

Strategija pametnog razvoja Općine Cerna

NARUČITELJ:
Općina Cerna
Šetalište dr. Franje Tuđmana 2
32272 Cerna

IZRAĐIVAČ
Level Project d.o.o.
Radnička cesta 80
10 000 Zagreb

Sudjelovali u izradi dokumenta:
Mirela Matković, mag.polit.soc.
Lucija Mihaljević, mag. geol.
i drugi

Sadržaj

1. Uvod	1
1.1. Koncept pametnog razvoja	2
1.2. Strateško planiranje u Republici Hrvatskoj	9
1.3. Strategija pametnog razvoja	10
1.4. Usklađenost sa strateškim dokumentima	11
1.5. Usklađenost sa zakonskim odredbama	19
2. Analiza stanja	21
2.1. Upravljanje Općinom i uslugama	21
2.1.1. Smještaj i administrativni ustroj Općine Cerna	21
2.2. Kvaliteta života	25
2.2.1. Demografska struktura	25
2.2.2. Civilni sektor	28
2.3. Ekonomija	29
2.3.1. Gospodarska slika	29
2.3.2. Stanje poduzetništva	33
2.4. Okoliš	34
2.4.1. Integralno upravljanje resursima	35
2.4.2. Zaštićeni prirodni dijelovi područja Općine	41
2.5. Temeljne usluge	42
2.5.1. Društvena infrastruktura	43
2.5.2. Infrastruktura za energetiku i širokopojasni Internet	47
2.6. Održiv promet i mobilnost	53
3. SWOT analiza	57
4. Vizija i misija	59
5. Strateški okvir	59
5.1. Strateška područja	59
5.1.1. Strateško područje 1: Upravljanje Općinom i uslugama	61
5.1.2. Strateško područje 2: Kvaliteta života	64
5.1.3. Strateško područje 3: Ekonomija	66
5.1.4. Strateško područje 4: Okoliš	69
5.1.5. Strateško područje 5: Temeljne usluge	71
5.1.6. Strateško područje: Održiv promet i mobilnost	74
5.2. Definirani projekti	77
5.3. Pokazatelji, indikativni financijski plan i terminski plan provedbe	86
6. Literatura	91

1. Uvod

Kvalitetno izrađen strateški dokument doprinosi:

- Pravovremenom odgovoru na procese promjena
- Strateškom planiranju u rješavanju aktualnih i budućih problema Općine
- Donošenju odluka javnih tijela u okviru šireg razvojnog koncepta
- Olakšavanju koordinacije interesa i aktivnosti različitih dionika u Općini
- Učinkovitijem korištenju resursa kako bi se postigli unaprijed određeni razvojni ciljevi
- Uključivanju šire javnosti u proces donošenja odluka vezanih za razvoj
- Pripremi kvalitetnih smjernica za daljnje planove održivog korištenja prostora

Izrada kvalitetnih i sveobuhvatnih strateških dokumenata

ključni je element za učinkovito korištenje sredstava Europske unije te samim time uspješan razvoj bilo kojeg područja.

Možemo reći da kvalitetno izrađen strateški dokument doprinosi: pravovremenom odgovoru na procese promjena, strateškom planiranju u rješavanju aktualnih i budućih problema Općine, donošenju odluka javnih tijela u okviru šireg razvojnog koncepta, olakšavanju koordinacije interesa i aktivnosti različitih dionika u Općini, učinkovitijem korištenju resursa kako bi se postigli unaprijed određeni razvojni ciljevi, uključivanju šire javnosti u proces donošenja odluka vezanih za razvoj te pripremi kvalitetnih smjernica za daljnje planove održivog korištenja prostora.

Kako bi strateški dokumenti ispunili svoju funkciju potrebna je njihova hijerarhijska usklađenost: od europske, nacionalne preko regionalne i lokalne razine. Krovna strategija u tome smislu je strategija Europske unije s pripadajućim programima na europskoj razini.

Europska unija definirala je ново strateško razdoblje 2021. – 2027. godine kojim se predstavlja okvir te daju smjernice za druge strateške dokumente i akcijske planove. Kroz dokument su definirani ciljevi kao što su: jedinstveno tržište, inovacije i digitalna pitanja, kohezija i vrijednosti, prirodni resursi i okoliš, migracije i upravljanje granicama, sigurnost i obrana, EU susjedstvo i svijet te europska javna uprava. Novom kohezijskom politikom usmjerava se i na ciljeve: pametnije, zelenije, povezanije Europe s istaknutijom socijalnom komponentom i Europe bliže građanima. Uz navedenu strategiju, Europski zeleni plan te viziju klimatski neutralne Europe do 2050. godine uz dodatne ciljeve poput: ulaganja u tehnologije prihvatljive za okoliš, poticanje industrija za inovacije, uvođenje čišćih, jeftinijih i zdravijih oblika privatnog i javnog prijevoza, dekarboniziranje energetskeg sektora, povećanje energetske učinkovitosti zgrada te suradnje s

međunarodnim partnerima na poboljšanju globalnih standarda u području okoliša, Europska unija u narednom razdoblju sve više stavlja naglasak na **ekološku dimenziju**.

U skladu sa Zakonom o sustavu strateškog planiranja i upravljanja razvojem Republike Hrvatske (NN 123/17, 151/22) na nacionalnoj, regionalnoj i lokalnoj razini donose se strateški dokumenti usklađeni s europskom razinom, poglavito Nacionalna razvojna strategija do 2030. godine, nacionalni strateški dokument koji utvrđuje razvojne smjerove i strateške ciljeve Republike Hrvatske. Nacionalnom razvojnom strategijom Republike Hrvatske do 2030. godine definirani su razvojni smjerovi kao što su: **održivo gospodarstvo, jačanje otpornosti na krize, zelena i digitalna tranzicija te ravnomjeran regionalni razvoj**.

Strateški dokumenti služe upravo procesu razvoja te i sami predstavljaju proces, a definirane ciljeve, prioritete i mjere potrebno je dodatno obrazložiti te u skladu s njima raspisati programe i projekte za privlačenje dostatne količine novaca za razvoj. Samim time, mogli bismo reći kako je usvajanje Strategije pametne Općine tek prvi korak u ostvarivanju pametnog razvoja nekog područja.

1.1. Koncept pametnog razvoja

Socijalne i ekonomske promjene koje pogađaju društvo posljednjih nekoliko desetljeća, a koje između ostalog uključuju promjene u demografskoj strukturi, odnosno smanjenje i starenje populacije, smanjenje davanja za javni sektor, trendove globalizacije i urbanizacije te klimatske promjene, utjecale su na smanjenje dostupnosti i kvalitete infrastrukture i javnih usluga, smanjenje prihoda te ograničenu fizičku i digitalnu povezanost u ruralnim sredinama. Raniji pokušaji da se na razvoj ruralnog prostora utječe vanjskim čimbenicima poput državnih mjera i poticaja pokazali su se nedovoljno uspješnim, što je dovelo do jačanja svijesti da je za ruralni razvoj potrebno aktivirati dionike ruralnih prostora. Takvo razmišljanje prepoznala je i Europska unija koja je ujedno i prihvatila koncept pametnog razvoja te ga dalje razvijala kroz strateške dokumente i akcijske planove.

Pametni razvoj podrazumijeva korištenje inovativnih alata, poput digitalnih i zelenih rješenja kako bi se postiglo unaprjeđenje okruženja za poboljšanje kvalitete života, teritorijalni razvoj, stimulaciju ekonomskog rasta, kao i naposljetku demografsku obnovu same sredine. Koncept pametnog razvoja razvio se kao odgovor na zaostajanje ruralnih sredina u

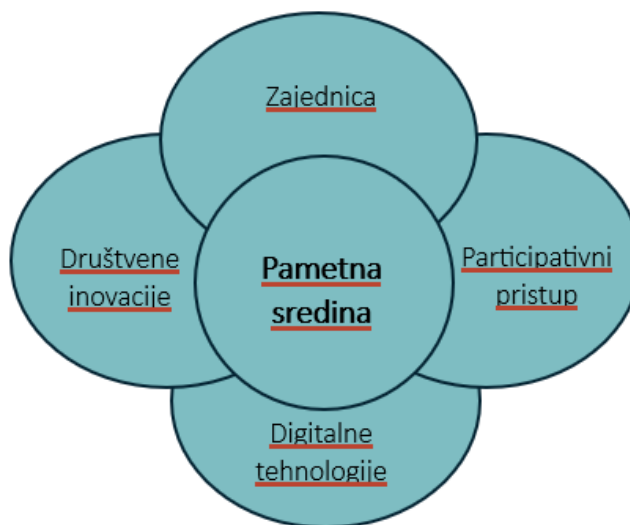
Pojam „pametno“
odnosi se na
korištenje digitalnih i
telekomunikacijskih
tehnologija kako bi
se uspješnije koristili
postojeći resursi koji
bi doveli do
povećanja standarda
i dobrobiti
stanovništva.

odnosu na urbane u pogledu razvoja, ali i kao odgovor na trenutačne probleme s kojima se ruralna sredina nosi.

Pametnu sredinu čini zajednica u ruralnom ili urbanom području koja koristi **inovativna rješenja** kako bi unaprijedila unutarnju otpornost, osnažila lokalne kapacitete i ojačala svoje potencijale. Razvoj koncepta leži u participativnom pristupu koji uključuje različite dionike te služi kako bi se razvila i implementirala strategija za unaprjeđenje ekonomske, socijalne i ekološke situacije. U tom kontekstu koncept vidi potencijal u mogućnostima koje stvaraju **digitalne tehnologije**. **Koncept pametne sredine** stoga obuhvaća:

- 1) **Zajednicu u ruralnoj sredini** koja nije ograničena jasno definiranim prostornim ili administrativnim ograničenjima. Zajednica je karakterizirana svojim individualnim karakteristikama – potrebama i izazovima s kojima se suočava, a njihova koegzistencija čini okvir u sklopu kojeg se razvijaju pametne sredine.
- 2) **Participativni pristup** koji podrazumijeva aktivno sudjelovanje lokalne i šire zajednice u kreiranju strategije i donošenju odluka. Participativni pristup podrazumijeva uključivanje različitih dionika, od jedinica lokalne samouprave, lokalnih proizvođača, malih poduzetnika, udruga, zadruga i drugih poslovnih subjekata, pa sve do susjednih naselja, općina i gradova koje zajedničkim pristupom traže rješenja za aktualne probleme unutar zajednice.
- 3) **Korištenje digitalnih tehnologija** kako bi područja postala agilnija, bolje koristila vlastite resurse i povećala kvalitetu života čime bi se unaprijedila atraktivnost ruralnog područja. Korištenjem digitalnih tehnologija pametne sredine, posebno one ruralne, stvaraju okruženje koje ima potencijala dati iste ili barem slične mogućnosti kakve postoje u urbanoj sredini. Digitalne tehnologije u tome smislu obuhvaćaju informacijske i komunikacijske tehnologije, iskorištavanje velikih podataka i/ili inovacije povezane s uporabom Interneta stvari.
- 4) **Društvene inovacije** predstavljaju važnu i neizostavnu okosnicu koncepta pametne sredine koja najviše ovisi o kvaliteti zajedništva u lokalnoj zajednici, društvenoj inkluziji te transparentnosti sustava, a obuhvaća područja poput bioekonomije, zelene ekonomije, energije i mobilnosti.

Slika 1. Konceptualne odrednice pametnog razvoja. Izvor: Level Project d.o.o.

Osnovne karakteristike pametnog razvoja vidljive su kroz **šest sektora** o kojima ovisi uspješnost implementacije koncepta pametnog razvoja nekog područja: Upravljanje Općinom i uslugama, Kvaliteta života, Ekonomija, Okoliš, Temeljne usluge te Održiv promet i mobilnost.

Upravljanje Općinom i uslugama jest prvi sektor o kojem ovisi uspješnost implementacije koncepta pametnog razvoja. Prema Zakonu o lokalnoj i područnoj (regionalnoj) samoupravi (NN 33/01, 60/01, 129/05, 109/07, 125/08, 36/09, 150/11, 144/12, 19/13, 137/15, 123/17, 98/19, 144/20), samoupravni djelokrug Općina odnosi se na poslove od lokalnog značaja, odnosno: uređenje naselja i stanovanje, prostorno i urbanističko planiranje, komunalno gospodarstvo, brigu o djeci, socijalnu skrb, primarnu zdravstvenu zaštitu, odgoj i osnovno obrazovanje, kulturu, tjelesnu kulturu i šport, zaštitu potrošača, zaštitu i unapređenje prirodnog okoliša, protupožarnu zaštitu, promet na svom području te ostale poslove sukladno posebnim zakonima. Općinom upravljaju tijela jedinica lokalne samouprave, odnosno predstavničko tijelo – Općinsko vijeće koje donosi akte u okviru djelokruga Općine te obavlja druge poslove u skladu sa zakonom i statutom te izvršno tijelo – Općinski načelnik koji zastupa Općinu te je odgovoran za zakonito i pravilno obavljanje poslova državne uprave. Kako bi se upravljanje Općinom unaprijedilo potrebno je iskoristiti mogućnosti koje digitalizacija sustava javne uprave pruža, a koje posljedično dovode do veće učinkovitosti i transparentnosti javne uprave. U tome smislu potrebno je dalje raditi na umrežavanju glavnih dionika na lokalnoj, regionalnoj i nacionalnoj razini, kako bi potrebne informacije bile što brže dostupne za realiziranje poslovnih zadataka. Sve to dovesti će do poboljšanja rada javne uprave što će doprinijeti unapređenju gospodarstva, ali i posljedično unapređenju kvalitete života stanovnika na području Općine kroz lakše ostvarivanje osobnih prava i potreba, odnosno lakšeg pristupa informacijama. Strategija stoga pozitivno utječe na sektor kroz sljedeće dimenzije: transparentnost u upravljanju, dostupnost informacija, informiranje javnosti te strateško upravljanje.

Kvaliteta života jest drugi sektor o kojoj ovisi uspješnost implementacije strategije pametnog razvoja. Kvaliteta života odnosi se na sve čimbenike koji imaju utjecaja na životne uvjete zajednice, odnosno stanovništva na području Općine. Pod pojmom kvaliteta života podrazumijeva se stupanj blagostanja pojedinca, odnosno zajednice. Kako bi se kvaliteta života na području Općine unaprijedila koristit će se digitalne tehnologije. Preduvjet za korištenje digitalnih tehnologija postojanje je edukacija i ulaganje u cjeloživotno obrazovanje, kao i ulaganje te poticanje stanovništva na edukacije vezane za digitalnu pismenost. Osim toga, kvaliteti života svakako doprinosi i jačanje socijalnog kapitala, kreativnosti i uključenosti u javni život stanovništva s područja Općine, a što je sve moguće potaknuti kroz razvoj digitalnih alata. U skladu s time implementacija mjera i projekata iz Strategije pozitivno utječe na sljedeće dimenzije: socijalni kapital, kvalificiranost i educiranost građana, ulaganje u obrazovanje, cjeloživotno učenje, kreativnost i uključenost u javni život.

Ekonomija jest treći sektor o kojemu ovisi uspješnost implementacije koncepta pametnog razvoja. Ekonomija jest ljudska djelatnost koju čine proizvodnja, potrošnja i razmjena, odnosno podrazumijeva aktivnost zarade proizvodnjom, kupovinom ili prodajom proizvoda. Ekonomija predstavlja jedan od najvažnijih čimbenika koji utječe na samoodrživost određene cjeline zbog čega razvoj iste treba predstavljati prioritet bilo kojeg područja. Kako bi se potaknuo razvoj gospodarstva određenog područja, potrebno je iskoristiti digitalne tehnologije koje mogu imati veliku ulogu u poticanju razvoja. U tome smislu digitalne tehnologije predstavljaju alat kojim se postiže uklanjanje ili smanjivanje birokratskih barijera, ubrzavanje procesa dobivanja dozvola i pristupa potrebnim informacijama što sve utječe na privlačnost područja za potencijalne investitore, otvaranje novih radnih mjesta, kao i posljedično rast i razvoj ekonomije područja. Implementacija Strategije unutar sektora *Ekonomija* stoga pozitivno doprinosi sljedećim dimenzijama: inovaciji, ekološkoj poljoprivrednoj proizvodnji, produktivnosti i fleksibilnosti.

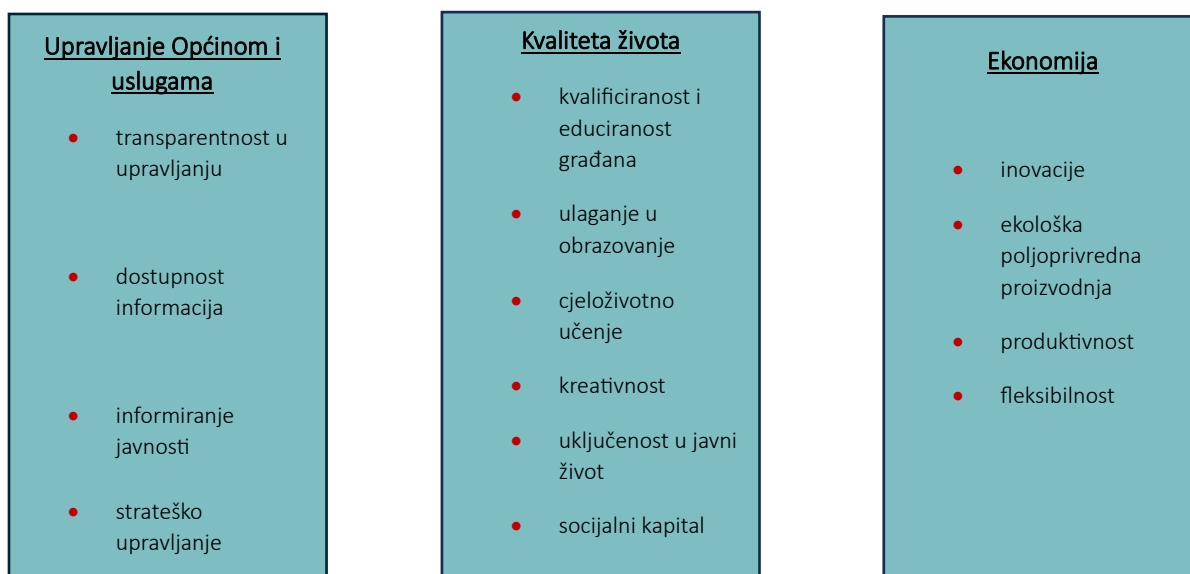
Okoliš jest četvrti sektor o kojemu ovisi uspješnost implementacije koncepta pametnog razvoja. Okoliš podrazumijeva životnu sredinu koja uključuje biljni i životinjski svijet, ali i kulturnu baštinu na tome prostoru. Sastavnice okoliša su zrak, voda, more, tlo, krajobraz, zemljina kora te biljni i životinjski svijet. Vanjski procesi poput čovjekova djelovanja i drugih izravno utječu na okoliš, a mogu dovesti do nepovratnih promjena koje dovode u pitanje budućnost okoliša, životinjskog i biljnog svijeta, odnosno čovjeka. Upravo zbog toga zaštita okoliša predstavlja jedan od najvećih prioriteta današnjice. Kako bi se unaprijedio razvoj zaštite okoliša na području Općine, koristit će se digitalne tehnologije koje imaju potencijala doprinijeti monitoringu stanja okoliša na području Općine, odnosno doprinijeti nadzoru nad procesima koji doprinose zaštiti okoliša. Implementacija Strategije unutar sektora pozitivno utječe na sljedeće dimenzije: iskorištavanje prirodnih resursa, mjere za zaštitu okoliša te gospodarenje otpadom i upravljanje resursima.

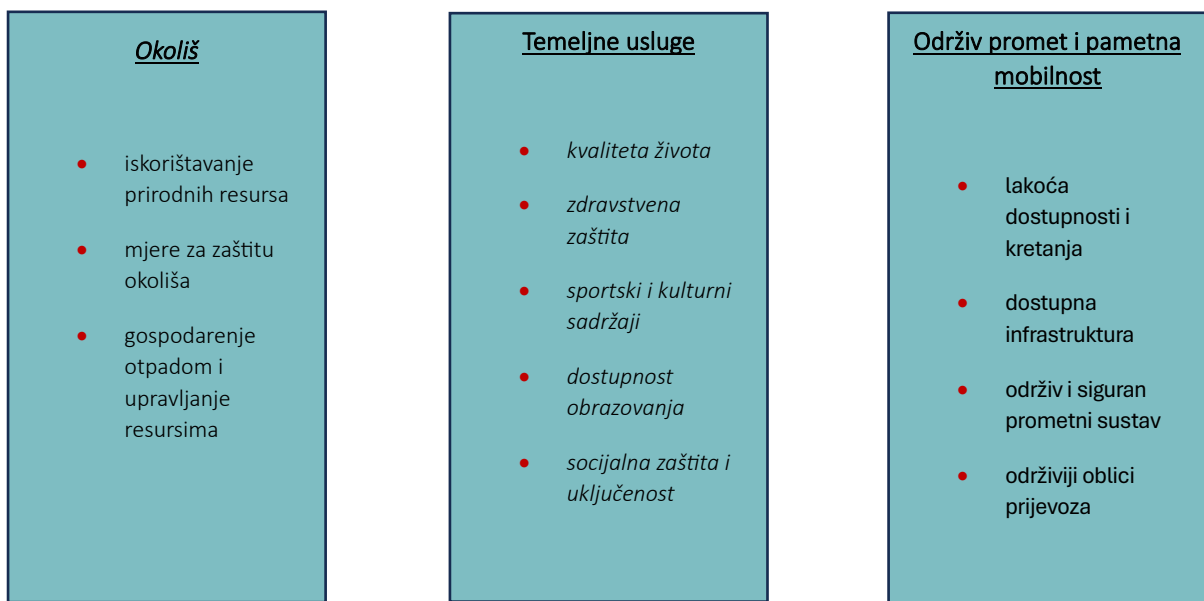
Temeljne usluge su peti sektor o kojemu ovisi uspješnost implementacije koncepta pametnog razvoja. Temeljne usluge obuhvaćaju usluge koje su neophodne za razvoj nekog područja. U tome smislu obuhvaćaju sve osnovne usluge koje doprinose demografskoj obnovi područja. Negativni demografski trendovi prisutni su na razini većine područja Republike Hrvatske te moraju postati prioritet razvoja. Uzimajući upravo nedostatak temeljne infrastrukture, usluga,

ali i kvalitetnih programa na ruralnom području Republike Hrvatske, postoji prilika za razvoj digitalnih tehnologija koje povećavaju dostupnost usluga, programa, odnosno infrastrukture, ali i doprinose njihovoj kvaliteti. Implementacija Strategije unutar sektora *Temeljnih usluga* tako pozitivno utječe na zdravstvenu i socijalnu zaštitu i prevenciju, sportski i kulturni sadržaj, te dostupnost obrazovanja.

Održiv promet i mobilnost je posljednji sektor o kojem ovisi uspješnost implementacije strategije pametnog razvoja. Promet jest gospodarska djelatnost koja je usmjerena na prijevoz robe i ljudi te prijenos informacija s jednog mjesta na drugo. Promet je sačinjen od infrastrukture koja se dijeli na cestovnu, željezničku, zračnu i morsku, prijevozna sredstva koja podrazumijevaju cestovna vozila, željeznička vozila, zrakoplove, brodove, kao i tehnologiju i organizaciju. Digitalna tehnologija može unaprijediti održivost prometne infrastrukture kroz implementaciju digitalnih rješenja. U tome smislu digitalna tehnologija može pomoći kod operacionalizacije poslovnih procesa, integracije i komunikacije između različitih dionika u prometu, uvođenja ekoloških rješenja te smanjenja onečišćenja okoliša. Implementacija mjera i projekata Strategije unutar sektora *Održivog prometa i mobilnosti* pozitivno utječe na sljedeće dimenzije: lakoću dostupnosti i kretanja, dostupnu infrastrukturu, održiv i siguran prometni sustav te održiviji oblici prijevoza.

Slika 2. Dimenzije na koje utječe implementacija Strategija pametnog razvoja. Izvor: Level Project d.o.o.

Uzimajući u obzir kako svako geografsko područje ima svoje jedinstvene karakteristike te samim time i specifične probleme i izazove s kojima se nosi, odnosno potencijale koje je moguće iskoristiti, svakoj se zajednici potrebno posvetiti zasebno kao jedinstvenoj teritorijalnoj cjelini.

Kako bi zajednica što kvalitetnije odgovorila na izazove s kojima se susreće te prepoznala i iskoristila potencijale koje posjeduje, potrebno je koristiti strateški okvir koji služi kao sredstvo za postizanje toga cilja. Strateški okvir u toj procjeni predstavlja integriran i sveobuhvatan pristup problematici odabranog područja. U takvom integriranom pristupu potrebno je odrediti realne ciljeve, a koji moraju biti postavljeni unutar realnih ambicija, vremenskog okvira te proračuna. Proces razvoja mora biti mjerljiv kroz postavljene indikatore koji služe za daljnje usmjerenje, a pokazatelji trebaju biti kontinuirano provjeravani i ispitivani kako bi se evaluiralo postojeće i buduće stanje te daljnji smjer razvoja područja.

I dok javna uprava svoje usluge te sve bitne informacije treba učiniti digitalno dostupnima te svakodnevno raditi na unaprjeđenju svojih procesa kako bi oni postali što jednostavniji, jasniji i transparentniji za korisnike, od građana se očekuje korištenje usluga interneta te dostupnost bitnih informacija kako bi mogli, zajedno s javnom upravom, aktivno sudjelovati u procesu odlučivanja. S obzirom na to, javna uprava mora postati senzibilnija za prijedloge i kritike koji dolaze od građana te postupati u skladu s njima.

Pored kvalitetne suradnje i međusobnog povjerenja na relaciji građani – javna uprava, pametna sredina veliki fokus daje i na primjeni raznih senzora koji su digitalno povezani, a kojima se mjere zbivanja u okolišu kao što su temperatura i kvaliteta zraka, vode ili tla, gustoća prometa i vrijeme čekanja, protok vode, plina, a sve u svrhu optimizacije učinkovitosti usluga javne uprave i podizanja postojeće kvalitete života stanovnika. Tehnologija i internet ovdje ne služe samo za

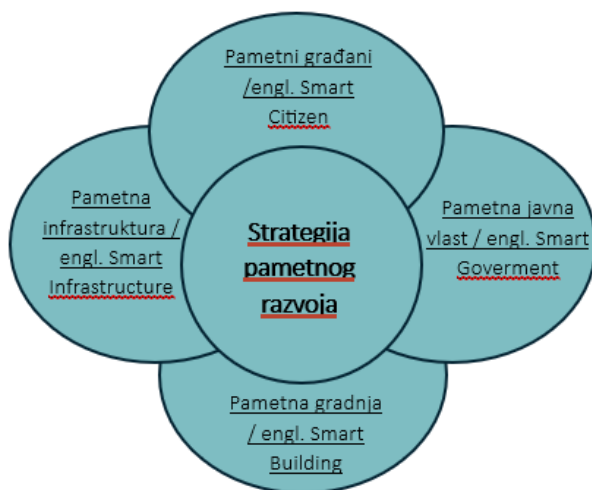
poboljšanje kvalitete života, već i smanjenju troškova uz pametnije prikupljanje podataka, obradu i njihovu analizu.

U svemu tome veliki je naglasak na očuvanju okoliša, ali i osiguravanju uvjeta za održivi razvoj. Na osnovu svega navedenog može se zaključiti da pametna sredina obuhvaća umreženo stanovništvo, povezane IT sustavi, razne senzore i druge uređaje koji prate stanje okoliša, a sve s ciljem kako bi se donijele održivije, funkcionalnije i ekonomičnije odluke.

Upotrebom pametnih tehnologija i digitalizacijom procesa povećat će se učinkovitost i transparentnost rada javne uprave što će potencijalno privući nove ulagače i investitore te na taj način pridonijeti gospodarskom napretku zajednice. Dodajući još i mogućnost kontinuiranog aktivnog sudjelovanja stanovnika u predlaganju novih inovacija i poboljšanja procesa, siguran je sveobuhvatni razvoj životne okoline i unaprjeđenje kvalitete života. Za razliku od prijašnjeg, tradicionalnog modela koji u centar stavlja javnu upravu, model pametnog razvoja u centar svog djelovanja postavlja stanovnike tog prostora koji predstavljaju najvažniju točku budućeg razvoja.

Koncept Pametnog razvoja kao polazišnu točku uzima Strategiju razvoja pametne Općine. Strategija razvoja pametne Općine jest strateški dokument unutar kojeg se putem strateškog okvira, odnosno vizije, misije, strateškog usmjerenja, mjera i projekata postavlja temelj za daljnji razvoj Općine. Upravo je zbog toga Strategija pametnog razvoja postavljena u središte modela pametnog razvoja.

Slika 3. Dimenzije utjecaja Strategije pametnog razvoja. Izvor: Level Project d.o.o.

Uzimajući u obzir kako je Općina Cerna, kao i druga područja Europske unije, suočena sa sličnim općim problemima kao što su starenje stanovništva, depopulacija, smanjena mobilnost, nejednaka distribucija javnih usluga i programa za lokalno stanovništvo, smanjene poslovne mogućnosti, slaba iskorištenost prirodnih resursa, nedostatan ekonomski i tehnološki razvoj, ali da ju uz opće pogađaju i specifični lokalniji izazovi povezani za jedinstvene karakteristike područja, definirano je pisanje ove Strategije pametnog razvoja Općine Cerna, kako bi se osigurao kvalitetan život te povećanje zadovoljstva životom u Općini koji bi doprinijeli obnovi ruralnog područja, odnosno ruralnom razvoju navedenog područja.

1.2. Strateško planiranje u Republici Hrvatskoj

Strateško je planiranje u javnoj upravi proces definiranja ciljeva, politika i aktivnosti kako bi se ostvarili ciljevi u javnom sektoru na najbolji način. Ovaj proces uključuje identifikaciju problema i prilika, razvoj strategija i planova te provođenje tih planova. Cilj strateškog planiranja u javnoj upravi je osigurati efikasnu, učinkovitu i transparentnu javnu upravu koja će zadovoljiti potrebe građana i ostalih dionika.

Strateško planiranje i upravljanje javnim politikama u Republici Hrvatskoj uređeno je kroz Zakon o sustavu strateškog planiranja i upravljanja razvojem Republike Hrvatske (NN 123/17, 151/22) koji se temelji na određenim načelima poput načela točnosti i cjelovitosti, učinkovitosti i djelotvornosti, odgovornosti i usmjerenosti na rezultat, održivosti, partnerstva i transparentnosti.

Načelo točnosti i cjelovitosti odnosi se na to da se za pripremu, izradu, izvješćivanje te praćenje provedbe i učinaka akata strateškog planiranja moraju koristiti pouzdani, provjerljivi i usporedivi podaci, akti strateškog planiranja moraju biti usklađeni s aktima strateškog planiranja više ili jednake hijerarhijske razine, ali i dokumentima prostornog planiranja. Načelo učinkovitosti i djelotvornosti odnosi se na to da se za sve razine utvrđenih ciljeva i mjera u aktima strateškog planiranja moraju definirati odgovarajući pokazatelji, dok očekivani rezultati, ishodi i učinci provedbe akata strateškog planiranja moraju biti razumljivi, procjenjivi i mjerljivi te se trebaju planirati i postići uz optimalne troškove. Osim toga, prilikom odabira smjera djelovanja mora se razmotriti više opcija, a odabrana opcija treba jamčiti veću društvenu i ekonomsku vrijednost, odnosno optimalnu vrijednost za novac poreznih obveznika, dok su javna tijela dužna primjenjivati načelo dobrog financijskog upravljanja. Načelom odgovornosti i usmjerenosti na rezultat obvezuju se tijela zadužena za izradu i provedbu akata strateškog planiranja na osiguravanje odgovarajućih uvjeta, resursa i političke podrške za postizanje rezultata, ishoda i učinaka. Tijelo zaduženo za provedbu dužno je pratiti i analizirati podatke o provedbi i postignute rezultate. Ukoliko se ciljevi ne postižu, ili više nisu u skladu s okolnostima, moraju se prilagođavati i ispravljati. Načelom održivosti obvezuje se tijelo zaduženo za izradu i provedbu akata strateškog planiranja da pripremu i provedbu novih akata strateškog planiranja temelji na rezultatima i iskustvima iz prethodnih procesa strateškog planiranja. Ciljevi i postupci djelovanja

moraju biti usklađeni između tijela zaduženih za provedbu i različitih razina vlasti. Problemi i izazovi koje javno tijelo nastoji riješiti kroz postupke strateškog planiranja i upravljanja razvojem moraju biti jasno obrazloženi i relevantni. Ciljevi u aktima strateškog planiranja moraju biti jasno definirani i mjerljivi uporabom relevantnih pokazatelja. U aktima strateškog planiranja mora biti definirana odgovornost za provedbu i postizanje rezultata, ishoda i učinaka. Postupci strateškog planiranja i upravljanja razvojem su javni, a akti strateškog planiranja i izvješća o provedbi i vrednovanju se objavljuju.

Zakonom o sustavu strateškog planiranja i upravljanja razvojem Republike Hrvatske definiraju se različite vrste akata strateškog planiranja prema roku važenja, odnosno prema sadržajnom obuhvatu, poput kratkoročnih akata koji se izrađuju za razdoblje od jedne do pet godina, srednjoročnih akata koji se donose za razdoblje do deset godina, te dugoročnih akata koji se donose za razdoblje od najmanje deset godina, odnosno akata nacionalnog značaja, značaja za jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave te akata povezanih s okvirom za gospodarsko upravljanje EU.

1.3.Strategija pametnog razvoja

Strategija pametnog razvoja jest strateški dokument usmjeren na planiranje i implementaciju inovativnih pristupa kako bi se postigao održiv i učinkovit razvoj određenog područja, odnosno kako bi se implementirao model pametnog razvoja. U tome se smislu koriste digitalne tehnologije, participacija građana te usmjerenje na održivost, a kako bi se unaprijedila kvaliteta života stanovništva, postigao gospodarski rast i društvena inkluzivnost. Strategija pametnog razvoja tako predstavlja temeljni dokument koji omogućava promišljanje i planiranje u smjeru modela pametnog razvoja.

Strategija pametnog razvoja temelji se na **definiranju koncepta pametnog razvoja, analizi strateških dokumenata i zakona, analizi stanja područja Općine** te **SWOT analize**. Na temelju analiza definirana je **vizija i misija** te **strateška područja razvoja**. Uz to definirani su i **projekti koje Općina planira provesti u sljedećih 10 godina**.

Kako bi se Strategija pametnog razvoja realizirala koristio se kabinetski rad i konzultacije. Kabinetski je rad obuhvaćao analizu literature koja je obuhvaćala zakonsku, razvojno – stratešku, prostorno – plansku, znanstvenu i drugu literaturu, dok su se kroz konzultacije tražile konkretne informacije o stanju u prostoru te razvojnim projektima koji se planiraju na razini jedinice lokalne samouprave.

1.4. Usklađenost sa strateškim dokumentima

Ovim poglavljem dan je pregled strateških dokumenata i inicijativa na međunarodnoj, nacionalnoj i regionalnoj razini vezanih za model pametnog razvoja. Prilikom pisanja Strategije pametnog razvoja vodilo se računa da je Strategija usklađena sa svim strateškim dokumentima više razine.

Europski zeleni plan predstavlja strategiju kojoj je cilj postići održivi razvoj područja Europske unije, odnosno integrirati ciljeve održivog razvoja Ujedinjenih naroda u središte djelovanja Europske unije. Europski zeleni plan je strategija razvoja Europske unije kojom se EU nastoji preobraziti u pravedno i prosperitetno društvo s modernim, resursno učinkovitim i konkurentnim gospodarstvom u kojem 2050. godine neće biti neto emisija stakleničkih plinova i u kojem gospodarski rast nije povezan s upotrebom resursa. Također, kroz Europski zeleni plan postavlja se strateški pristup u rješavanju problema utjecaja klimatskih promjena jačanjem međunarodnog djelovanja te oblikovanjem prilagodbe kako bi postala pametnija, sustavnija i brža. **Elementi zelenog plana** obuhvaćaju:

- Veće klimatske ambicije EU za 2030.- i 2050.
- Opskrba čistom, cjenovno pristupačnom i sigurnom energijom
- Mobilizacija industrije za čisto i kružno gospodarstvo
- Izgradnja i obnova uz učinkovitu upotrebu energije i resursa
- Cilj nulte stope onečišćenja za netoksični okoliš
- Mobilizacija istraživanja i poticanje inovacija
- Očuvanje i obnova ekosustava i biološke raznolikosti
- Od „polja do stola“: pravedan i zdrav prehrambeni sustav koji je prihvatljiv za okoliš
- Brži prelazak na održivu i pametnu mobilnost

S obzirom kako Europski zeleni plan obuhvaća sve gospodarske sektore, predstavlja glavni strateški dokument za područje Europske unije s kojim trebaju biti usklađene sve druge strategije na lokalnoj, regionalnoj, nacionalnoj i europskoj razini¹.

Zajednička energetska i klimatska **Strategija 2030** strategija je koja određuje političko usmjerenje vezano za energetska i klimatska područja za razdoblje do 2030. godine. Strategijom je izrađen plan kojim će se osigurati sigurna, cjenovno dostupna i ekološki prihvatljiva energija koja se temelji na postojećoj energetska politici EU, strategiji energetske sigurnosti te okviru za energetska i klimatska politika do 2030. godine.

¹ Europska komisija (2019.). Komunikacija Komisije Europskom parlamentu, Europskom vijeću, Vijeću, Europskom gospodarskom i socijalnom odboru i Odboru regija: Europski zeleni plan (COM(2019) 640 final) od 11.12.2019. godine. Dostupno na mrežnim stranicama: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/HR/TXT/?uri=CELEX:52019DC0640>

Ciljevi Strategije do 2030. godine su:

- smanjene emisija stakleničkih plinova za 40% u usporedbi s razinama izmjerenim 1990. godine;
- najmanje 27% potrošene energije treba biti generirano iz obnovljivih izvora;
- najmanje 27% ušteda u potrošnji energije u usporedbi s *"business as usual"* scenarijem².

Digitalna agenda za Europu prepoznaje važnost informacijskih i komunikacijskih tehnologija za ostvarivanje ciljeva EU. Digitalna agenda pisana je do sada za dva desetogodišnja razdoblja, za razdoblje od 2010. do 2020., te za razdoblje od 2020. do 2030. godine. Drugi digitalni program koji obuhvaća razdoblje do 2030. godine **usmjeren je na dubinske promjene do kojih je došlo uvođenjem digitalnih tehnologija**, na ključnu ulogu digitalnih usluga i tržišta te na nove tehnološke i geopolitičke ambicije EU-a. U tome smislu definirani su **prioriteti**: razvoj kvantnog računalstva, strategija lanca blokova i trgovinska politika koja se temelji na lancima blokova, antropocentrična i pouzdana umjetna inteligencija, poluvodiči (Europski akt o čipovima), digitalna suverenost, kibersigurnost, gigabitna povezivost, 5G i 6G, europski podatkovni prostor i infrastruktura te postavljanje globalnih tehnoloških standarda. Također, navedenom strategijom postavljeni su **ciljevi** koje je potrebno ostvariti u sljedećem razdoblju:

- **vještine**: najmanje 80 % svih odraslih osoba ima osnovne digitalne vještine, na razini EU treba se postići zaposlenost minimalno 20 milijuna stručnjaka za informacijsko – komunikacijske tehnologije, među kojima bi trebalo biti više žena;
- **poduzeća**: najmanje 75 % poduzeća koristi usluge računalstva u oblaku, velikih količina podataka i umjetnu inteligenciju; više od 90 % malih i srednjih poduzeća u EU trebalo bi dosegnuti barem osnovnu razinu digitalnog intenziteta; broj *jednoroga* u EU trebao bi se udvostručiti;
- **infrastruktura**: sva kućanstva u EU imaju gigabitnu povezivost, a sva naseljena područja trebala bi biti pokrivena 5G mrežom; proizvodnja najsuvremenijih i održivih poluvodiča u Europi trebala bi činiti 20 % svjetske proizvodnje; u EU bi u upotrebi trebalo biti 10 000 klimatski neutralnih i iznimno sigurnih rubnih čvorova, a Europa bi trebala imati svoje prvo kvantno računalo;
- **javne usluge**: sve ključne javne usluge trebale bi biti dostupne na internetu; svi će građani imati pristup svojoj zdravstvenoj dokumentaciji u elektroničkom obliku, a 80 % građana trebala bi se koristiti rješenjem za digitalni identitet.

Ukupni proračun na programu Digitalna Europa iznosi 7,5 milijardi EUR-a za razdoblje 2021. – 2027., dok države članice moraju izdvojiti najmanje **20% svojih sredstava** za oporavak za projekte usmjerene na digitalizaciju gospodarstava i društva³.

² Nacionalni portal energetske učinkovitosti. Dostupno na mrežnim stranicama: <https://www.eniu.hr/ee-u-hrvatskoj/20-20-20-i-dalje/ciljevi-eu-2030/>

³ Digitalna agenda za Europu. Informativni članci o Europskoj uniji. Europski parlament. Dostupno na mrežnoj stranici: <https://www.europarl.europa.eu/factsheets/hr/sheet/64/digitalna-agenda-za-europu>

Digitalni kompas donesen je 2021. godine kao desetogodišnji pristup Europske unije usmjeren na digitalni razvoj. Digitalni se kompas sastoji od četiri glavne točke koje su usmjerene na digitalne ambicije:

- digitalizaciju javnih usluga;
- digitalnu transformaciju poduzeća;
- sigurnu, učinkovitu i održivu digitalnu infrastrukturu;
- digitalno kvalificirane građane i visokokvalificirane stručnjake⁴.

Zajednička poljoprivredna politika EU jedna je od najvažnijih politika koja se tiče **ruralnog prostora**, posebno u pogledu mehanizama djelovanja te mogućnosti financiranja ruralnog razvoja. Trenutačno je na snazi Zajednička poljoprivredna politika za razdoblje 2023. – 2027. godine. Ciljevi koji su postavljeni zajedničkom poljoprivrednom politikom:

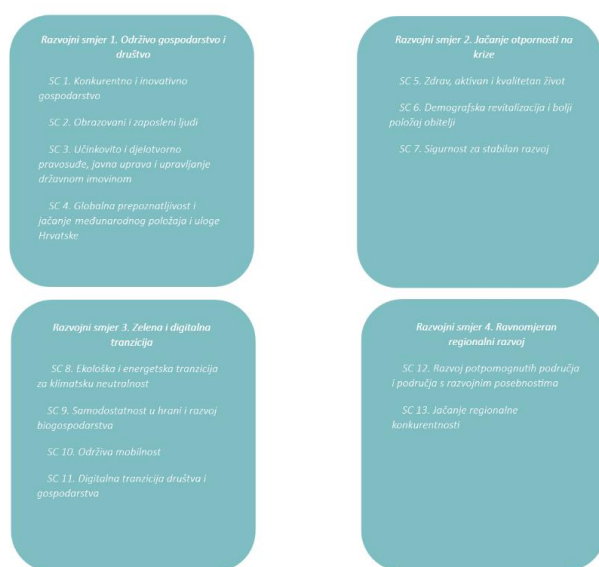
- osiguravanje pravednog dohotka za poljoprivrednike;
- povećanje konkurentnosti;
- jačanje položaja poljoprivrednika u lancu opskrbe hranom;
- borba protiv klimatskih promjena;
- briga za okoliš;
- očuvanje krajolika i biološke raznolikosti;
- poticanje generacijske obnove;
- dinamična ruralna područja;
- zaštita kvalitete hrane i zdravlja;
- poticanje znanja i inovacija⁵.

⁴Digitalno desetljeće Europe: digitalni ciljevi za 2030. Europska komisija. Dostupno na mrežnoj stranici: https://commission.europa.eu/strategy-and-policy/priorities-2019-2024/europe-fit-digital-age/europes-digital-decade-digital-targets-2030_hr

⁵ Ključni ciljevi politike ZPP-a za razdoblje 2023. – 2027. Europska komisija. Agriculture and rural development. Dostupno na mrežnim stranicama: https://agriculture.ec.europa.eu/common-agricultural-policy/cap-overview/cap-2023-27/key-policy-objectives-cap-2023-27_hr

Nacionalna razvojna strategija Republike Hrvatske krovni je strateški dokument na nacionalnoj razini kojim je postavljena vizija Hrvatske koja se želi postići: *Hrvatska je u 2030. godini konkurentna, inovativna i sigurna zemlja prepoznatljivog identiteta i kulture, zemlja očuvanih resursa, kvalitetnih životnih uvjeta i jednakih prilika za sve*. Strategijom su utvrđena četiri razvojna smjera: Održivo gospodarstvo, Jačanje otpornosti na krize, Zelena i digitalna tranzicija te Ravnomjeran regionalni razvoj⁶.

Slika 4. Razvojni smjerovi i strateški ciljevi Nacionalne razvojne strategije Republike Hrvatske. Izvor: Nacionalna razvojna strategija Republike Hrvatske.

Strategijom digitalne Hrvatske za razdoblje do 2032. godine

teži se stvaranju regulatornog, investicijskog i poreznog okruženja koje djeluje poticajno na tehnološki razvoj i inovacije, ulaganje u digitalne kompetencije građana i povećanje broja stručnjaka u informacijsko – komunikacijskim tehnologijama te primjeni naprednih tehnologija u javnim i tržišnim djelatnostima. Strategijom su utvrđeni sljedeći strateški ciljevi:

- Razvijeno i inovativno digitalno gospodarstvo;
- Digitalizirana javna uprava;
- Razvijene, dostupne i korištene mreže vrlo velikih kapaciteta;
- Razvijene digitalne kompetencije za život i rad u digitalno doba⁷.

Strategija održivog razvitka Republike Hrvatske usvojena je 2009. godine za desetogodišnje razdoblje. Strategijom se utvrđuje djelovanje u području preobrazbe prema održivom razvoju Republike Hrvatske. Glavni ciljevi postavljeni u Strategiji su:

- zaustaviti daljnji pad prirodnog prirasta stanovništva i nepovoljna migracijska kretanja s ciljem da se brojnost stanovništva Republike Hrvatske održava na razini višoj od 4 milijuna stanovnika do 2050., uz podizanje stope totalnog fertiliteta sa sadašnjih 1,38 na 1,88, odnosno podizanja broja novorođene djece sa sadašnjih 42.500 na 60.000 na godinu;
- učinkovita zaštita biološke i krajobrazne raznolikosti, primjenom i unapređivanjem postojećih i donošenjem novih zakonskih propisa te razumnim gospodarenjem i zaštitom prirodnih vrijednosti, primjenom naprednih tehnologija, integriranjem politike

⁶ Vlada republike Hrvatske. 2030 Nacionalna razvojna strategija. Dostupno na mrežnim stranicama: <https://hrvatska2030.hr/rs4/>

⁷ Strategija digitalne Hrvatske za razdoblje do 2032. godine. Narodne novine, broj 2/23.

zaštite prirode u razvojne politike pojedinih sektora, uz praćenje pritiska te uz stručni nadzor;

- primjena održive poljoprivredne proizvodnje, odnosno poljoprivredno zemljište treba koristiti u skladu s načelima održivoga gospodarenja tlima
- korištenje proizvoda šuma i šumskog zemljišta u skladu s načelima održivoga gospodarenja šumama;
- jačanje prostorno - razvojne strukture uravnoteženim policentričnim razvitkom temeljenim na opremljenosti kvalitetnom infrastrukturuom, stvaranjem mreže gradova srednje i male veličine te uvažavanjem osobitosti prirodne i kulturne baštine kao važnih čimbenika nacionalnoga prostornog identiteta;
- smanjiti štetne emisije u glavne sastavnice okoliša na najmanju moguću mjeru, a posebice zaštititi onečišćenje podzemnih voda, tj. rezervi pitke vode;
- tijekom planiranja gospodarskih djelatnosti, osobito eksploatacijskih zahvata treba osigurati racionalno korištenje obnovljivih prirodnih dobara te održivo korištenje obnovljivih prirodnih izvora;
- ostvariti uravnotežen i stabilan rast gospodarstva koji bi imao manji utjecaj na daljnju degradaciju okoliša i stvaranje otpada. Rast mora pratiti promjena neodrživih obrazaca ponašanja u kućanstvima te u javnom i privatnom sektoru;
- ostvariti socijalno uključivo društvo koje odlikuje solidarnost unutar generacije i među generacijama te u kojem se poštuju različitosti u okviru demokratskih vrijednosti, u kojem svaki pojedinac, bez obzira na spol i podrijetlo, ima jednaka prava i mogućnosti aktivno i odgovorno sudjelovati u okolnostima koje unapređuju i osiguravaju socijalnu sigurnost, ljudsko zdravlje i pravnu zaštitu;
- osigurati kvalitetnu i sigurnu opskrbu energijom, uz nužno smanjivanje negativnih učinaka na okoliš i društvo;
- očuvanje i unapređivanje zdravlja cjelokupne populacije osiguravanjem pravodobnog pristupa zdravstvenim uslugama, koristeći znanstveno utemeljene programe sprečavanja i suzbijanja bolesti i promicanja zdravlja;
- dobro povezivanje svih dijelova nacionalnog teritorija te otoka s kopnom i međusobno, kako bi transportni sustav bio dostatan za sve gospodarske, socijalne i okolišne potrebe Republike Hrvatske, a da istodobno njegov neželjeni utjecaj na ekonomiju, društvo i okoliš bude minimalan
- kroz teritorijalnu koheziju razviti integrirani pristup pitanju dostupnosti i povezanosti, radi što boljeg iskorištavanja razvojnih karakteristika svojstvenih različitim prostorima;
- promicati održivo gospodarenje Jadranskim morem, obalom i otocima i očuvanje morskih ekosustava smanjivanjem unosa otpadnih tvari i stranih mikroorganizama i patogena u more iz svih izvora onečišćenja, potporom lokalnim zajednicama, osobito otočnima, ali s ograničavanjem utjecaja gospodarskih djelatnosti, osobito turizma, na okoliš⁸.

⁸ Strategija održivog razvitka Republike Hrvatske. Narodne novine, broj 30/2009.

Strategijom niskouglijasnog razvoja Hrvatske utvrđena je vizija Hrvatske koja: “vodi viziji društva u kojem ćemo živjeti zdravije, ugodnije, s niskouglijasnim rastom i djelotvornim upravljanjem resursima. Postojeći nacionalni fond zgrada bit će obnovljen, a novi građeni po principima za zgrade gotovo nulte energije i kružnog gospodarenja. Opskrba energijom bit će sigurnija, iz obnovljivih izvora i s malim emisijama, a potrošači energije bit će i proizvođači energije. Kombinacija proizvodnje električne energije na mjestu potrošnje i dobava iz javne mreže pružit će visoku razinu sigurnosti opskrbe električne energije. Prometni sustav bit će intermodalan i integriran, pretežito s vozilima na električni pogon i s korištenjem niskouglijasnog i za klimu neutralnog goriva. Industrija i poljoprivreda bit će učinkovite i povezane sa svim sektorima gospodarstva, a pritom će se smanjivati stvaranje otpadnih materijala u integriranom i kružnom gospodarstvu.” Strategijom su utvrđeni sljedeći ciljevi:

- postizanje održivog razvoja temeljenog na znanju i konkurentnom niskouglijasnom gospodarstvu i učinkovitom korištenju resursa;
- povećanje sigurnosti opskrbe energijom, održivost energetske opskrbe, povećanje dostupnosti energije i smanjenje energetske ovisnosti;
- solidarnost izvršavanjem obveza Republike Hrvatske prema međunarodnim sporazumima, u okviru politike EU-a, kao dio naše povijesne odgovornosti i doprinos globalnim ciljevima;
- smanjenje onečišćenja zraka i utjecaja na zdravlje te kvalitetu života građana⁹.

Nacionalni plan razvoja širokopojasnog pristupa u Republici Hrvatskoj u razdoblju od 2021. do 2027. godine kojim se definira dostupnost širokopojasnog pristupa s brzinama većim od 100 Mbit/s za sva kućanstva, gospodarske subjekte i javne korisnike na području RH. Ciljevi definirani Planom su sljedeći:

- uvođenje mreža vrlo velikog kapaciteta u kućanstva;
- uvođenje mreža vrlo velikog kapaciteta za javne namjene;
- uvođenje 5G mreža u urbana područja i uzduž glavnih kopnenih prometnih pravaca;
- uvođenje 5G mreža u ruralna područja¹⁰.

Ažuriranim Integriranim nacionalnim energetske i klimatskim planom Republike Hrvatske za razdoblje od 2021.- 2030. definiran je cilj smanjenja emisija stakleničkih plinova za Republiku Hrvatsku za 2030. godinu, povećanje udjela obnovljivih izvora energije u bruto neposrednoj potrošnji energije i energetska učinkovitost. Strategija je usmjerena na sljedeće dimenzije: Dekarbonizacija, Energetska učinkovitost, Energetska sigurnost, Unutarnje energetske tržište te Istraživanje, inovacije i konkurentnost¹¹.

⁹ Ministarstvo gospodarstva i održivog razvoja (2021). Strategija niskouglijasnog razvoja Republike Hrvatske do 2030. s pogledom na 2050. godinu. Narodne novine, broj 63/2021.

¹⁰ Ministarstvo mora, prometa i infrastrukture (2021). Nacionalni plan razvoja širokopojasnog pristupa u Republici Hrvatskoj u razdoblju od 2021. do 2027. godine. Narodne novine, broj 26/2021.

¹¹ Ministarstvo zaštite okoliša i energetike (2009). Integrirani nacionalni energetske i klimatske plan za Republiku Hrvatsku za razdoblje od 2021. do 2030.

Plan razvoja Vukovarsko - srijemske županije jest srednjoročni akt strateškog planiranja od značaja za jedinicu područne (regionalne) samouprave kojim se definiraju posebni ciljevi za provedbu strateških ciljeva iz dugoročnih akata strateškog planiranja¹². Planom razvoja definirana je vizija Vukovarsko- srijemske županije kao slika realnosti koju stanovnici Županije žele vidjeti u budućnosti te je kao takva usklađena s vizijom iz Nacionalne razvojne strategije Republike Hrvatske do 2030. godine. Vizija Županije glasi: „Vukovarsko – srijemska županija je mjesto konkurentnog, inovativnog, održivog i zelenog gospodarstva, društva visoke digitalne spremnosti, prepoznatljivog tradicijskog i turističkog identiteta te sigurnog, zaposlenog i zadovoljnog stanovništva“. Navedena vizija je utemeljena razvojnim potrebama, ali i potencijalima te samom vizijom budućeg razvoja, Županija se prikazuje kao konkurentna, otporna, digitalna, zelena i funkcionalna Županija te je kao takva usmjerena prema ključnim područjima intervencije na lokalnoj i područnoj (regionalnog) razini, odnosno jasno opisuje željeno postignuće i stanje. Planom razvoja definirani su sljedeći prioriteti:

- Prioritet 1. Razvoj konkurentnog, inovativnog i održivog gospodarstva te poboljšanje kvalitete života;
- Prioritet 2. Sigurnost za stabilan razvoj, demografska revitalizacija i jačanje otpornosti na krize;
- Prioritet 3. Zelena i digitalna tranzicija;
- Prioritet 4. Povećanje regionalne konkurentnosti i ravnomjeran regionalni razvoj¹³.

Provedbeni program Općine Cerna za razdoblje 2021. – 2025. je kratkoročan akt strateškog planiranja koji opisuje i osigurava postizanje ciljeva iz srednjoročnih akata strateškog planiranja te ih povezuje s proračunom, a donosi se za vrijeme trajanja mandata izvršnog tijela Općine¹⁴. Provedbenim programom Općine Cerna definirani su ciljevi, prioriteti, mjere i razvojni projekti Općine te je utvrđena Vizija Općine koja glasi:

„Općina je generator suvremenih razvojnih trendova koja će uz očuvanje vlastite autohtonosti i tradicije biti ekonomski razvijena i prostorno uređena cjelina te poželjno mjesto za život. Povećanjem stope zaposlenosti, usklađivanjem s europskim ekološkim standardima, unaprjeđenjem efikasnosti lokalne administracije, razvijenom poduzetničkom kulturom i poljoprivrednom djelatnosti Općina će biti primjer dinamične razvojne lokalne zajednice u svim važnijim aspektima življenja, što će njenim stanovnicima osigurati kvalitetan i perspektivan život.“

¹² Zakon o sustavu strateškog planiranja i upravljanja razvojem Republike Hrvatske. Narodne novine, broj 123/2017, 151/2022.

¹³ Razvojna agencija Vukovarsko – srijemske županije (2022). Plan razvoja Vukovarsko – srijemske županije za razdoblje 2021. – 2027. godine. Dostupno na mrežnoj stranici: <https://vus.hr/download/plan-razvoja-vukovarsko-srijemske-zupanije-za-razdoblje-2021-2027-godine/?wpdmdl=15280&refresh=668671df930221720087007>

¹⁴ Zakon o sustavu strateškog planiranja i upravljanja razvojem Republike Hrvatske. Narodne novine, broj 123/2017, 151/2022.

Definirani prioriteti djelovanja te mjere kojima se nastoji postići navedena vizija su:

- **Prioritet 1. Razvoj i unaprjeđenje turizma i kulture:**

- ↳ Mjera 1.1. Promocija i razvoj kreativnih, kulturnih i turističkih proizvoda i sadržaja;
- ↳ Mjera 1.2. Obnova i izgradnja turističke i kulturne infrastrukture;

- **Prioritet 2. Unaprjeđenje sustava odgoja i obrazovanja:**

- ↳ Mjera 2.1. Unaprjeđenje predškolskog, osnovnoškolskog i srednjoškolskog sustava odgoja i obrazovanja;
- ↳ Mjera 2.2. Poticanje razvoja visokog obrazovanja;
- ↳ Mjera 2.3. Izgradnja, dogradnja i opremanje objekata potrebnih za poboljšanje obrazovnog sustava.

- **Prioritet 3. Jačanje demografske politike:**

- ↳ Mjera 3.1. Poticanje nataliteta;
- ↳ Mjera 3.2. Osiguranje uvjeta za jačanje pozitivne migracijske bilance.

- **Prioritet 4. Jačanje sustava civilne zaštite i spašavanja:**

- ↳ Mjera 4.1. Poticanje daljnjeg unaprjeđenja sustava civilne zaštite i spašavanja ljudi i imovine.

- **Prioritet 5. Očuvanje okoliša, zaštita prirode i učinkovito gospodarenje vodama:**

- ↳ Mjera 5.1. Izgradnja, rekonstrukcija, obnova i održavanje sustava vodoopskrbe, odvodnje i pročišćavanja voda.

- **Prioritet 6. Povećanje konkurentnosti i digitalizacija poljoprivrede i prehrambeno-prerađivačkog:**

- ↳ Mjera 6.1. Razvoj poljoprivredne infrastrukture.

- **Prioritet 7. Unaprjeđenje prometne i ostale osnovne infrastrukture:**

- ↳ Mjera 7.1. Održavanje, izgradnja i modernizacija mreže javnih cesta;
- ↳ Mjera 7.2. Unaprjeđenje komunalne infrastrukture.

- **Prioritet 8. Integracija digitalne tehnologije:**

- ↳ Mjera 8.1. Razvoj IKT infrastrukture i primjena naprednih tehnologija.

- **Prioritet 9. Unaprjeđenje kvalitete života u ruralnom području:**

- ↳ Mjera 9.1. Poboljšanje dostupnosti usluga JLS.¹⁵

¹⁵ Općina Cerna (2021). Provedbeni program Općine Cerna za razdoblje 2021. – 2025. godine. Dostupno na mrežnoj stranici: <https://cerna.hr/provedbeni-program-opcine-cerna-za-razdoblje-2021-2025/>

1.5.Usklađenost sa zakonskim odredbama

U ovom poglavlju navode se svi relevantni Zakoni koji su vezani za područje pametnog razvoja. Temeljni zakoni koji se odnose na sadržajnu dimenziju Strategije pametnog razvoja podrazumijevaju:

Zakon o regionalnom razvoju Republike Hrvatske (NN 147/14, 123/17, 118/18)

Navedenim Zakonom uređuju se ciljevi i načela upravljanja regionalnim razvojem Republike Hrvatske, planski dokumenti politike regionalnog razvoja, tijela nadležna za upravljanje regionalnim razvojem, ocjenjivanje stupnja razvijenosti jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave, način utvrđivanja urbanih i potpomognutih područja, poticanje razvoja potpomognutih područja, provedba, praćenje i izvještavanje o provedbi politike regionalnog razvoja u svrhu što učinkovitijeg korištenja fondova EU.

Zakon o lokalnoj i područnoj (regionalnoj) samoupravi (NN 33/01, 60/01, 129/05, 109/07, 125/08, 36/09, 150/11, 144/12, 19/13, 137/15, 123/17, 98/19, 144/20)

Zakonom se uređuju jedinice lokalne samouprave i jedinice područne (regionalne) samouprave, njihov djelokrug i ustrojstvo, način rada njihovih tijela, nadzor nad njihovim aktima i radom te druga pitanja od značenja za njihov rad.

Zakon o prostornom uređenju (NN 153/13, 65/17, 114/18, 39/19, 98/19, 67/23)

Zakonom se uređuje sustav prostornog uređenja: ciljevi, načela i subjekti prostornog uređenja, praćenje stanja u prostoru i području prostornog uređenja, uvjeti planiranja prostora, donošenje Strategije prostornog razvoja Republike Hrvatske, prostorni planovi uključujući njihovu izradu i postupak donošenja, provedba prostornih planova, uređenje građevinskog zemljišta, imovinski instituti uređenja građevinskog zemljišta i nadzor.

Zakon o sustavu državne uprave (NN 66/19, NN 155/23)

Zakonom se uređuje sustav državne uprave te opća pravila o ovlaštenjima za donošenje podzakonskih propisa za provedbu zakona i privremenih interventnih mjera.

Zakon o državnoj informacijskoj infrastrukturi (NN 92/14)

Zakonom se utvrđuju prava, obveze i odgovornosti nadležnih tijela javnog sektora vezano za uspostavu, razvoj i upravljanje sustavom državne informacijske infrastrukture, uspostavljanje i upravljanje sustavom javnih registara i uvjeti koje državna informacijska infrastruktura mora osigurati u odnosu na javne registre, kao i korištenje zajedničke osnovice za sigurnu razmjenu podataka unutar sustava državne informacijske infrastrukture, zajedničkog sustava identifikacije i autentifikacije, jedinstvene točke interakcije s građanima i drugim korisnicima.

Zakon o pravu na pristup informacijama (NN 25/13, 85/15, 69/22)

Zakonom se uređuje pravo na pristup informacijama i ponovnu uporabu informacija koje posjeduju tijela javne vlasti, propisuju se načela prava na pristup informacijama i ponovnu uporabu informacija, ograničenja prava na pristup informacijama i ponovnu uporabu informacija, postupak za ostvarivanje i zaštitu prava na pristup informacijama i ponovnu uporabu informacija, djelokrug, način rada i uvjeti za imenovanje i razrješenje Povjerenika za informiranje te inspekcijski nadzor nad provedbom ovog Zakona.

2. Analiza stanja

Analiza stanja je poglavlje koje se bavi analizom prostornih specifičnosti Općine Cerna. U tom se kontekstu bavi analizom podataka i informacija vezanih za relevantna područja za model pametnog razvoja: Upravljanje Općinom i uslugama, Kvaliteta života, Ekonomija, Okoliš, Temeljne usluge te Održiv promet i mobilnost. Podaci za poglavlje preuzeti su iz strateških dokumenata, zakona, statuta, prostornog plana jedinice lokalne i regionalne razine, znanstvene i stručne literature te drugih relevantnih izvora.

2.1. Upravljanje Općinom i uslugama

Upravljanje Općinom i uslugama prvo je područje koje se analizira. Analiza upravljanja Općinom i uslugama podrazumijeva analizu područja Općine Cerna, način upravljanja te mogućnosti financiranja kroz općinski proračun. Sukladno tome poglavlje je podijeljeno na dva dijela: Smještaj i administrativni ustroj Općine Cerna te Proračun Općine.

2.1.1. Smještaj i administrativni ustroj Općine Cerna

Smještaj Općine odnosi se na njezinu geografsku poziciju, tj. na prostornu raspodjelu njezina teritorija. To uključuje informacije o granicama Općine, njezinoj lokaciji u odnosu na susjedne općine, gradove ili regije, te prirodno-geografskim karakteristikama, dok se administrativni ustroj Općine odnosi na organizaciju i strukturu njezine uprave te način na koji obavlja administrativne funkcije.

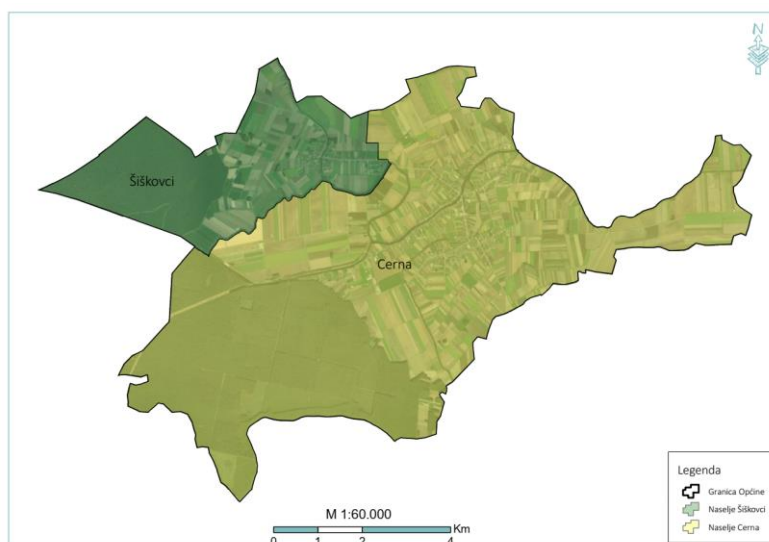
Općina Cerna se smjestila u plodnoj ravnici istočne Hrvatske, točnije u Vukovarskoj – srijemskoj županiji, na njenom zapadnom dijelu, na obalama rijeka **Biđa**, **Bosuta**, **Bitulje**, **Berave** i **Krajc kanala**. Navedeno ukazuje na bogatstvo vodenih površina i važnosti rijeka u životu lokalnog stanovništva, kao i na opravdan nadimak Općine znan kao „Mala Venecija”.¹⁶

Prema podacima Državne geodetske uprave, ukupna površina Općine Cerna je **69,26 km²** te njen udio u površini Županije iznosi 2,8%. Na sjeveru graniči s Općinom Ivankovo (sjeverozapadno) i Općinom Andrijaševci (sjeveroistočno), na istoku s Općinom Privlaka, na jugoistoku s Općinom Gradište, na jugu s Općinom Štitar, na jugozapadu s Općinom Babina Greda, dok zapadnim rubnim dijelom dodiruje Brodsko-posavsku županiju, točnije Općinu Gundinci.

¹⁶ Antolović, Jadran; Horvat, Đuro; Antolović Stella (2021). Plan razvoja Općine Cerna 2021. – 2030. Dostupno na mrežnoj stranici: <https://cerna.hr/download/plan-razvoja-opcine-cerna-2021-2030-godine/?wpdmdl=2284&refresh=668686baab0811720092346>

Općina Cerna je ustrojena 14. travnja 1993. godine.¹⁷ U sastavu Općine se nalaze **dva samostalna naselja**: naselje **Cerna**, koja predstavlja sjedište Općine te naselje **Šiškovci**.¹⁸ Prema Odluci o razvrstavanju jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave (NN 3/2024) prema stupnju razvijenosti, Općina Cerna se nalazi u **III. skupini jedinica lokalne samouprave** koje se prema vrijednosti indeksa nalaze u drugoj četvrtini ispodprosječno rangiranih jedinica lokalne samouprave te ostvaruje status potpomognutog područja.^{19,20}

Slika 5. Prikaz naselja Općine Cerna. Izvor: Level Project d.o.o.

Jedinicom lokalne samouprave upravljaju **predstavničko tijelo**, **izvršno tijelo** i **Jedinstveni upravni odjel Općine**. Predstavničko tijelo Općine je Općinsko vijeće, dok je izvršno tijelo Općine Općinski načelnik.

Općinsko vijeće predstavničko je tijelo građana i tijelo lokalne samouprave koje donosi odluke i akte u okviru prava i dužnosti Općine te obavlja i druge poslove u skladu sa Ustavom, zakonom i Statutom. Sukladno Zakonu o lokalnoj i područnoj (regionalnoj) samoupravi (NN 33/01, 60/01, 129/05, 109/07, 125/08, 36/09, 150/11, 144/12, 19/13, 137/15, 123/17, 98/19, 144/20) predstavničko tijelo: donosi statut jedinice lokalne samouprave, donosi odluke i druge opće akte kojima uređuje pitanja iz samoupravnog djelokruga jedinice lokalne samouprave, osniva radna tijela, bira i razrješuje članove tih tijela te bira, imenuje i razrješuje i druge osobe određene zakonom, drugim propisom ili statutom, uređuje ustrojstvo i djelokrug upravnih tijela jedinice lokalne samouprave, osniva javne ustanove i druge pravne osobe za obavljanje gospodarskih, društvenih, komunalnih i drugih djelatnosti od interesa za jedinicu lokalne

¹⁷ Antolović, Jadran; Horvat, Đuro; Antolović Stella (2021). Plan razvoja Općine Cerna 2021. – 2030. Dostupno na mrežnoj stranici: <https://cerna.hr/download/plan-razvoja-opcine-cerna-2021-2030-godine/?wpdmdl=2284&refresh=668686baab0811720092346>

¹⁸ Antolović, Jadran; Horvat, Đuro; Antolović Stella (2021). Plan razvoja Općine Cerna 2021. – 2030. Dostupno na mrežnoj stranici: <https://cerna.hr/download/plan-razvoja-opcine-cerna-2021-2030-godine/?wpdmdl=2284&refresh=668686baab0811720092346>

¹⁹ Vlada Republike Hrvatske (2024). Odluka o razvrstavanju jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave prema stupnju razvijenosti. Narodne novine, br. 3/2024. Dostupno na mrežnoj stranici: https://narodne-novine.nn.hr/clanci/sluzbeni/2024_01_3_60.html

²⁰ Ministarstvo regionalnog razvoja i fondova Europske unije. Vrijednost indeksa razvijenosti i pokazatelja za izračun indeksa razvijenosti 2024. Dostupno na mrežnoj stranici: <https://razvoj.gov.hr/UserDocsImages/O%20ministarstvu/Regionalni%20razvoj/indeksi%20razvijenosti/Vrijednosti%20indeksa%20razvijenosti%20i%20pokazatelja%20za%20izracun%20indeksa%20razvijenosti.pdf>

samouprave te obavlja i druge poslove koji su zakonom ili drugim propisom stavljeni u njezin djelokrug. Općinsko vijeće Općine Cerna se sastoji od trinaest članova izabranih na način određen zakonom.²¹

Općinski načelnik je nositelj izvršne vlasti te zastupa Općinu. Mandat Općinskog načelnika je četiri godine. Općinski načelnik odgovoran je za zakonito i pravilno obavljanje povjerenih poslova državne uprave tijelu državne uprave. Općinski načelnik obavlja poslove utvrđene statutom Općine. Općinski načelnik, sukladno Zakonu o lokalnoj i područnoj (regionalnoj) samoupravi priprema prijedloge općih akata, izvršava ili osigurava izvršenje općih akata predstavničkog tijela, usmjerava djelovanje upravnih tijela jedinice lokalne samouprave u obavljanju poslova iz njegovog samoupravnog djelokruga te nadzire njihov rad, upravlja nekretninama i pokretninama u vlasništvu jedinice lokalne samouprave, kao i njezinim prihodima i rashodima, odlučuje o stjecanju i otuđivanju nekretnina i pokretnina te raspolaganju drugom imovinom, imenuje i razrješuje predstavnike jedinice lokalne samouprave u tijelima javnih ustanova, trgovačkih društava i drugih pravnih osoba te obavlja i druge poslove utvrđene zakonom i statutom.

U Općini je ustrojen i **Jedinstveni upravni odjel Općine** za obavljanje poslova iz samoupravnog djelokruga Općine te obavljanje poslova državne uprave koji su zakonom preneseni na Općinu. Jedinstveni upravni odjel obavlja stručne i administrativno tehničke poslove za potrebe načelnika i Općinskog vijeća. Priprema materijala za sjednice, izrađuje prijedloge akata, vodi zapisnike, brine o objavi službenih akata i o pravovremenom obavljanju poslova Jedinstvenog upravnog odjela, sudjeluje u planiranju i izradi proračuna Općine, prati njegovo provođenje i o tome dostavlja potrebna izvješća nadležnim državnim tijelima, brine o financijskom poslovanju i računovodstveno- knjigovodstvenim poslovima²².

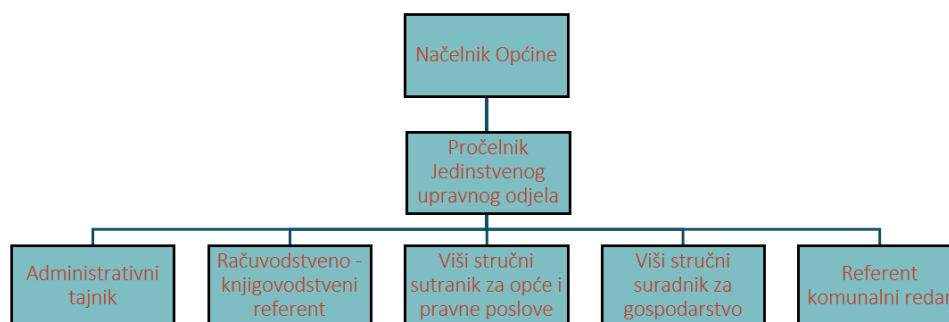
Kao organizacijska jedinica Jedinstvenog upravnog odjela osnovan je **Vlastiti pogon Općine Cerna** koji obavlja sljedeće komunalne djelatnosti: održavanje javnih površina, održavanje javnih zelenih površina, održavanje groblja i održavanje građevina, uređaja i predmeta javne namjene. Upravitelj Vlastitog pogona Općine Cerna je pročelnik/ca Jedinstvenog upravnog odjela.²³

²¹ Službena stranica Općine Cerna. Općinska uprava. Općinsko vijeće. Dostupno na mrežnoj stranici: <https://cerna.hr/opcinsko-vijece/>

²² Zakon o lokalnoj i područnoj (regionalnoj) samoupravi. Narodne novine broj 33/2001, 60/2001, 129/2005, 109/2007, 125/2008, 36/2009, 150/2011, 144/2012, 19/2013, 137/2015, 123/2017, 98/2019, 144/2020.

²³ Službena stranica Općine Cerna. Vlastiti pogon Općine Cerna. Dostupno na mrežnoj stranici: <https://cerna.hr/vlastiti-pogon/>

Slika 6. Organizacijska struktura Općine Cerna. Izvor: Provedbeni program Općine Cerna za razdoblje 2021. – 2025.

Općina Cerna intenzivno radi na stvaranju uvjeta **bržeg, modernijeg i tehnološki naprednijeg rada općinske uprave**. Razvoj jedinica lokalne samouprave ovisi od ulaganja u infrastrukturu, ali jednako važno tome je i prihvaćanje novih tehnologija kojima se ubrzavaju procesi, smanjuju troškovi, štiti okoliš i poboljšava komunikacija između svih dionika društva Općine. Općina je dosada implementirala **javni web GIS preglednik prostornog plana uređenja za građane** na svojoj službenoj stranici čime se stvara interaktivnija javna uprava, transparentniji rad općinske službe, aktivno uključivanje građana u procese odlučivanja te građanima lakša dostupnost podacima Prostornog plana uređenja Općine Cerna. **Implementacija inovativnih i pametnih rješenja** dovest će do jačanja gospodarstva, a time i otvaranju novih radnih mjesta i boljeg standarda života stanovnika Općine Cerna.

Proračun Općine predstavlja financijski plan ili plan prihoda i rashoda koji Općina planira i usvaja za određeno razdoblje. Proračun Općine uključuje prikaz planiranih prihoda koje Općina očekuje ostvariti te planirane rashode ili troškove koje namjerava podnijeti tijekom budućeg razdoblja.

Proračun Općine Cerna donosi predstavničko tijelo, odnosno Općinsko vijeće Općine. Proračun je temeljni dokument na razini lokalne samouprave kojim se utvrđuje plan financiranja svih aktivnosti i projekata za proračunsku, odnosno kalendarsku godinu. Drugim riječima, proračunom se procjenjuju prihodi i primici te utvrđuju rashodi i izdaci jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave za razdoblje od jedne godine, a sadrži i projekciju prihoda i primitaka te rashoda i izdataka za slijedeće dvije godine.²⁴

²⁴ Službena stranica Općine Cerna. Proračun. Dostupno na mrežnoj stranici: <https://cerna.hr/proracun/>

U sljedećoj tablici su navedeni ukupni prihodi i ukupni rashodi za razdoblje od 2021. do 2023. godine.

Tablica 1. Proračun Općine Cerna za razdoblje od 2021.-2023. godine. Izvor: Godišnji izvještaji o izvršenju proračuna za 2022.godinu te Godišnji izvještaj o izvršenju proračuna Općine Cerna za 2023. godinu.

GODINA	2021.	2022.	2023.
UKUPNI PRIHODI	6.655.769,00 kn / 883.372,35 €	15.815.827,72 kn / 2.099.121,07 €	3.814.137,27 €
UKUPNI RASHODI	7.798.555,00 kn / 1.035.046,12 €	14.513.182,35 kn / 1.926.230,32€	4.267.158,64 €
RAZLIKA VIŠAK/MANJAK	-1.142.786,00 kn/ - 151.673,77 €	1.302.645,37 kn / 172.890.75 €	-453.021,37 €

U tablici je vidljivo da je značajno manje ukupnih prihoda bilo ostvareno 2021. godine, dok su 2023. godine ostvareni najveći ukupni prihodi te najveći ukupni rashodi. Temeljem navedenih podataka proračuna, može se zaključiti da postoji **trend povećanja prihoda i rashoda prema 2023. godini**, dok je kod razlike ukupnog prihoda i rashoda, proračun bio u višku samo 2022. godine. U razdoblju provedbe Strategije pametnog razvoja očekuje se **povećanje prihoda i rashoda s obzirom kako se očekuje realizacija projekata navedenih u Strategiji**. U tome smislu planira se prijava projekata na regionalne, nacionalne i europske izvore financiranja, ali i financiranje kroz privatni kapital i javno - privatno partnerstvo.

2.2. Kvaliteta života

Ovaj dio analize usmjeren je na **dimenziju kvalitete života**. U tom kontekstu analizira se struktura stanovništva i ostali dionici koji mogu potaknuti poboljšanje kvalitete života kroz pružanje različiti usluga i organizaciju aktivnosti. Poglavlje je podijeljeno na dva dijela: **Demografska struktura stanovništva** te **Civilni sektor**.

2.2.1. Demografska struktura

Demografska struktura odnosi se na raspodjelu populacije unutar određene grupe prema određenim karakteristikama. Ove karakteristike uključuju faktore poput dobi, spola, obrazovanja, zanimanja i drugih relevantnih demografskih varijabli. Analizom demografske strukture možemo dobiti uvid u različite aspekte populacije te bolje razumjeti njezine karakteristike i promjene kroz vrijeme.

Gustoća naseljenosti područja Općine Cerna iznosi **53,59 stanovnika po km²**. Prosječna gustoća naseljenosti manja je od prosjeka Vukovarsko-srijemske županije (s 143.113 stanovnika 2021. godine²⁵) gdje je prosječna gustoća naseljenosti 58,46 stanovnika po km² i manja od prosjeka Republike Hrvatske gdje je prosječna gustoća 68,41 stanovnika po km²²⁶.

Na području Općine Cerna prema **Popisu stanovništva 2021. godine** živi **3.712 stanovnika**, od čega je 1.873 muškaraca i 1.839 žena. Na području Općine nalazi se 2 naselja, od kojih je **najnaseljenije naselje Cerna** s **3.019** stanovnika, dok naselje Šiškovci ima **693** stanovnika.²⁷ U odnosu na 2011. godinu, došlo je do **smanjenja stanovnika** u oba naselja, u naselju Cerna za 772 stanovnika, a u naselju Šiškovci za 111 stanovnika²⁸.

Tablica 2. Broj stanovnika po naseljima Općine Cerna u 2021. i 2011. godini. Izvor: Državni zavod za statistiku, Podaci za 2021. i 2011. godinu.

Naselje	Broj stanovnika 2021. godine	Broj stanovnika 2011. godine
Cerna	3.019	3.791
Šiškovci	693	804
UKUPNO	3.712	4.595

Do smanjenja broja stanovnika došlo je na cijelom području Općine Cerna. Od zadnjeg Popisa stanovništva 2011. godine smanjen je broj stanovnika Općine za ukupno 883 stanovnika što predstavlja smanjenje od 19,21 %. Ovaj pokazatelj jednoznačno govori u prilog **trenda depopulacije ruralnog prostora Općine Cerna**. Tome u prilog govore i sljedeći indikatori:

- **pokazatelj prosječne starosti**, ili prosječna dob kao srednja vrijednost koja je prema podacima iz 2021. godine iznosila 41,5 godina, dok je 2011. iznosila 37,5, odnosno u periodu od deset godina stanovništvo je u prosjeku postalo 4 godine starije;
- **indeks starenja** tj. odnos udjela starijih osoba od 60 godina i udjela mlađih osoba do 19 godina koji je u 2021. godini iznosio 112,8. Ovaj podatak nam govori da postoji nesrazmjer između mladog i starog stanovništva. Također, vidljivo je da je nesrazmjer još veći nego što je bio 2011. godine kada je indeks starenja iznosio 66,1;
- **koeficijent starosti**, odnosno udio starijih od 60 godina u ukupnom stanovništvu koji je 2011. iznosio 18,8 , a 2021. iznosi 24,9.^{29,30}

²⁵ Državni zavod za statistiku (2021). Stanovništvo po županijama. Dostupno na mrežnoj stranici: <https://dzs.gov.hr/vijesti/objavljeni-konacni-rezultati-popisa-2021/1270>

²⁶ Državni zavod za statistiku (2023). Hrvatska u brojkama 2023. Dostupno na mrežnoj stranici: https://podaci.dzs.hr/media/rhOnjftq/croinfig_2023.pdf

²⁷ Državni zavod za statistiku (2021). Stanovništvo prema starosti i spolu po naseljima, popis 2021. Popis stanovništva, kućanstva i stanova 2021. – stanovništvo po naseljima. Dostupno na mrežnoj stranici: <https://dzs.gov.hr/vijesti/objavljeni-konacni-rezultati-popisa-2021/1270>

²⁸ Državni zavod za statistiku (2011). Stanovništvo prema starosti i spolu u naseljima, Popis 2011. Popis stanovništva, kućanstava i stanova 2011. Dostupno na mrežnoj stranici: <https://web.dzs.hr/Hrv/censuses/census2011/results/censustabsxls.htm>

²⁹ Državni zavod za statistiku (2021). Popis stanovništva 2021. Stanovništvo po gradovima i općinama. Kontingenti stanovništva po gradovima/općinama. Dostupno na mrežnoj stranici: <https://dzs.gov.hr/vijesti/objavljeni-konacni-rezultati-popisa-2021/1270>

³⁰ Državni zavod za statistiku (2011). Popis stanovništva 2011. Kontingenti stanovništva po gradovima/općinama. Dostupno na mrežnoj stranici: <https://web.dzs.hr/Hrv/censuses/census2011/results/censustabsxls.htm>

Tablica 3. Pokazatelji starenja Općine Cerna. Izvor: Državni zavod za statistiku. Podaci za 2011. i 2021. godinu.

Pokazatelji starenja stanovništva	2021.	2011.
Prosječna starost (god)	41,5	37,5
Indeks starenja	112,8	66,1
Koeficijent starosti	24,9	18,8

Prema Popisu stanovništva iz 2021. godine u Općini Cerna, najveći udio stanovnika (od njih 3.125), njih **59,58%** imalo je **završenu srednju školu**, dok je manji broj, njih 27,71% imalo završenu osnovnu školu. **Visoko obrazovanje** imalo je je **8,26%** stanovništva Općine Cerna, dok 1,73% stanovnika Općine nije završilo osnovnu školu ili uopće nije išlo u školu³¹.

Tablica 4. Stanovništvo staro 15 i više godina prema najvišoj završenoj školi na području Općine Cerna. Izvor: Državni zavod za statistiku, podaci za 2021. i 2011. godinu.

Godina	Ukupno	Bez škole	1-3 razred osnovne škole	4-7 razred osnovne škole	Osnovna škola	Srednja škola	Visoko obrazovanje				Nepoznato
							Svega	Stručni studij	Sveučilišni studij	Doktorat znanosti	
2021.	3.125	54	9	74	866	1.862	258	85	173	-	2
2011.	3.680	171	21	145	1.386	1.790	167	78	89	-	-

Iako su zadnji podaci vezani za pismenost zastarjeli, do sada nisu objavljeni noviji i relevantniji podaci u sklopu Popisa stanovništva 2021. godine te će se u nastavku teksta analizirati upravo zadnji podaci iz 2011. godine.

Prema Popisu stanovništva iz 2011. godine u Općini Cerna od ukupno 4.050 stanovnika, njih 67 odnosno 1,7% je nepismeno. Isto tako, nepismenost je pretežito bila vezana za starije stanovništvo od 70 godina na dalje.³² Očekivano je da se taj broj smanjio zbog promjene naraštaja od zadnjeg Popisa stanovništva.

Što se tiče **informatičke pismenosti** u 2011. godini, 49,68% populacije Općine Cerna znalo je obraditi tekst u digitalnom obliku, 39,65% znalo je napraviti tablični izračun, 47,95% koristilo se elektroničkom poštom, dok se 54,86% koristilo internetom.³³ Iz navedenog je vidljivo kako sama Općina zaostaje za prosjekom RH. Više od pola stanovništva se ne zna služiti osnovnim alatima za obradu slika tablica i teksta te korištenjem elektroničke pošte, dok se gotovo neznatno više od pola stanovništva zna koristiti internetom. Za očekivati je kako se u desetogodišnjem razdoblju od zadnjih dostupnih podataka za 2011. godinu informatička pismenost znatno poboljšala s obzirom da je postala neophodan element današnjice.

³¹ Državni zavod za statistiku (2021). Popis stanovništva 2021. Stanovništvo staro 15 i više godina prema najvišoj završenoj školi, starosti i spolu po gradovima/općinama. Dostupno na mrežnoj stranici: <https://dzs.gov.hr/vijesti/objavljeni-konacni-rezultati-popisa-2021/1270>

³² Državni zavod za statistiku (2011). Stanovništvo staro 10 i više godina prema spolu, a nepismeni i prema starosti. Dostupno na mrežnoj stranici: <https://web.dzs.hr/Hrv/censuses/census2011/results/censustabsxls.htm>

³³ Državni zavod za statistiku (2011). Stanovništvo staro 10 i više godina prema informatičkoj pismenosti, starosti i spolu. Dostupno na mrežnoj stranici: <https://web.dzs.hr/Hrv/censuses/census2011/results/censustabsxls.htm>

2.2.2. Civilni sektor

Civilni sektor uključuje neprofitne organizacije koje djeluju izvan državne i tržišne dimenzije. Civilni sektor posjeduje kapacitet unaprijediti kvalitetu života stanovnika Općine te pružiti socijalne i druge usluge i aktivnosti stanovnicima Općine, između ostalog, koristeći i povećavajući dostupnost i kvalitetu digitalnih tehnologija.

Civilni sektor Općine Cerna čini **24 aktivnih udruga** civilnog sektora od kojih se najviše udruga odnosi na sportske udruge, dok se manji broj udruga odnosi na udruge za kulturu, zaštitu i spašavanje te druga područja djelatnosti. Najveći broj udruga nalazi se u naselju Cerna³⁴.

Tablica 5. Organizacije civilnog društva na području Općine Cerna. Izvor: Ministarstvo pravosuđa i uprave. Registar udruga Republike Hrvatske.

Naziv udruge	Naselje	Područje djelovanja
Kulturno umjetničko društvo „Tomislav“ Cerna	Cerna	Kultura i umjetnost
Šahovski klub „Cerna“	Cerna	Sport i rekreacija
Lovačka udruga „Jelen“ Cerna	Cerna	Sport i rekreacija
Nogometni klub „Tomislav“ Cerna	Cerna	Sport i rekreacija
Športsko ribolovno društvo „Šaran“ Cerna – Šiškovci	Cerna	Sport i rekreacija
Udruga umirovljenika Općine Cerna – Šiškovci	Cerna	Socijalna djelatnost
Udruga za ples i rekreaciju Dance fit centar	Cerna	Sport i rekreacija
Hrvatsko planinarsko društvo „Grac“ Cerna	Cerna	Sport i rekreacija
Sportsko rekreativna udruga „Tenis klub Cerna“	Cerna	Sport i rekreacija
Dobrovoljno vatrogasno društvo Cerna	Cerna	Zaštita i sigurnost
Udruga za glazbenu umjetnost Begović family	Cerna	Kultura i umjetnost
Sportsko rekreativna udruga „Cerna fitness“	Cerna	Sport i rekreacija
Lovačka udruga „Zec“ Šiškovci	Šiškovci	Sport i rekreacija
Nogometni klub „Budućnost“ Šiškovci	Šiškovci	Sport i rekreacija
Udruga građana „Kordun“ Cerna	Cerna	Socijalna djelatnost
Veteranke rukometnog kluba „Cerna“ Cerna	Cerna	Sport i rekreacija
Udruga hrvatskih veterana iz domovinskog rata Općine Cerna	Cerna	Udruge Domovinskog rata
Rukometni klub „Multinorm“ Cerna	Cerna	Sport i rekreacija
Konjogojska udruga za uzgoj konja „Galop“ Cerna	Cerna	Sport i rekreacija
Sportska udruga pikado kluba Cerna	Cerna	Sport i rekreacija
„Pleter“ Cerna – Šiškovci	Cerna	Kultura i umjetnost
Etno udruga „Divan“ Cerna	Cerna	Kultura i umjetnost
Muška pjevačka skupina „Poljari“ Šiškovci	Šiškovci	Kultura i umjetnost
Kulturno umjetničko društvo „Slavko Janković“ Šiškovci	Šiškovci	Kultura i umjetnost

Iz navedenog se da zaključiti da na području Općine Cerna postoji velik broj udruga koje pridonose kvaliteti života na način da uključuju stanovništvo Općine u javni život, socijalna druženja, sportske aktivnosti te educiraju građane u vidu kulture, kreativnosti i umjetnosti.

³⁴ Ministarstvo pravosuđa i uprave. Središnji državni portal – Registar udruga Republike Hrvatske. Dostupno na mrežnoj stranici: <https://registri-mpu.gov.hr/#!udruge/0wcBAAABAAEAAAAAAAAAogkBAAAAAQIAAABrEoAAAAAAAAAAAAAQEBb2niCgA>

2.3. Ekonomija

Ekonomija proučava kako društvo upravlja određenim resursima u cilju zadovoljavanja svojih potreba i želja. Poglavljem Ekonomija analiziraju se područja poput ekonomske aktivnosti stanovništva Općine, postojećih gospodarskih djelatnosti na području Općine, poduzetničke infrastrukture te analize poduzetništva. Navedeno poglavlje podijeljeno je na dvije cjeline: Gospodarsku sliku i Stanje poduzetništva.

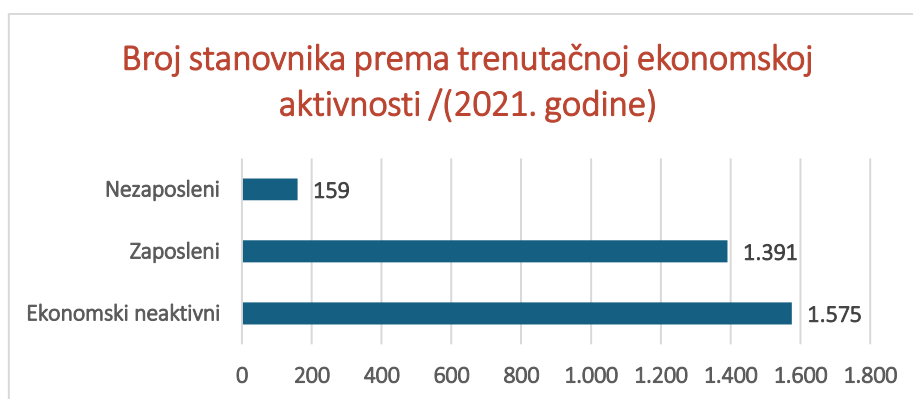
2.3.1. Gospodarska slika

Gospodarska slika predstavlja prikaz stanja gospodarstva Općine Cerna kroz različite ekonomske pokazatelje i trendove. Gospodarska slika pruža uvid u zdravlje gospodarstva, njegovu dinamiku i ključne karakteristike.

Zadnji podaci vezani za trenutačnu aktivnost stanovništva su podaci objavljeni u sklopu Popisa stanovništva 2021. godine te će se u nastavku teksta analizirati upravo ti podaci.

Prema zadnje dostupnim podacima iz Popisa stanovništva iz 2021. godine, čak **50,4%** ukupne populacije Općine Cerna bilo je **ekonomski neaktivno**. Najveći udio ekonomski neaktivnih osoba odnosio se na umirovljenike kojih je bilo 26,14% od ukupno ekonomski neaktivnih osoba. Uz navedeno, 5,09% stanovništva je bilo nezaposleno. U odnosu na ekonomski neaktivne i nezaposlene osobe, **ekonomski aktivnih osoba** bilo je **49,6%**. Navedeno govori o neodrživosti ekonomskog sustava gdje je na svaku zaposlenu osobu dolazilo 2,2 osoba koje su nezaposlene ili ekonomski neaktivne.³⁵

Graf 1. Broj stanovnika Općine Cerna prema ekonomskoj aktivnosti. Izvor: Državni zavod za statistiku, Popis stanovništva 2021. godine.

³⁵ Državni zavod za statistiku (2011). Popis stanovništva 2021. godine. Stanovništvo staro 15 i više godina prema ekonomskoj aktivnosti, starosti i spolu. Dostupno na mrežnoj stranici: <https://dzs.gov.hr/vijesti/objavljeni-konacni-rezultati-popisa-2021/1270>

Od ukupno **1.391** evidentirano zaposlenih stanovnika na području Općine Cerna, prema zadnjim podacima iz 2021. godine, najveći broj stanovnika (419) je zaposleno u **prerađivačkoj industriji**. Drugo područje djelatnosti po zastupljenosti na području Općine Cerna je **građevinarstvo** gdje je zaposleno 199 stanovnika, nakon čega po zastupljenosti slijedi zaposlenje vezano za **poljoprivredu, šumarstvo i ribarstvo**. Nešto manji broj stanovnika (140) se bave trgovinom na veliko i na malo te popravkom motornih vozila i motocikala, 105 stanovnika je zaposleno u javnoj upravi i obrani te obveznom socijalnom osiguranju, njih 91 u djelatnostima zdravstvene zaštite i socijalne skrbi. Zatim slijede djelatnosti pružanja smještaja te pripreme i usluživanja hrane gdje je zaposleno 66 stanovnika, zaposlenje u obrazovanju gdje je zaposleno 48 stanovnika te zaposlenje u prijevozu i skladištenju gdje je zaposleno njih 41. **Najmanji broj stanovnika** je zaposleno u područjima djelatnosti kao što su stručne, znanstvene i tehničke djelatnosti (20), administrativne i pomoćne uslužne djelatnosti (17), umjetnost, zabava i rekreacija (15), ostale uslužne djelatnosti (15), financijske djelatnosti i djelatnosti osiguranja (13), opskrba električnom energijom, plinom, parom i klimatizacija (11), opskrba vodom, uklanjanje otpadnih voda, gospodarenje otpadom te djelatnosti sanacije okoliša (11), informacije i komunikacije (8), poslovanje nekretninama (1) te djelatnosti kućanstava kao poslodavaca; djelatnosti kućanstava koja proizvode različitu robu i obavljaju različite usluge za vlastite potrebe.³⁶

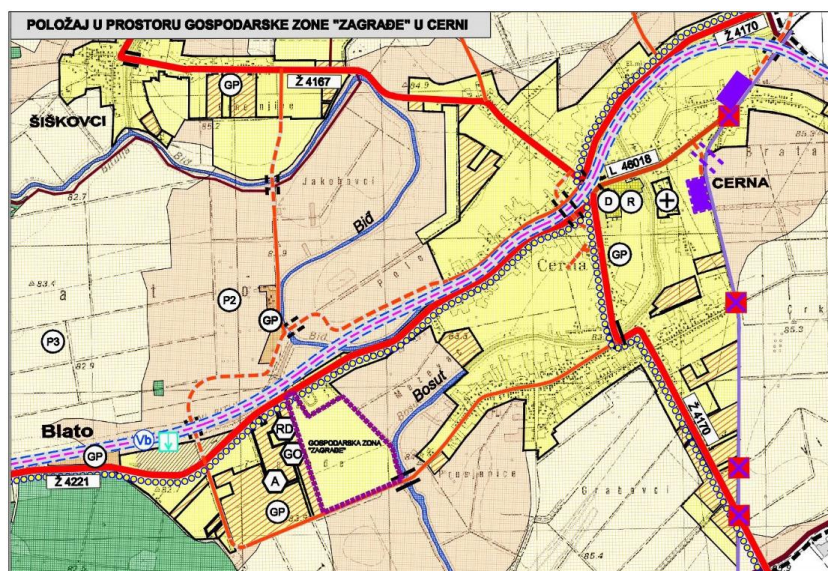
Tablica 6. Zaposlene osobe po području djelatnosti na području Općine Cerna. Izvor: Državni zavod za statistiku. Popis stanovništva 2021. godine. Zaposleni prema područjima djelatnosti, starosti i spolu po gradovima/općinama.

Područje djelatnosti	Ukupno
Poljoprivreda, šumarstvo i ribarstvo	170
Rudarstvo i vađenje	-
Prerađivačka industrija	419
Opskrba električnom energijom, plinom, parom i klimatizacija	11
Opskrba vodom, uklanjanje otpadnih voda, gospodarenje otpadom te djelatnost sanacije okoliša	11
Građevinarstvo	199
Trgovina na veliko i malo	140
Prijevoz i skladištenje	41
Djelatnost pružanja smještaja te pripreme i usluživanja hrane	66
Informacije i komunikacije	8
Financijske djelatnosti i djelatnosti osiguranja	13
Poslovanje nekretninama	1
Stručne znanstvene i tehničke djelatnosti	20
Administrativne i pomoćne uslužne djelatnosti	17
Javna uprava i obrana, obvezno socijalno osiguranje	105
Obrazovanje	48
Djelatnosti zdravstvene zaštite i socijalne skrbi	91
Umjetnost, zabava i rekreacija	15
Ostale uslužne djelatnosti	15
Djelatnosti kućanstava kao poslodavca djelatnosti kućanstva	1
Djelatnost izvanteritorijalnih organizacija i tijela	-
Nepoznato	-

³⁶ Državni zavod za statistiku. Popis stanovništva 2021. Zaposleni prema područjima djelatnosti, starosti i spolu po gradovima/općinama. Dostupno na mrežnoj stranici: <https://dzs.gov.hr/vijesti/objavljeni-konacni-rezultati-popisa-2021/1270>

Zakon o unapređenju poduzetničke infrastrukture navodi važnost poduzetničke zone i potporne institucije u omogućavanju obavljanja svih faza poduzetničkih aktivnosti poduzetnika koji posluju unutar poduzetničke infrastrukture i to u standardiziranim uvjetima visoke infrastrukturne opremljenosti.³⁷ Tako se, u svrhu razvoja i izgradnje kvalitetnog poslovnog okruženja, odnosno povećanja broja gospodarskih subjekata na području Općine te poboljšanja njihovih poslovnih rezultata i konkurentnosti, kao i povećanja udjela proizvodnje u ukupnom gospodarstvu te porastom zaposlenosti u Općini Cerna, osnivaju poduzetničke zone i potporne institucije.

Za gospodarsku zonu „Zagrađe“ je izrađen Urbanistički plan uređenja (UPU) gdje se navodi da je ukupna površina obuhvata gospodarske zone „Zagrađe“ **35,05 ha** te da obuhvaća katastarske četice: 2510/1, 2510/2, 2311, 2808, 2942 te 2943, sve u katastarskoj općini Cerna.³⁸

³⁷ Ministarstvo gospodarstva i održivog razvoja (2021). Zakon o unapređenju poduzetničke infrastrukture. Narodne novine, br. 93/13, 114/13, 41/14, 57/18, 138/21.

Prema Prostornom planu uređenja Općine Cerna područje obuhvata UPU-a Gospodarske zone „Zagrađe“ je po namjeni u potpunosti svrstan u neizgrađeni i neuređeni dio građevinskog područja naselja.³⁹ Prema Urbanističkom planu uređenja Gospodarske zone „Zagrađe“ namjena područja obuhvata zone je većim dijelom gospodarska (oznake G), a manjim istočnim dijelom uz rijeku Bosut kao površina za postavljanje solarnih panela i kao površina infrastrukturnih sustava (oznake IS1 i IS2). Između navedenih površina još se nalaze vodne površine (oznake V), prometne površine te zaštitne zelene površine (oznake Z) kao namjene površina.⁴⁰

Slika 8. Prikaz šest osnovnih namjena prostora [A] te prikaz površina gospodarske namjene te površina za postavljanje solarnih panela [B]. Izvor: Javni web GIS preglednik za građane. UPU Gospodarske zone "Zagrađe" u Cerni.

Trenutno, područje unutar obuhvata Urbanističkog plana uređenja Gospodarske zone „Zagrađe“ je u cijelosti neizgrađeno te se u budućnosti planira etapna izgradnja koja će ovisiti o interesu investitora.⁴¹

Osim Gospodarske zone „Zagrađe“ u Cerni, Prostornim planom uređenja Općine Cerna se navode još dvije gospodarske zone: Gospodarska zona „Grabovci“ i Gospodarska zona „Šiškovci“ za koje Planom utvrđuje obveza izrade Urbanističkog plana uređenja. Isto tako, Prostornim planom se za gospodarske zone u Cerni i Šiškovcima navodi da je potrebno prioritarno riješiti imovinsko-pravne odnose, kao i opremiti gospodarske zone komunalnom infrastrukturom.

Gospodarska zona „Grabovci“ se nalazi u naselju Cerna, dok se Gospodarska zona „Šiškovci“ nalazi u naselju Šiškovci kao što je prikazano na sljedećoj slici u nastavku teksta.⁴²

³⁹ Službena stranica Općine Cerna. Javni web GIS preglednik za građane. Dostupno na mrežnoj stranici: https://gis.cerna.hr/gis?c=2077553%2C5649215&l=cerana_ppuo_2020_cerna_1_point%2Ccerana_ppuo_2020_cerna_1_line%2Ccerana_ppuo_2020_cerna_0_polygon%2Ccerana_ppuo_2020_cerna_1_polygon%2Ccerana_opcine%2Ccerana_toponimi&so=&z=15.8

⁴⁰ Zavod za prostorno planiranje d.d. (2023). Urbanistički plan uređenja Gospodarske zone „Zagrađe“ u Cerni. Dostupno na mrežnoj stranici: <https://cerana.hr/gospodarska-zona-zagrade/>

⁴¹ Zavod za prostorno planiranje d.d. (2023). Urbanistički plan uređenja Gospodarske zone „Zagrađe“ u Cerni. Dostupno na mrežnoj stranici: <https://cerana.hr/gospodarska-zona-zagrade/>

⁴² Općinsko vijeće Općine Cerna (2023). Odluka o Prostornom planu uređenja Općine Cerna (Pročišćeni tekst Odrredbi za provedbu). Dostupno na mrežnoj stranici: <https://cerana.hr/prostorni-plan/>

Slika 9. Prikaz smještaja gospodarskih zona na području Općine Cerna. Izvor: Grafički prikaz 3B. Područja primjene posebnih mjera uređenja i zaštite. III. Izmjena i Dopuna PPUO Cerna. Javni web GIS preglednik za građane.

2.3.2. Stanje poduzetništva

Stanje poduzetništva odnosi se na opis i analizu trenutnog stanja, aktivnosti i karakteristika poduzetničkog sektora na određenom području.

Prema podacima iz 2023. godine, na području Općine Cerna djelovalo je **54 poduzetnika** koji su predali Godišnji financijski izvještaj za zadnju statističku godinu, dok je ukupni broj poduzetnika, uključujući i one koji nisu predali Financijski izvještaj, 106. **Najzastupljeniji su mikro subjekti s ukupnim udjelom od 82,6% ukupnih poduzeća.** Malih poduzeća bilo je 14,5%, srednjih poduzeća bilo je 2,9%, dok velikih poduzeća na području Općine Cerna nema.⁴³

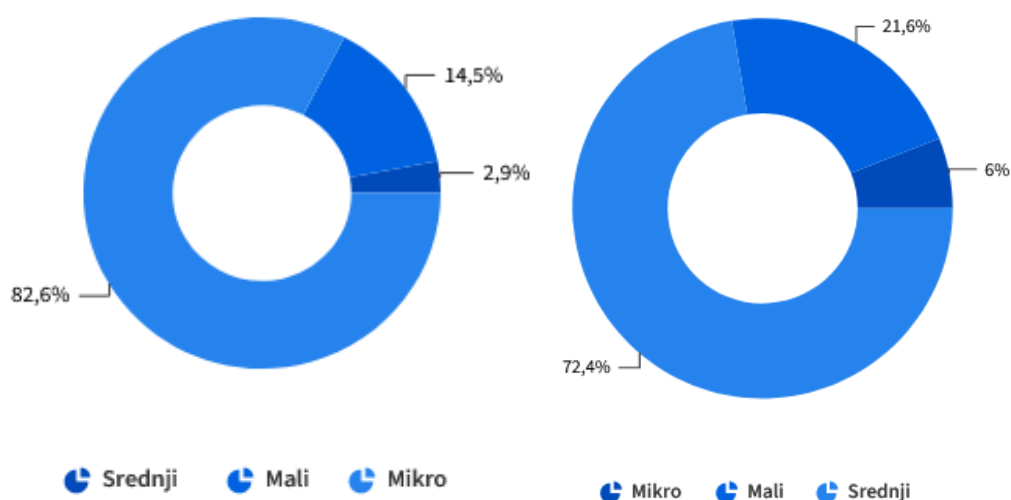
Iako najveći udio poslovnih subjekata čine mikro subjekti, najveći **udio ukupnih prihoda** u 2023. godini ostvarili su upravo **srednji poslovni subjekti** koji su ostvarili čak 72,4% ukupnih prihoda, dok su poslovni subjekti male veličine ostvarili 21,6% prihoda. Za razliku od njih, mikro poslovni subjekti ostvarili su 6% ukupnih prihoda za 2023. godinu.

Ukupno ostvareni prihodi za 2023. godinu iznosili su 82,74 milijuna €, s time da su najveći udio prihoda, prema tipu poslovnog subjekta, ostvarila **društva s ograničenom odgovornošću.**⁴⁴

⁴³ Fina info.BIZ. Baza poslovnih informacija. Poduzetnici na području Općine Cerna. Dostupno na mrežnoj stranici: <https://infobiz.fina.hr/serviceinfo>

⁴⁴ Ibid.

Slika 10. Podjela subjekata na području Općine Cerna prema veličini te podjela prihoda po veličini subjekata. Izvor: InfoBIZ Fina.

Na temelju kronološkog praćenja broja subjekata od 2019. do 2023. godine može se zaključiti da postoji trend povećanja broja poduzetnika na području Općine. Najveći broj novootvorenih poslovnih objekata dogodio se u 2023. godini, kada je ujedno bio i najmanji broj zatvaranja poslovnih objekata.⁴⁵

Poslovni subjekti u Općini Cerna su 2023. godine zapošljavali **891 osobu**. Najveći udio zaposlenih zapošljavali su srednji poslovni subjekti, čak 77% ukupno zaposlenih osoba u poslovnim subjektima, dok su mali i mirko poslovni subjekti zapošljavali ukupno 23% ukupno zaposlenih osoba. Najveći broj osoba zapošljavala su društva s ograničenom odgovornošću, čak 88,88% ukupno zaposlenih osoba. Prosječna ostvarena neto plaća u navedenim poslovnim subjektima za 2023. godinu iznosila je 877 €.⁴⁶

2.4. Okoliš

Okoliš predstavlja okruženje koje utječe na neki sustav. U ovom kontekstu pod poglavljem Okoliš analiziraju se zaštićena područja, prirodni resursi Općine, kao i gospodarenje otpadom na području Općine Cerna. Sukladno tome poglavlje je podijeljeno na sljedeće cjeline: Integralno upravljanje resursima i Zaštićeni prirodni dijelovi područja Općine.

⁴⁵ Ibid.

⁴⁶ Ibid.

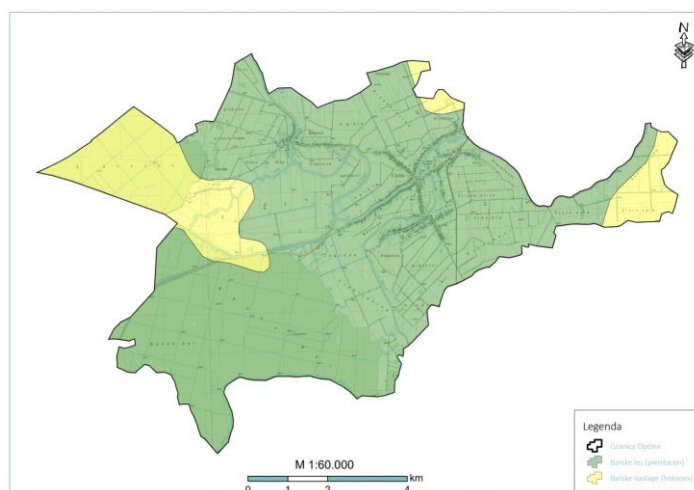
2.4.1. Integralno upravljanje resursima

Integralno upravljanje resursima uzima u obzir sve aspekte okoliša, uključujući vodu, šume i otpad, te stremlježi ka pristupu koji prepoznaje međusobnu povezanost tih elemenata. Ovakav pristup uključuje racionalno korištenje vodnih resursa, očuvanje i obnovu šuma te učinkovito upravljanje otpadom kako bi se smanjio negativni utjecaj na okoliš.

Opća obilježja prostora

Geomorfološki gledano, prostor Općine Cerna pripada makromorfološkoj regiji - Panonskoj nizini, odnosno mikroregiji Vinkovačko-vukovarske lesne zaravni Istočno hrvatske ravnice. Nizinski i zaravanski reljef Općine, a i šireg prostora, karakterizira jednoličan geološki sastav i neznatne visinske razlike. U geološkoj građi reljefa prevladavaju mladi kvartarni sedimenti, pleistocenske i holocenske starosti, odnosno naslage močvarnog i pretaloženog prapora. Nadmorske visine reljefa na području Općine se kreću od 80,8 do 86,2 m te visine rastu od juga prema sjeveru, odnosno prema prostoru lesnog ravnjaka.⁴⁷

Slika 11. Geološka građa područja Općine Cerna. Izvor: Level Project d.o.o.

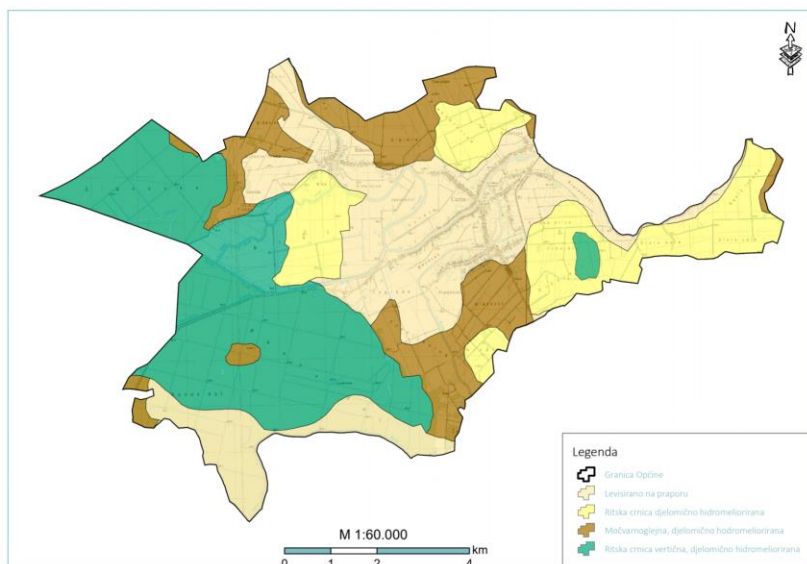
Pedologija na području Općine korespondira geološkom sastavu područja Općine. Najveću površinu na području Općine zauzima pedološka jedinica lesivirano na praporu. Ostale pedološke jedinice na području Općine Nova Rača su: ritska crnica djelomično hidromeliorirana, močvarnoglejna, djelomično hidromeliorirana te ritska crnica vertična, djelomično hidromeliorirana.

Kako se Općina nalazi u agrarno značajnom dijelu Slavonije gdje je prisutan velik postotak obradivih poljoprivrednih površina, za područje Općine bitnu stavku zauzima grana poljoprivrede. Prema Sumarnim podacima iz Upisnika poljoprivrednika Agencije za plaćanja u poljoprivredi, ribarstvu i ruralnom razvoju, na dan 18.07.2024. godine ukupna površina poljoprivrednih zemljišta na području Općine Cerna je 2.734,05 ha, dok je obiteljsko

⁴⁷ Antolović, Jadran; Horvat, Đuro; Antolović Stella (2021). Plan razvoja Općine Cerna 2021. – 2030. Dostupno na mrežnoj stranici: <https://cerna.hr/download/plan-razvoja-opcine-cerna-2021-2030-godine/?wpdmdl=2284&refresh=668686baab0811720092346>

poljoprivredno gospodarstvo najzastupljeniji organizacijski oblik (155) od ukupno 180 organizacijskih oblika poljoprivrednog gospodarstva. Najveću površinu Općine zauzimaju oranice, nakon čega slijede voćnjaci.

Slika 12. Pedologija područja Općine Cerna. Izvor: Level Project d.o.o.

Vodni resursi

Općina Cerna je smještena, osim na obalama rijeke Bosut, i na obalama Biđa, Bitulje, Berave te Krajca kanala. Preko korita rijeka i kanala na području Općine postoji mnoštvo mostova. Općinu Adriaševci na sjeveru Općine Cerna povezuje most zvan Željeznički (Gvozdeni) most preko korita rijeke Bosut. Idući prema zapadu, most preko rijeke Biđ spaja naselja Cernu s naseljem Šiškovci, dok u centru naselja Cerna postoje dva mosta preko rijeke Bosut od kojih se jedan, pod nazivom Grobljanski most koristi za odlazak na groblje naselja Cerne. Južnije od centra naselja Cerna se nalazi tzv. Jelkov most te most na Zvezdari. Most na Blatama poljoprivrednima omogućava pristup svojim poljoprivrednim parcelama, dok Lovački most vodi lovce do Lovačkog doma i natrag u lov u obližnju šumu Banov dol. ⁴⁸

Vinkovački vodovod i kanalizacija d.o.o. je odgovoran za kontinuiranu isporuku zdravstveno ispravne i pitke vode korisnicima u 2 grada i 15 općina, među kojima se nalazi i Općina Cerna.⁴⁹ Vodoopskrbni sustav Općine Cerna se opskrbljuje vodom iz Regionalnog vodoopskrbnog sustava Istočne Slavonije. Prema podacima poduzeća Vinkovački vodovod i kanalizacija d.o.o. u ožujku 2023. godine je ukupna izgrađenost postojeće vodovodne mreže Općine Cerna duljine 27.141,00 m, odnosno duljina vodoopskrbne mreže naselja Cerna je 19.843,00 m, a naselja Šiškovci 7.298,00 m.⁵⁰

⁴⁸ Službena stranica Lokalne akcijske grupe (LAG) Bosutski niz. Dostupno na mrežnoj stranici: <https://lag-bosutskiniz.hr/danas-predstavljamo-cernu-te-siskovce-njihove-ljude-rijeku-te-mostove-i-jos-ponesto/>

⁴⁹ Službena stranica poduzeća Vinkovački vodovod i kanalizacija d.o.o. Vodoopskrba. Dostupno na mrežnoj stranici: <https://vvk.hr/usluge/vodoopskrba/>

⁵⁰ Ibid.

Slika 13. Prikaz vodooprske mreže i dijelova sustava na području Općine Cerna. Izvor: Kartografski prikaz 2C. Vodnogospodarstvo. Javni web GIS preglednik za građane.

Na području Općine Cerna postoje dva regionalna crpilišta: crpilište „CERNA“ i crpilište „ŠKOLA“, od kojih je područje crpilišta „CERNA“ vodozaštitno na temelju Odluke o sanitarnim zonama crpilišta donesene sukladno posebnom propisu.

Nadalje, zasada Općina Cerna na svome području ima jedan uređaj za pročišćavanje otpadnih voda; U.P.O.V Cerna (2. stupanj pročišćavanja) na kojem se u 2024. godini planira provesti dehidracija mulja. Pošto će se povećati količina mulja kojega je potrebno zbrinuti nakon stabilizacije, Vinkovački vodovod i kanalizacija d.o.o. planira trajno riješiti problem zbrinjavanja sirovog mulja do kraja 2024. godine.⁵¹

Slika 14. Vodnozaštitno područje na području Općine Cerna. Izvor: Kartografski prikaz 2C. Vodnogospodarstvo. Javni web GIS preglednik za građane.

⁵¹ Vinkovački vodovod i kanalizacija d.o.o. (2023). Plan poslovanja Vinkovačkog vodovoda i kanalizacije d.o.o. za 2024. godinu. Dostupno na mrežnoj stranici: <https://vvk.hr/wp-content/uploads/2023/12/PLAN-POSLOVANJA-2024PDF.pdf>

Kanalizacijski sustav Općine Cerna je u potpunosti izgrađen te su priključci na kanalizaciju bili besplatni za sve mještane.⁵²

Prema **Planu poslovanja Vinkovačkog vodovoda i kanalizacije d.o.o. za 2024. godinu** planiran je završetak izrade projektne dokumentacije sustava vodoopskrbe i odvodnje općine Cerna, završetak izrade projektne dokumentacije sustava vodoopskrbe i odvodnje općine Cerna – Vukovarska ulica te što se tiče javne odvodnje i pročišćavanja otpadnih voda, zbog velikog broja izvedenih priključaka u projektu Aglomeracija Vinkovci, Otok, Ivankovo i Cerna, očekuje je porast odvodnje otpadnih voda u 2024. godini za 1% te tako i porast prihoda od usluga odvodnje i pročišćavanja otpadnih voda, kao i rashoda za održavanje sustava.⁵³

Šume i lovstvo

Državnim šumama na području Općine Cerna upravlja **Šumarija Cerna** koja se nalazi u sastavu Uprave šuma podružnice Vinkovci u okviru gospodarskih jedinica: „**Banov dol**“, „**Krivski otok**“ i „**Ceranski lugovi**“. Gospodarskim jedinicama u državnom vlasništvu se upravlja na temelju šumskogospodarskih planova.⁵⁴

Na području gospodarskih jedinica „Krivski otok“ i „Ceranski lugovi“ Općine Cerna prevladavaju šume hrasta lužnjaka, jasena, graba, klena i veza, dok se kod gospodarske jedinice „Banol dol“ uz navedene vrste šuma, pojavljuje bagrem i cer kao vrsta drveća.⁵⁵ Smatra se da ime Općine Cerna potječe upravo od hrasta cera koji je zastupljen na području Općine.

Lovstvo na području Općine je podijeljeno na četiri lovišta: **XVI/10 Nadiševci**, **XVI/9 Merolino**, **XVI/6 Grabarje – Luščić** te **XVI/18 Banov Dol**. Sva četiri lovišta su otvorenog tipa te nizinskog reljefnog karaktera. Lovište Banov Dol je na području Općine Cerna površinom najveće lovište.⁵⁶

⁵² Antolović, Jadran; Horvat, Đuro; Antolović Stella (2021). Plan razvoja Općine Cerna 2021. – 2030. Dostupno na mrežnoj stranici: <https://cerna.hr/download/plan-razvoja-opcine-cerna-2021-2030-godine/?wpdmdl=2284&refresh=668686baab0811720092346>

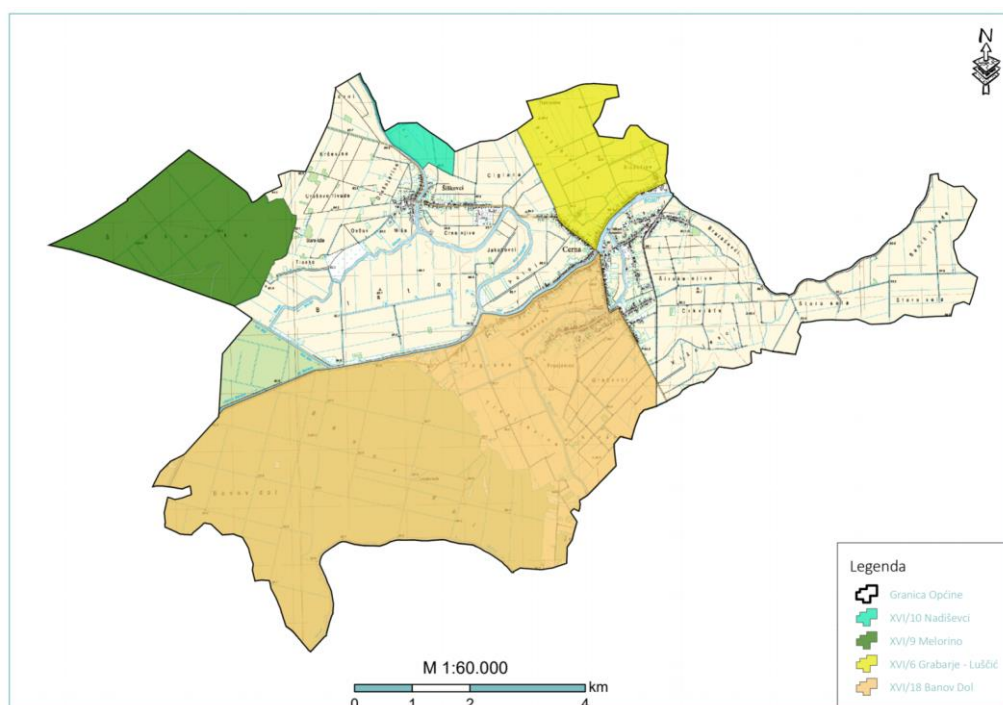
⁵³ Vinkovački vodovod i kanalizacija d.o.o. (2023). Plan poslovanja Vinkovačkog vodovoda i kanalizacije d.o.o. za 2024. godinu. Dostupno na mrežnoj stranici: <https://vvk.hr/wp-content/uploads/2023/12/PLAN-POSLOVANJA-2024PDF.pdf>

⁵⁴ Hrvatske šume d.o.o. (2024). Javni podaci o šumama. WEB Preglednik HŠ d.o.o. Dostupno na mrežnoj stranici: <https://webgis.hrsume.hr/arcgis/apps/webappviewer/index.html?id=8bb3e1d6b80d49ad9e0193f8b62380e2>

⁵⁵ Hrvatske šume d.o.o. (2024). Javni podaci o šumama. WEB Preglednik HŠ d.o.o. Uredajni zapisnik: Sažetak. Dostupno na mrežnoj stranici: <https://webgis.hrsume.hr/arcgis/apps/webappviewer/index.html?id=8bb3e1d6b80d49ad9e0193f8b62380e2>

⁵⁶ Središnja lovna evidencija. Aktivna lovišta. Dostupno na mrežnoj stranici: <https://sle.mps.hr/huntingGroundPublic/index>

Slika 15. Lovišta na području Općine Cerna. Izvor: Level Project d.o.o.

Gospodarenje otpadom

Na području Općine Cerna komunalnu djelatnost prikupljanja, odvoza i zbrinjavanja komunalnog otpada i razvrstanog otpada obavlja trgovačko društvo **ČISTOĆA ŽUPANJA d.o.o.** u vlasništvu Grada Županje.⁵⁷

Većina sakupljenog otpada na području Općine čini miješani komunalni otpad čije je sakupljanje organizirano na način da tvrtka ČISTOĆA ŽUPANJA d.o.o. jednom tjedno vlastitim voznim parkom vrši prikupljanje komunalnog otpada iz domaćinstava i gospodarskih subjekata te prikupljeni otpad odvozi na odlagalište komunalnog otpada „Stara ciglana“ u Gradu Županju.⁵⁸

Sustav sakupljanja komunalnog otpada na području Općine se, osim sustava prikupljanja miješanog komunalnog otpada, sastoji od sustava odvojenog sakupljanja otpada putem mobilnih jedinica, odnosno mobilnih reciklažnih dvorišta te sustava sakupljanja krupnog (glomaznog) otpada.⁵⁹ Mobilno reciklažno dvorište se za mještane naselja Cerna nalazi u dvorištu kod poljoprivredne zadruge „Napredak“ (PZ Napredak), svaki prvi tjedan u mjesecu – srijedom, četvrtkom i petkom, dok se mobilno reciklažno dvorište za mještane naselja Šiškovci nalazi u ulici J:J: Strossmayera (kod PZ Napredak) svaki prvi tjedan u mjesecu, ponedjeljkom i utorkom.⁶⁰

⁵⁷ Općina Cerna (2023). Analiza učinkovitosti upravljanja komunalnom infrastrukturom. Dostupno na mrežnoj stranici: <https://cerna.hr/komunalno-gospodarstvo/>

⁵⁸ Službena stranica trgovačkog društva ČISTOĆA ŽUPANJA d.o.o. Gospodarenje otpadom. Dostupno na mrežnoj stranici: <https://cistoca-zu.hr/gospodarenje-otpadom/>

⁵⁹ Službena stranica Općine Cerna. Komunalno gospodarstvo. Dostupno na mrežnoj stranici: <https://cerna.hr/komunalno-gospodarstvo/#>

⁶⁰ Ibid.

Sustav sakupljanja krupnog (glomaznog) otpada se provodi na način da korisnici imaju pravo na besplatan odvoz jedan puta godišnje kojeg mogu zatražiti isključivo putem obrasca najkasnije jedan dan prije mogu zatražiti odvoz krupnog otpada dva puta godišnje.⁶¹

Prema Prostornom planu uređenja Općine Cerna, na području Općine nisu planirane građevine za gospodarenje otpadom državnog i regionalnog značaja kao npr. centar za gospodarenje otpadom, spalionica otpada, odlagalište opasnog otpada, ostala odlagališta otpada i kazeta za zbrinjavanje azbesta, nego se planira izgradnja reciklažnog dvorišta lokalnog značaja na katastarskoj čestici 2620/1, katastarske općine Cerna, u neposrednoj blizini Gospodarske zone „Zagrađe“ i poljoprivredne zadruge „Napredak“. Isto tako, kako je gradnja građevina za gospodarenje otpadom od lokalnog značaja moguća unutar površina koje su Prostornim planom uređenja Općine Cerna definirane za gospodarsku namjenu, moguća je gradnja reciklažnog dvorišta za građevinski otpad i komunalni otpad na području Gospodarske zone „Zagređe“.⁶²

Analizom stanja gospodarenja otpadom na području Općine postojeći sustav gospodarenja otpadom zadovoljava trenutne potrebe budući da je svim korisnicima omogućeno da sav otpad mogu zbrinuti na predviđeni način.

⁶¹ Ibid.

⁶² Zavod za prostorno planiranje d.d. (2023). Prostorni plan uređenja Općine Cerna. Pročišćene odredbe nakon usvajanja III ID PPUO Cerna. Dostupno na mrežnoj stranici: <https://cerna.hr/prostorni-plan/>

2.4.2. Zaštićeni prirodni dijelovi područja Općine

Zaštićeni prirodni dijelovi nekog područja odnose se na specifična područja koja su označena i očuvana zbog svoje posebne ekološke, biološke, geološke ili kulturne važnosti. Sustav zaštite i cjelovitog očuvanja prirode i njezinih dijelova definiran je Zakonom o zaštiti prirode (NN 80/13, 15/18, 14/19, 127/19, 155/23)⁶³. U skladu s navedenim zakonom priroda je definirana kao sveukupna bioraznolikost, krajobrazna raznolikost i georaznolikost koja je od interesa za Republiku Hrvatsku i uživa njezinu osobitu zaštitu. Zaštićeni dijelovi prirode su dijelovi prirode proglašeni Zakonom o zaštiti prirode, dok su zaštićena područja geografski jasno određen prostor koji je namijenjen zaštiti prirode i kojima se upravlja radi dugoročnog očuvanja prirode i pratećih usluga ekološkog sustava. Sukladno navedenom, zaštićenu prirodu možemo podijeliti na zaštićen dio prirode sukladno Zakonu o zaštiti prirode, te zaštićeno područje sukladno ekološkoj mreži Natura 2000.

Na području Općine Cerna **ne nalaze** se prostori zaštićeni sukladno *Uredbi o ekološkoj mreži i nadležnostima javnih ustanova za upravljanje područjima ekološke mreže*⁶⁴ Natura 2000 ni prostori zaštićeni Zakonom o zaštiti prirode.⁶⁵

Općina Cerna svojim istočnim dijelom graniči s područjem koje obuhvaća **Plan upravljanja područjima ekološke mreže i zaštićenim područjima Spačvanskog bazena (PU 019)**.⁶⁶ U obuhvatu plana se nalaze tri područja Ekološke mreže od kojih su dva značajna za očuvanje vrsta i stanišnih tipova (HR2001414 Spačvanski bazen i HR2001415 Spačva JZ), dok je jedno područje značajno za očuvanje ptica (HR1000006 Spačvanski bazen). Uz samu granicu Općine Cerna se nalazi područje značajno za očuvanje vrsta i stanišnih tipova - HR2001414 Spačvanski bazen te područje značajno za očuvanje ptica - HR1000006 Spačvanski bazen, dok je područje značajno za očuvanje vrsta i stanišnih tipova HR2001414 Spačva JZ jugozapadnije od Općine Cerna te s njom ne graniči.⁶⁷ S obzirom na blizinu zaštićenog prostora Naturom 2000, na prostoru Općine isto tako obitavaju i biljne i životinjske zaštićene vrste, kao i dio močvarnih područja koji je važan zbog očuvanja biološke raznolikosti.⁶⁸

⁶³ Zakon o zaštiti prirode. Narodne novine broj 80/13, 15/18, 14/19, 127/19.

⁶⁴ Vlada Republike Hrvatske (2023). Uredba o ekološkoj mreži u nadležnostima javnih ustanova za upravljanje područjima ekološke mreže. Narodne novine, broj NN 80/19, 119/23.

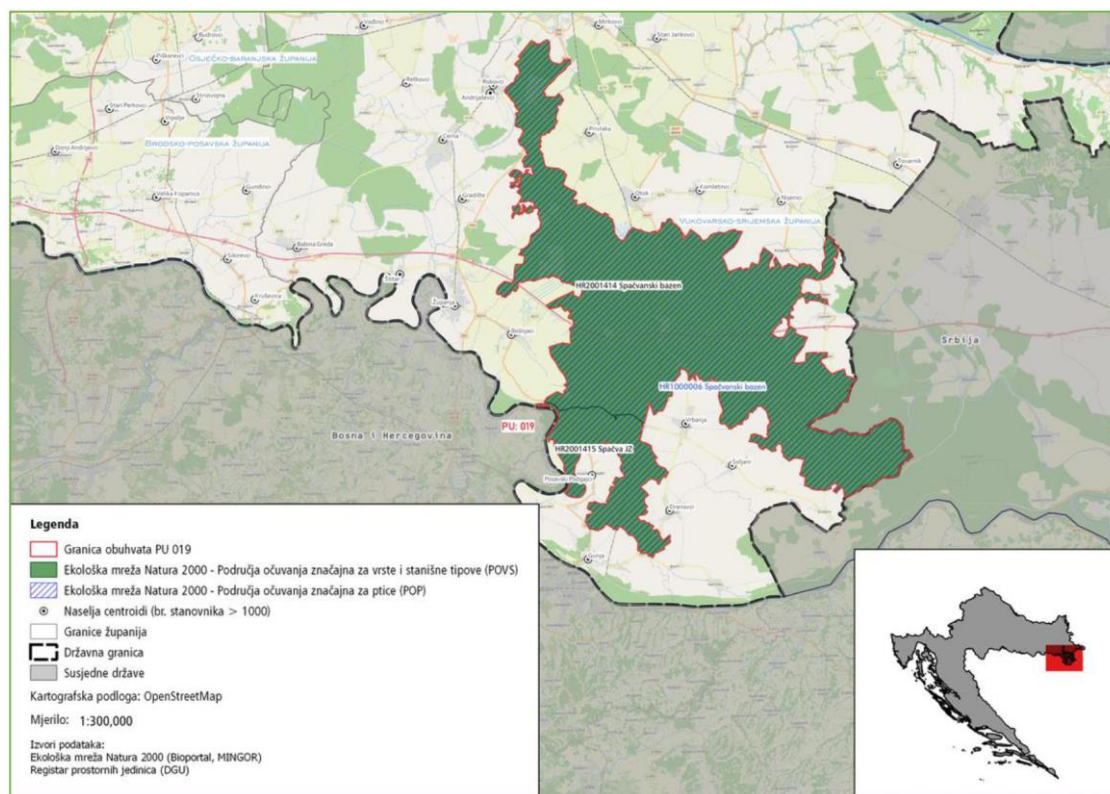
⁶⁵ Web portal Informacijskog sustava zaštite prirode. Bioportal. Dostupno na mrežnoj stranici: <https://bioportal.hr/>

⁶⁶ Particip GmbH (2023). Plan upravljanja područjima ekološke mreže i zaštićenim područjima Spačvanskog bazena (PU 019). Dostupno na mrežnoj stranici: <https://mingo.gov.hr/UserDocImages/UPRAVA%20ZA%20AOTITU%20PRIRODE/NATURA%202000/PU%20019%20Spacvanski%20baz en.pdf>

⁶⁷ Ibid.

⁶⁸ Antolović, Jadran; Horvat, Đuro; Antolović Stella (2021). Plan razvoja Općine Cerna 2021. – 2030. Dostupno na mrežnoj stranici: <https://cerna.hr/download/plan-razvoja-opcine-terna-2021-2030-godine/?wpdmdl=2284&refresh=668686baab0811720092346>

Slika 16. Prikaz zaštićenog prostora Ekološkom mrežom Natura 2000 koje na istoku graniči s Općinom Cerna. Izvor: Plan upravljanja područjima ekološke mreže i zaštićenim područjima Spačvanskog bazena (PU 019).

Prostornim planom uređenja Općine Cerna se, u cilju očuvanja i zaštite prirodnih i krajobraznih vrijednosti, navodi da je potrebno **osigurati racionalno korištenje prirodnih dobara**, zadržati u što većoj mjeri kvalitete prirodnog prostora, čuvati prirodni krajobraz, posebno područje s autohtonom vegetacijom te spriječiti širenje nove izgradnje na ta područja, očuvati šumske i poljoprivredne površine te područja i kvalitetu prirodnih nadzemnih i podzemnih voda.⁶⁹

2.5. Temeljne usluge

Temeljne usluge odnose se na osnovne usluge koje su ključne za osiguravanje dobrobiti i potreba zajednice, društva ili pojedinca. Ove usluge neophodne su za osiguravanje temeljnih ljudskih potreba i poboljšanje kvalitete života. Kroz dimenziju Temeljnih usluga analizirana je društvena infrastruktura na području Općine Cerna, odnosno infrastruktura namijenjena za predškolski odgoj i obrazovanje, zdravstvo i socijalnu skrb, kulturu, komunalnu djelatnost, sport i rekreaciju, energetiku te širokopojasnu infrastrukturu. U tome smislu ovo je poglavlje podijeljeno na **analizu društvene infrastrukture** te **infrastrukture za energetiku i širokopojasni Internet**.

⁶⁹ Zavod za prostorno planiranje d.d. (2023). Prostorni plan uređenja Općine Cerna. Pročišćene odredbe nakon usvajanja III ID PPUO Cerna. Dostupno na mrežnoj stranici: <https://cerna.hr/prostorni-plan/>

2.5.1. Društvena infrastruktura

Društvena infrastruktura obuhvaća skup institucija, resursa i usluga koje podržavaju društvene funkcije, interakcije i razvoj zajednica. Ova vrsta infrastrukture igra ključnu ulogu u oblikovanju društva, pružanju socijalne podrške i omogućavanju zajedničkog života. U ovom smislu društvena infrastruktura je podijeljena na: **društvenu infrastrukturu za predškolski odgoj i obrazovanje, zdravstvo i socijalnu skrb, kulturnu i sakralnu infrastrukturu, komunalnu infrastrukturu, infrastrukturu za sport i rekreaciju** te na ostalu društvenu infrastrukturu.

Infrastruktura za predškolski odgoj i obrazovanje

Infrastrukturu vezanu za predškolski odgoj i obrazovanje čini privatni vrtić; **Dječji vrtić Kosjenka**, jedna matična osnovna škola; **Osnovna škola Matija Antun Reljković** te jedna područna osnovna škola; **Područna škola Šiškovci**:

- Na području Općine Cerna ne postoji javni već samo privatni vrtić. **Javni vrtić je u fazi izgradnje** te je Općina Cerna osigurala i dodatna sredstva za projekt „Dogradnje i opremanja dječjeg vrtića u Cerni“ s čime bi na kraju vrtić sadržavao 6 odgojnih skupina u svom sastavu. Dječji vrtić Kosjenka je zasada jedini privatni vrtić na području Općine osnovan 2008. godine kao matični vrtić koji djeluje na području grada Vinkovaca s tri odgojne skupine u sastavu te kao podružnica Cerna u naselju Cerna s jednom odgojnom skupinom u svom sastavu.⁷⁰ Rad vrtića sufinancira Općina Cerna.⁷¹
- U naselju Cerna se nalazi matična škola **Osnovne škole Matija Antun Reljković**, dok se u naselju Šiškovci nalazi njezina područna škola. Smatra se da je Osnovna škola Matija Antun Reljković izgrađena ili prije 1764. godine ili za vrijeme 1764. godine, dok se sa sigurnošću može reći da je prvi učitelj bio podčasnik Martin Vrančić.⁷² Danas u obje škole radi 38 učitelja, dok se u pedagoškoj godini 2022./2023. u obje navedene škole upisalo ukupno 146 učenika.⁷³ U sklopu škole u Cernu se nalazi **sportska dvorana** koja se sastoji od velike i male sportske dvorane s pripadajućim svlačionicama. Ispred škole se nalazi vanjsko sportsko igralište okruženo zelenim površinama.⁷⁴
- **Područna škola** u naselju Šiškovci je smještena u ulici Josipa Kozarca 8. Ispred škole se nalazi sportsko igralište okruženo zelenim površinama.

⁷⁰ Službena stranica Dječjeg vrtića Kosjenka. Dostupno na mrežnoj stranici: <http://dv-kosjenka.hr/>

⁷¹ Antolović, Jadran; Horvat, Đuro; Antolović Stella (2021). Plan razvoja Općine Cerna 2021. – 2030. Dostupno na mrežnoj stranici: <https://cerna.hr/download/plan-razvoja-opcine-cerna-2021-2030-godine/?wpdmdl=2284&refresh=668686baab0811720092346>

⁷² Antolović, Jadran; Horvat, Đuro; Antolović Stella (2021). Plan razvoja Općine Cerna 2021. – 2030. Dostupno na mrežnoj stranici: <https://cerna.hr/download/plan-razvoja-opcine-cerna-2021-2030-godine/?wpdmdl=2284&refresh=668686baab0811720092346>

⁷³ Službena stranica Osnovne škole Matija Antun Reljković Cerna. O školi. Dostupno na mrežnoj stranici: <http://os-mareljko-cerna.skole.hr/skola>

⁷⁴ Antolović, Jadran; Horvat, Đuro; Antolović Stella (2021). Plan razvoja Općine Cerna 2021. – 2030. Dostupno na mrežnoj stranici: <https://cerna.hr/download/plan-razvoja-opcine-cerna-2021-2030-godine/?wpdmdl=2284&refresh=668686baab0811720092346>

Infrastruktura za zdravstvo i socijalnu srb

Infrastrukturu namijenjenu za zdravstvo i socijalnu skrb na području Općine Cerna čini **ambulantna Cerna**, u kojoj djeluje dva tima opće/obiteljske medicine te dva tima stomatološke zdravstvene zaštite, dok od ljekarni, u naselju Cerna djeluje **privatna ljekarna „Ljekarna Štrkali“**. Isto tako, na području naselja Cerna, u Strossmayerovoj ulici, nalazi se **veterinarska ljekarna** tvrtke Veterinarska stanica d.o.o.

- Zgrada u kojoj je smještena ambulanta Cerna, u kojoj djeluju dva tipa Opće/obiteljske medicine te dva tima stomatološke zdravstvene zaštite, smještena je u centru naselja Cerna, na adresi Šetalište dr. Franje Tuđmana 9, u blizini osnovne škole, dok se ljekarna Štrkali nalazi u blizini, u ulici kralja Tomislava.

Kulturna infrastruktura

U **kulturnu infrastrukturu** na području Općine Cerna se ubrajaju registrirana zaštićena kulturna dobra, evidentirana kulturna dobra od lokalnog značaja te Dom kulture u naselju Šiškovci.

Registrirana kulturna dobra na području Općine Cerna su: arheološko nalazište Gradac u Cerni kao arheološki lokalitet, Župna crkva sv. Mihovila u Cerni kao pojedinačna sakralna građevina te pjevanje starogradskih pjesama u Šiškovcima kao nematerijalno kulturno dobro.⁷⁵

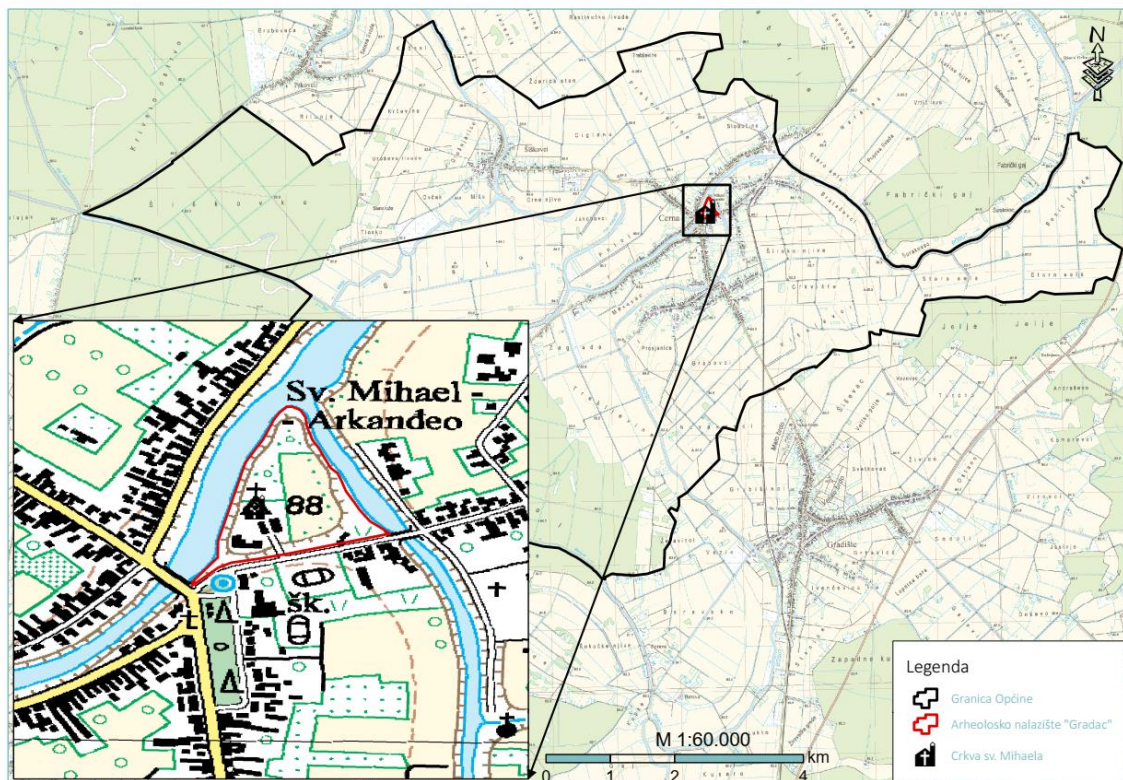
- **Arheološko nalazište „Gradac“** registarskog broja kulturnog dobra Z – 5708 je smješteno u središtu naselja Cerna, na trokutastom brežuljku kojeg s istoka i zapada okružuju rijeke Biđ i Bosut, a s juga je u prošlosti bio opasan umjetnim kanalom koji je zatrpan 60-ih godina 20. stoljeća. Arheološko nalazište je postojalo tijekom neolitika, sopotske kulture, zatim u kontinuitetu kroz brončano, starije i mlađe željezno doba te tijekom srednjeg vijeka, što je potvrđeno arheološkom nalazima na lokalitetu.
- **Župna crkva sv. Mihovila** je zaštićeno kulturno dobro registarskog broja Z-1143. Smještena je, također, u naselju Cerna te dijeli lokaciju s arheološkim nalazištem „Gradac“. Jednobrodna je gotička crkva barokizirana u 18. stoljeću. Unutrašnjost crkve je u potpunosti barokizirana, a iz gotičke gaze je ostalo sačuvano samo ziđe i potpornjaci na apsidi. Poligonalna apsida je izdužena te je uz sjeverni i južni zid apside prigradena i sakristija i kapela. Uz glavno zapadno pročelje koje je jednostavno obrađeno te naglašeno ugaonim lezenama nalazi se zvonik koji prekriva kapa u obliku piramide.⁷⁶
- **Pjevanje starogradskih pjesama** je zaštićeno kulturno dobro na području Vukovarsko-srijemske, Osječko-baranjske i Brodsko-posavske županije. Registarske je oznake Z–5403. Starogradske pjesme su vrste pjesama, najčešće ljubavne pjesme, koje su nastale i još se izvode u gradovima, gradićima i selima Slavonije, Baranje i Srijema te na širem panonskom prostoru. Srodne su i crkvenim pučkim pjesmama kontinentalne Hrvatske,

⁷⁵ Ministarstvo kulture i medija. Geoportal kulturnih dobara RH. Dostupno na mrežnoj stranici: <https://geoportal.kulturnadobra.hr/geoportal.html#/>

⁷⁶ Ministarstvo kulture i medija. Geoportal kulturnih dobara RH. Dostupno na mrežnoj stranici: <https://geoportal.kulturnadobra.hr/geoportal.html#/>

dalmatinskim gradskim pjesmama, zabavnoj glazbi i dijelom novim tamburaškim pjesmama.⁷⁷

Slika 17. Prikaz smještaja Crkve sv. Mihaela te Arheološkog nalazišta "Gradac" na području naselja Cerna. Izvor: Level Project d.o.o.

Isto tako, na području Općine se nalaze evidentirana kulturna dobra od lokalnog značaja kao što su **arheološki lokaliteti i arheološke zone s poznatim položajem i utvrđenim opsegom**: AN 45 Berić livade, AZ 47 Višnjevci istok, AN 48 Višnjevci zapad, AN 49 Grabovci, AN 50 Prosjanice, AN 51 Trebljevine, AN 52 Bratačevci 1, AN53 Bratačevci 3, AN 54 Bratačevci 2, AN 55 Cerna Selo, AN 57 Poloj 1, AN 58 Poloj 2, AN 59 Zagrađe, AN 60 Jakobovci, AN 61 Guščanci, Šiškovci (evidentiran pod brojem 4634), "Blata-Gučanci"- R40a1, "Blata-Jakobovci"- R40a2, „Blata“- R40a3, „Trebljevine-jug“ – R40a2, „Crne njive (Selište)“ – R98b i „Velesinci-jug“ – R98c te **arheološki lokaliteti i arheološke zone s približno poznatim položajem**, ali bez utvrđenog opsega: "Kučiste i Stanište"-E36b,"Slobočina"-E36c,"Bratavčevci IV"-E36d,"Kučani"-E241 i "Stara Loža"-E241a, zatim **memorijalna baština** kao što su spomenici Domovinskom ratu, palim borcima NOB-a, tisućitoj godišnjici hrvatskog kraljevstva, M. Reljkoviću te spomenik ustreljenim taocima iz vinkovačkog logora te **sakralna baština** kao crkva sv. Ane u Šiškovcima.⁷⁸

⁷⁷ Antolović, Jadran; Horvat, Đuro; Antolović Stella (2021). Plan razvoja Općine Cerna 2021. – 2030. Dostupno na mrežnoj stranici: <https://cerna.hr/download/plan-razvoja-opcine-cerna-2021-2030-godine/?wpdmdl=2284&refresh=668686baab0811720092346>

⁷⁸ Zavod za prostorno planiranje d.d. (2023). Prostorni plan uređenja Općine Cerna. Pročišćene odredbe nakon usvajanja III ID PPUO Cerna. Dostupno na mrežnoj stranici: <https://cerna.hr/prostorni-plan/>

Navedena evidentirana kulturna dobra su prikazana na kartografskom prikazu Prostornog plana uređenja Općine Cerna – 3A. Uvjeti korištenja te na sljedećoj slici u nastavku teksta.

Slika 18. Prikaz evidentiranih kulturnih dobra na području Općine Cerna. Izvor: Kartografski prikaz 3A. Uvjeti korištenja. Prostorni plan uređenja Općine Cerna. Dostupno na mrežnoj stranici: https://gis.cerna.hr/gis?c=2079311%2C5649132&l=cerne_ppuo_2020_cerna_3A

Dom kulture Šiškovci je nedavno obnovljen te spreman za korištenje od strane građana, dok je još u planu izgraditi pozornicu ispred samoga Doma kulture.

Religijska infrastruktura

Od religijske infrastrukture na području naselja Cerna uz Crkvu sv. Mihaela te Crkvu sv. Ane i Joakima, ubraja se i evangelistička crkva – Evanđeoska pentekostna crkva Isusa Krista te Baptistička crkva Cerna koje su smještene u naselju Cerna.

Komunalna infrastruktura

Infrastruktura za komunalnu djelatnost na području Općine Cerna ubraja dva groblja, **groblje Cerna** u naselju Cerna, te **groblje Šiškovci** u naselju Šiškovci. Oba groblja sadrže mrtvačnicu s uređajima i prostorom za ispraćaj te su u vlasništvu Općine.⁷⁹ Isto tako, na području Općine prema Registru imovine Općine Cerna postoje 3 parkirališta na području naselja Cerna, te jedno na području naselja Šiškovci. Sva navedena parkirališta su u vlasništvu Općine Cerna. Parkovi su registrirani samo u naselju Cerna te ih ima tri. Jedan park je u vlasništvu Republike Hrvatske, jedan park; Park B. Radića je javno dobro, dok je Park Jurišićeva u vlasništvu Općine Cerna.

⁷⁹ Općina Cerna (2024). Registar imovine. Evidencija komunalne infrastrukture Cerna. Dostupno na mrežnoj stranici: <https://cerne.hr/registar-imovine/>

Infrastruktura za sport i rekreaciju

Infrastruktura za sport i rekreaciju na području Općine Cerna obuhvaća vanjska igrališta, školsku sportsku dvoranu te lovački dom. Igrališta na području Općine su: sportsko igralište Osnovne škole Matije Antuna Reljkovića, nogometno igralište nogometnog kluba „Tomislav“ u naselju Cerna, dječje igralište s pripadajućom opremom na obali rijeke Biđ, nogometno igralište nogometnog kluba Budućnosti te sportsko igralište ispred Područne škole u naselju Šiškovci.

Ostala društvena infrastruktura

Među ostalu društvenu infrastrukturu se ubraja Dobrovoljno vatrogasno društvo Cerna koje je osnovano 1893. godine. Dugo godina je DVD Cerna bio nositelj društvenih aktivnosti u mjestu, jer su u sklopu njega djelovali čitaonica i kinematograf, a često su organizirali i priredbe i zabave. Smješteno je preko puta Crkve sv. Mihaela u naselju Cerna.⁸⁰

2.5.2. Infrastruktura za energetiku i širokopojasni Internet

Infrastruktura za energetiku i širokopojasni internet obuhvaća fizičke i tehničke elemente potrebne za pružanje električne energije, plinoposkrbe i brzog internetskog pristupa.

Infrastrukturu za energetiku čine elektroenergetski sustav i plinoposkrbni sustav. Na grafičkim prikazima Prostornog plana uređenja Općine Cerna javnog web GIS preglednika za građane („Infrastrukturni sustavi elektroenergetika“ te „Transport plina i plinoposkrba“) može se uočiti njihova planirana i postojeća raspodjela na području Općine.

Elektroenergetski sustav Općine Cerna se sastoji od jednog tipa transformatorske stanice (TS 10 (20) 0.4 kV), kabelskih dalekovoda na distribucijskim naponskim razinama 35 kV i 10(20)kV, nadzemnih dalekovoda naponskih razina 35 kV, 10 (20) kV, 110 kV i 400 kV te dvostrukih dalekovoda.

Trenutačno stanje elektroenergetske mreže zahtjeva dodatna ulaganja i rekonstrukciju prijenosne i distribucijske mreže.⁸¹ Prostornim planom uređenja Općine Cerna je planirana izgradnja još tri transformatorskih stanica TS 10(20) 0.4 kV, osam kabelskih dalekovoda 10(20) kV, jednog kabelskog dalekovoda 35kV te jednog nadzemnog dalekovoda 400 kV.⁸²

⁸⁰ Službena stranica Općine Cerna. DVD Cerna. Dostupno na mrežnoj stranici: <https://cerna.hr/dvd-cerna/>

⁸¹ Antolović, Jadran; Horvat, Đuro; Antolović Stella (2021). Plan razvoja Općine Cerna 2021. – 2030. i podaci dobiveni od Općine Cerna. Dostupno na mrežnoj stranici: <https://cerna.hr/download/plan-razvoja-opcine-cerna-2021-2030-godine/?wpdmdl=2284&refresh=668686baab0811720092346>

⁸² Službena stranica Općine Cerna. Prostorni plan. Javni web GIS preglednik za građane. Dostupno na mrežnoj stranici: https://gis.cerna.hr/gis?OverlayLayer%3Acerna_ppuo_2020_cerna_2B_line=48&c=2076051%2C5650341&l=cerna_ppuo_2020_cerna_2B_poi%2Ccerna_ppuo_2020_cerna_2B_line%2Ccerna_plan_granicecerna_ppuo_2020_cerna_0_polygon%2Ccerna_opcine%2Ccerna_toponimi&so=&z=13.7

Obnovljivi izvori energije se sve više prepoznaju kao mogućnost razvoja. Općina Cerna je suvlasnik u udjelu od 1,35% u trgovačkom društvu Energana Cerna d.o.o. za proizvodnju električne i toplinske energije iz obnovljivih izvora energije, preradom biomase.⁸³ Postrojenje za proizvodnju bioplina je smješteno u naselju Cerna, u središnjem dijelu Općine, na adresi Zagrađe 9. Uz to što proizvode bioplin, odnosno električnu i toplinsku energiju, Energana Cerna d.o.o. zbrinjava nusproizvode iz poljoprivredne proizvodnje pri čemu tako predstavlja primjer zaokruženog i održivog, za okoliš prihvatljivog načina gospodarenja energijom. Korištenjem raznih oblika biomase kao energenata se procesom anaerobne fermentacije stvara bioplin koji se nadalje manjim dijelom koristi u tehnološkom procesu proizvodnje bioplina, a veći dio predstavlja potencijal za korištenje u sustavima daljinskog grijanja, plastenicima, za pasterizaciju, sušenje i pripremu biomase. Isto tako, osim bioplina, produkt navedenog procesa je i digestat koji povećava kvalitetu tla njenim apliciranjem na obradive površine.⁸⁴

Slika 19. Prikaz infrastrukture vezane za elektroenergetiku na području Općine Cerna. Izvor: Javni web GIS preglednik za građane. Službena stranica Općine Cerna.

Postojeća infrastruktura za transport plina i plinoopskrbe Općine Cerna se sastoji od jednog magistralnog plinovoda („Ivankovo-Županja“) koji prolazi središnjim dijelom Općine u smjeru sjever-jug, pet glavnih distribucijskim lokalnih plinovoda te 33 važnijih mjesnih lokalnih plinovoda, dok su u planu 38 planiranih važnijih mjesnih lokalnih plinovoda⁸⁵. Na temelju analize infrastrukture vezane za transport plina i plinooprskbe, može se zaključiti da je na području Općine, u oba naselja izgrađena distribucijska plinooprskrbna mreža te se planira izgradnja još važniji mjesnih lokalnih plinovoda.

⁸³ Općina Cerna (2023). Godišnje izvješće o provedbi provedbenog programa JLP(R)S za razdoblje od 1. siječnja do 31. prosinca 2022. godine.

⁸⁴ Službena stranica Enerkon. Postrojenje na bioplin u Cerni. Dostupno na mrežnoj stranici: <https://www.enerkon.hr/postrojenje-na-bioplin-u-cerni/>

⁸⁵ Ibid.

Slika 20. Prikaz infrastrukture vezane za transport plina i plinoopskrbe na području Općine Cerna. Izvor: Javni web GIS preglednik za građane. Službena stranica Općine Cerna.

U sklopu Okvirnog programa za razvoj infrastrukture širokopojsnog pristupa u područjima u kojima ne postoji dostatan komercijalni interes za ulaganja, Grad Županja u suradnji s tvrtkom A1 provodi Projekt razvoja širokopojsnog pristupa internetu na području gradova Županje i Otoka te općina Babina Greda, Bošnjaci, Cerna, Drenovci, Gunja, Nijemci, Štitar i Vrbanja kako bi dobili vrhunsku infrastrukturu širokopojsnog pristupa internetu gdje se želi postići brzina interneta koju imaju sve razvijene zemlje svijeta, brzina od 100 Mbit/s. Realizacijom navedenog projekta će se ukloniti digitalni jaz između ruralnih i urbanih područja, omogućiti će se nesmetano korištenje naprednih i inovativnih digitalnih proizvoda nužnih za funkcioniranje današnjeg društva, školovanja i rada, odnosno potaknut će se gospodarski razvoj, napredak lokalne zajednice.

Trenutna analiza stanja dostupnosti pokretnog i nepokretnog širokopojsnog pristupa na području Općine Cerna je analizirana na temelju podataka Hrvatske regulatorne agencije za mrežne djelatnosti (HAKOM-a). Postotak kućanstava s ugovorenim nepokretnim širokopojsnim pristupom Općine Cerna je ukupno **54,34%** gdje najveći postotak opada na pristupne brzine od 4 Mbit/s do 10 Mbit/s (17,05%), a najmanji postotak na pristupne brzine od 100 Mbit/s do 500 Mbit/s (1,75%).⁸⁶

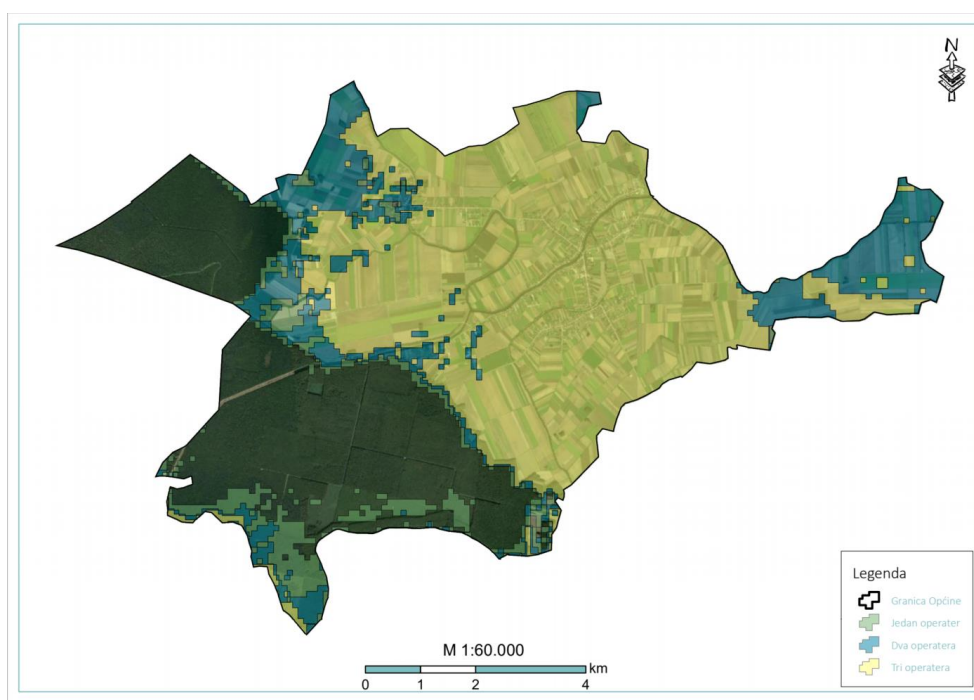
⁸⁶Službena stranica HAKOM-a. Prikaz korištenja brzina širokopojsnog pristupa. Dostupno na mrežnoj stranici: https://ekarta.hakom.hr/portal/apps/experiencebuilder/experience/?data_id=dataSource_1-18c69d78cb3-layer-5%3A280&id=4955eb9f79d34e7583e4c6fdb6817c70

Slika 21. Prikaz postotka korištenja brzina širokopojasnog pristupa Općine Cerna. Izvor: HAKOM.

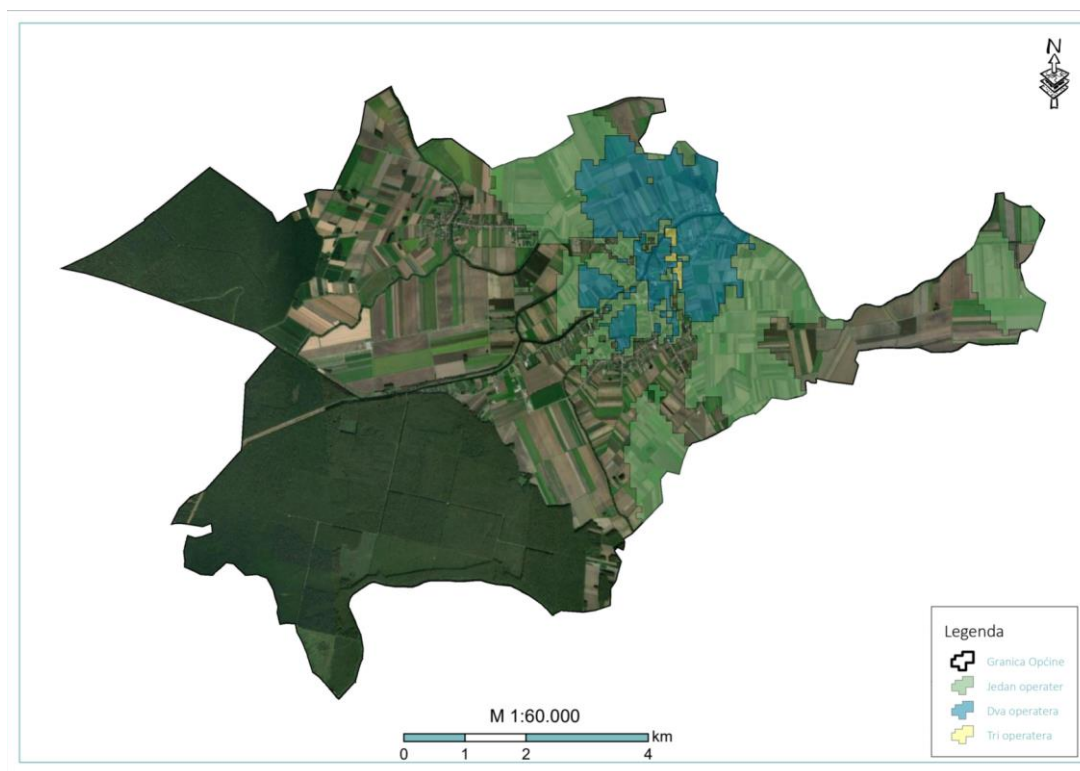
Nadalje, dostupnost pokretnog širokopojasnog pristupa od 2 Mbit/s do 30 Mbit/s je omogućena na skoro cijelom području Općine Cerna, osim njenog jugozapadnog i zapadnog dijela.

Slika 22. Prikaz dostupnosti pokretnog širokopojasnog pristupa brzina od 2 Mbit/s do 30 Mbit/s na području Općine Cerna s prikazom broja operatori koji posjeduju vlastitu mrežnu infrastrukturu. Izvor: Level Project d.o.o. Podaci dobiveni od HAKOM-a.

Što se tiče dostupnosti pokretnog širokopojasnog pristupa velikih brzina (između 30 i 100 Mbit/s), on je dostupan na sjeveroistočnom i istočnom dijelu naselja Cerna, dok središnji i južni dio Općine, kao i naselje Šiškovci nije zadovoljavajuće pokriven signalom pokretnih mreža koji bi dozvoljavao korištenje širokopojasnog pristupa.

Slika 23. Prikaz dostupnosti pokretnog širokopojasnog pristupa brzina od 30 Mbit/s do 100 Mbit/s na području Općine Cerna s prikazom broja operatera koji posjeduju vlastitu mrežnu infrastrukturu. Izvor: Level Project d.o.o. Dobiveni podaci od HAKOM.

Navedena pokrivenost pokretnim mrežama velikih brzina ne predstavlja odgovarajuće rješenje za osiguranje nepokretnog širokopojasnog pristupa brzina na tim područjima iz razloga varijabilnosti najveće ostvarive brzine po korisniku koja ovisi o broju aktivnih korisnika, čime ostvarive brzine mogu biti i značajno manje od 30 Mbit/s. Navedeno se može uočiti na karti nepokretnog širokopojasnog pristupa raznih brzina na području Općine niže u tekstu.

Na temelju prikaza podataka o dostupnosti širokopojasnog interneta, može se zaključiti da samo manji dio stanovništva (manje od 20 % korisnika u Općini) smješten u centru naselja Cerna te između naselja Cerna i naselja Šiškovci, može koristiti širokopojasni pristup brzina većih od 30 Mbit/s, dok su brzine veće od 100 Mbit/s dostupne samo na par lokacija na području Općine.⁸⁷ Veći dio stanovništva ih ne može koristiti zbog nedostupnosti odgovarajućih širokopojasnih mreža velikih brzina.

⁸⁷ Projekt razvoja širokopojasnog pristupa na području Gradova Županije i Otoka te Općina Babina Greda, Cerna, Drenovci, Gradište, Gunja, Nijemci, Štitar i Vrbanja. Dostupno na mrežnoj stranici: <https://zupanija.hr/uncategorized/javna-rasprava/>

Slika 24. Prikaz dostupnosti nepokretnog širokopojasnog pristupa raznih brzina na području Općine Cerna. Izvor: Level Project d.o.o. Podaci dobiveni od HAKOM-a.

Prema Planu razvoja Općine Cerna se navodi da je pokrivenost sustavom telekomunikacijske mreže na području Općine vrlo dobra te da postoje mogućnosti za daljnje proširenje mreža. Isto tako se navodi da se stvaranjem preduvjeta za razvoj infrastrukture širokopojasnog pristupa ostvaruje kvalitetna usluga za koje su potrebne velike brzine pristupa, kao temelja koji omogućava daljnji razvoj informacijskog društva i društva znanja.⁸⁸

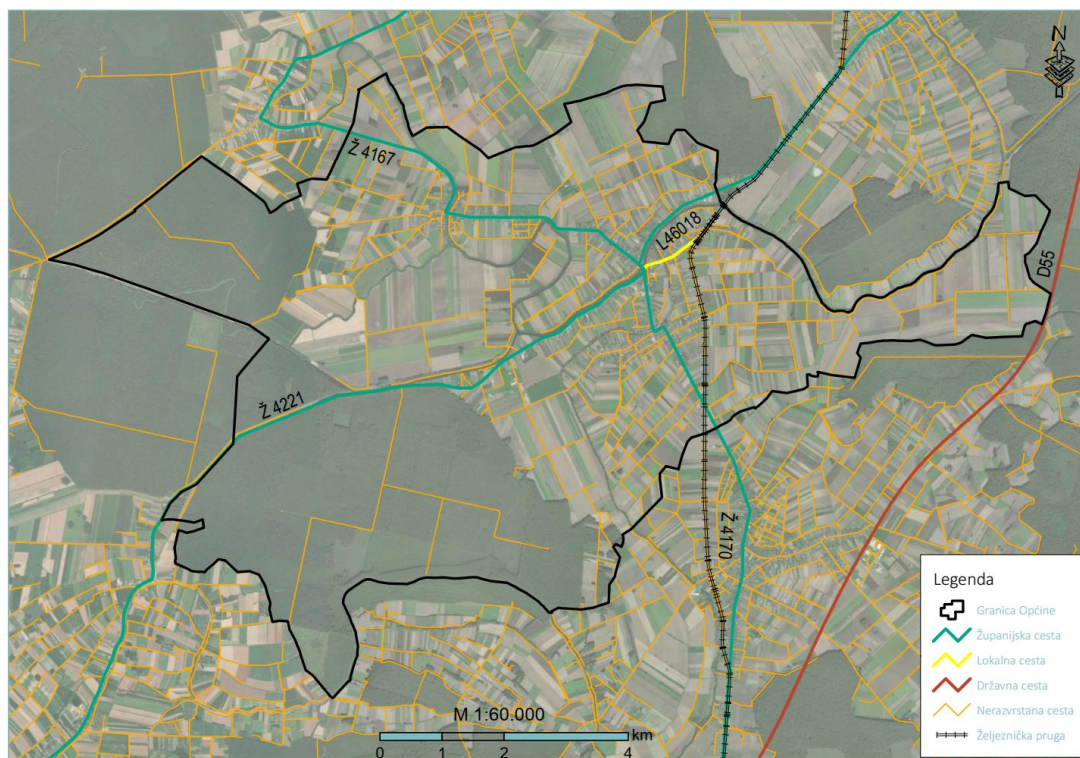
⁸⁸ Antolović, Jadran; Horvat, Đuro; Antolović Stella (2021). Plan razvoja Općine Cerna 2021. – 2030. Dostupno na mrežnoj stranici: <https://cerna.hr/download/plan-razvoja-opcine-cerna-2021-2030-godine/?wpdmdl=2284&refresh=668686baab0811720092346>

2.6. Održiv promet i mobilnost

Održiv promet i mobilnost odnose se na pristup i organizaciju prijevoza koji su ekološki, socijalno i ekonomski održivi. Održivost u kontekstu prometa i mobilnosti podrazumijeva smanjenje negativnih utjecaja na okoliš, podršku društvenoj pravdi, poboljšanje ekonomske učinkovitosti te promicanje sigurnosti i zdravlja. Kroz sljedeći tekst analizirana je prometna infrastruktura na području Općine Cerna.

Cestovnu prometnu mrežu Općine Cerna čine državna cesta D55, županijske Ž4167, Ž4170 i Ž4221 i lokalna cesta L46018.⁸⁹ Državna cesta D55 prolazi krajnjim istočnim dijelom Općine u duljini od 0,6 km, dok županijske ceste zajedno s lokalnom cestom prolaze kroz centar središta naselja Cerna čime je osigurana daljna prometna povezanost Općine s okruženjem. S velikim gradskim središtima (Vinkovci, Županja) Općinu povezuju državna cesta D55 i županijska cesta Ž4170. Isto tako, valja napomenuti da s južne strane Općine Cerna, na udaljenosti od središta naselja Cerna na manje od 10 km prolazi autocesta A3 Bregana (granica RH/Slovenija)- čvorište Zagreb zapad (A2)- čvorište Lučko (A1)- Zagreb- čvorište Jakuševac (A11)- čvorište Zagreb istok (A4)- Slavonski Brod- čvorište Sredanci (A5)- Lipovac (GP Bajakovo (granica RH/Srbija)).⁹⁰

Slika 25. prikaz prometnog sustava na području Općine Cerna. Izvor: Level Project d.o.o.

⁸⁹ Antolović, Jadran; Horvat, Đuro; Antolović Stella (2021). Plan razvoja Općine Cerna 2021. – 2030. Dostupno na mrežnoj stranici: <https://cerna.hr/download/plan-razvoja-opcine-cerna-2021-2030-godine/?wpdmdl=2284&refresh=668686baab0811720092346>

⁹⁰ Hrvatske ceste. Geoportal javnih cesta RH. Dostupno na mrežnoj stranici: https://geoportal.hrvatske-cesta.hr/gis?c=669992%2C5002636&l=lyr_cesta%2Chc_opcine_mg&so=&z=8.1

Tablica 7. Pregled županijskih i lokalnih cesta na području Općine Cerna. Izvor: Hrvatske ceste. Geoportal javnih cesta RH.

KATEGORIJA CESTE	OPIS CESTE	DULJINA CESTE NA PODRUČJU OPĆINE [km]
Državne ceste	D55 (Borovo (D2) – Vinkovci – GP Županija (gr. BiH))	0,6
Županijske ceste	Ž4167 (Ivankovo (D46) – Retkovci – Prkovci – Šiškovci-Cerna)	6,0
	Ž4170 (Vinkovci (D46) – Cerna-Gradište – Županija (D55))	4,9
	Ž4221 (Cerna (Ž4170) – Babina Greda (Ž4218))	9,2
Lokalne ceste	L46018 (Cerna (Ž4170) – željeznički kolodvor)	1,0

Na području Općine Cerna, osim razvrstanih cesta, postoje i brojne nerazvrstane ceste nad kojima Općina ima nadležnost. Trenutno je prema Registru imovine Općine Cerna na području Općine zabilježeno ukupno 14.817 metara nerazvrstanih cesta, odnosno u naselju Cerna je zabilježeno ukupno 10.963 m, a u naselju Šiškovci 3.854 m nerazvrstanih cesta.⁹¹

Tablica 8. Popis nerazvrstanih cesta na području naselja Cerna. Izvor: Registar imovine. Evidencija komunalne infrastrukture Cerna. Dostupno na mrežnoj stranici: <https://cerne.hr/registar-imovine/>

Nerazvrstana cesta	Broj katastarske čestice	Katastarska općina	Duljina [m]
LJUDEVITA GAJA	115	CERNA	1.370
KOLODVORSKA	105/1	CERNA	322
KOLODVORSKA	2959	CERNA	640
KOLODVORSKA	2958	CERNA	156
MILANA MATKOVIĆA	2902	CERNA	173
IVANA MEŠTROVIĆA	788	CERNA	628
JOSIPA KOZARCA	2960	CERNA	1.127
KRALJA ZVONIMIRA	2955	CERNA	1.080
KRALJA ZVONIMIRA	2954	CERNA	113
MIRE BORIČIĆA	2956	CERNA	227
ANTE STARČEVIĆA	2857	CERNA	1.020
ANTE STARČEVIĆA	2856	CERNA	196
MALA CERNA	922	CERNA	1.290
MALA CERNA	2976	CERNA	254
MATIJE GUPCA	923	CERNA	547
ANTUNA MIHANOVIĆA	921	CERNA	311
KNEZA DOMAGOJA	492/21	CERNA	313
LJUDEVITA POSAVSKOG	329	CERNA	187
VUKOVARSKA	334	CERNA	165
IVANA BUĆAKA	504	CERNA	283
MARIA JURAČIĆA	1254	CERNA	177
MARIA JURAČIĆA	2909/1	CERNA	77
DR. F. TUĐMANA	658/1	CERNA	307

⁹¹ Općina Cerna (2024). Registar imovine. Evidencija komunalne infrastrukture Cerna. Dostupno na mrežnoj stranici: <https://cerne.hr/registar-imovine/>

Tablica 9. Popis nerazvrstanih cesta na području naselja Šiškovci. Izvor: Registar imovine. Evidencija komunalne infrastrukture Cerna. Dostupno na mrežnoj stranici: <https://cerna.hr/registar-imovine/>

Nerazvrstana cesta	Broj katastarske čestice	Katastarska općina	Duljina [m]
DRAGE MAJSTOROVIĆA	647	ŠIŠKOVCI	172
RIBIČKA	648	ŠIŠKOVCI	133
RIBIČKA	240	ŠIŠKOVCI	500
MATIJE GUPCA	648	ŠIŠKOVCI	447
ANTUNA TUNE JEMRIĆA	626/1	ŠIŠKOVCI	326
ANTUNA TUNE JEMRIĆA	302	ŠIŠKOVCI	181
KRALJA TOMISLAVA	625	ŠIŠKOVCI	253
KRALJA TOMISLAVA	624	ŠIŠKOVCI	231
JOSIPA KOZARCA	626/1	ŠIŠKOVCI	29
JOSIPA KOZARCA	628	ŠIŠKOVCI	346
FRANJE JURIČIĆA	150/1	ŠIŠKOVCI	316
MARTINA MARTIĆA	149/1	ŠIŠKOVCI	399
MARINKA ŠIMUNCA	149/1	ŠIŠKOVCI	257
ŽELJKA JURČEVIĆA	149/1	ŠIŠKOVCI	263

Slika 26. Prikaz prometnog sustava Općine Cerna unutar Grafičkog prikaza 1A. Promet, pošta i elektroničke komunikacije III. Izmjena i dopuna Prostornog plana uređenja Općine Cerna. Izvor: Službena stranica Općine Cerna. Javni portal za građane.

Dostupno na mrežnoj stranici:

https://gis.cerna.hr/gis?c=2080467%2C5649419&l=cerna_ppuo_2020_cerna_1A_line%2Ccerna_naselja%2Ccerna_opcine%2Ccerna_toponimi&so=&z=12.2

Što se tiče željezničkog prometa, na području Općine Cerna, točnije na području naselja Cerna prolazi željeznička pruga L 209; Vinkovci – Županja za lokalni promet te dijeli naselje na dva dijela; zapadni i istočni dio. U mreži željezničkih pruga RH svrstana je u sporedne pruge drugog reda. Ukupne je duljine 33,65 km, od čega je 3,8 km pruge na području Općine Cerna. Trasa same željezničke pruge može se vidjeti na Grafičkom prikazu 1A. Promet, pošta i elektroničke komunikacije Prostornog plana uređenja Općine Cerna. Na području Općine zasada postoji jedno željezničko stajalište – „Cerna“, no Prostornim planom uređenja Općine Cerna se navodi potreba za dislociranjem postojećeg željezničkog stajališta zbog izgradnje višenamjenskog kanala Dunav-Sava te izgradnja novo planiranog stajališta koje bi bilo smješteno južnije od

postojećeg. Isto tako, se navodi da je potrebno izgraditi novi željeznički most preko kanala te unaprijediti, odnosno modernizirati postojeću željezničku prugu i osigurati kolni prijelaz na križanju pruge i ceste ili puta.⁹² Uz planiranu izgradnju višenamjenskog kanala koji bi se protezao do granice Općine Cerna s Općinom Andrijaševci do Lovačkog doma, Prostornim planom je omogućeno i građenje pristaništa, marina te postavljanje plutajućih objekata te planirana izgradnja pristaništa i rezerviran prostor za njenu izgradnju između Lovačkog Doma i Gospodarske zone „Zagrađe“ na planiranom višenamjenskom kanalu Dunav – Sava. Na temelju navedenog može se zaključiti da Općina Cerna ima povoljan geoprometni položaj, s daljnim razrađenim planom unaprjeđenja i poboljšanja

Nadalje, biciklistička infrastruktura je na području Općine Cerna zasada nedovoljna te je kao takva i prepoznata u Općini. Kako bi se biciklistička infrastruktura, kao i razvoj cikloturizma unaprijedio na području Općine, Općina je uspjela uspješno pripremiti projekte te za njih povući nepovratna sredstva iz raznih izvora. Trenutačno je u izgradnji biciklistička staza u Radićevoj ulici, dok je za izgradnju biciklističko-pješačke staze u ukupnoj dužini od 933 metara u Jurišićevoj ulici odobren projekt na javnom pozivu za sufinanciranje od strane Fonda za zaštitu okoliša i energetske učinkovitost.

Realizacijom navedenog projekta te projekta izgradnje biciklističko-pješačke staze u Ulici braće Radić, Općina Cerna će dobiti ukupno 2,8 km nove biciklističke i pješačke infrastrukture. Isto tako, Općina Cerna je u postupku projektiranja još jedne biciklističko-pješačke staze u naselju Šiškovci, u Strossmayerovoj ulici. Temeljem navedenog, Općina trenutno radi na unaprjeđenju biciklističke infrastrukture na području Općine te, isto tako, postoji daljnji plan unaprjeđenja, odnosno poboljšanja biciklističkog prometa na području Općine.

Također, Općina Cerna unapređuje održivost prometne infrastrukture kroz implementaciju održivijih oblika prijevoza i infrastrukture, odnosno nabavu energetski učinkovitih vozila (električnih automobila) u javnom sektoru te nabavu električne punionice.

⁹² Zavod za prostorno planiranje d.d. (2023). Prostorni plan uređenja Općine Cerna. Pročišćene odredbe nakon usvajanja III ID PPUO Cerna. Dostupno na mrežnoj stranici: <https://cerna.hr/prostorni-plan/>

3.SWOT analiza

SWOT analiza predstavlja analizu unutarnjih (snage i slabosti) i vanjskih čimbenika (prilike i prijetnje) analize. Unutarnji čimbenici predstavljaju sadašnju situaciju jedinice lokalne samouprave, odnosno trenutačna područja, resurse i sposobnosti koji doprinose (snage) ili ograničavaju (slabosti) razvoj, dok vanjski čimbenici predstavljaju budućnost, odnosno područja, resurse i sposobnosti izvan jedinice koji pozitivno (prilike) ili negativno (prijetnje) utječu na njen razvoj. Svrha SWOT analize je utvrditi perspektivu za buduće djelovanje na temelju karakteristika položaja u kojem se jedinica lokalne samouprave trenutačno nalazi. Drugim riječima, svrha SWOT analize je razlučiti što je ključno u vremenu analize kako bi se prepoznali strateški čimbenici okruženja subjekta.

SWOT analiza je za potrebe ovog strateškog dokumenta rađena na temelju provedenih analiza Općine Cerna čime se prepoznaju snage i slabosti trenutačnog stanja Općine, te prilike i prijetnje razvoja koji će rezultirati utvrđivanjem perspektive za buduće djelovanje, odnosno, donošenje adekvatnih strateških odluka vezanih za daljnji razvoj Općine Cerna.

Tablica 10. SWOT analiza. Izvor: Level Project d.o.o.

SNAGE
Dobar geografski položaj Veliki udio zelene infrastrukture Dobra očuvanost prirode i prirodnih resursa – vodotoci, rijeke, šume Upoznatost javne uprave s modelom pametnog razvoja Postojanje velikog broja aktivnih udruga Postojanje udruga usmjerenih na različite aktivnosti i programe Postojanje poduzetničke infrastrukture (poduzetničke zone) Postojanje poduzetnika Veliki udio prirodnog pokrova Razvijeni komunalni standardi vezani za gospodarenje otpadom Postojanje društvene infrastrukture za obrazovanje, kulturu, zdravstvo i socijalnu skrb, sport i rekreaciju Relativno dobra pokrivenost infrastrukturom za vodoopskrbu, elektroopskrbu, plinoopskrbu što olakšava daljnji razvoj Kompletna pokrivenost Općine kanalizacijskom mrežom Postojanje zaštićene kulturne baštine Relativno dobra povezanost unutar Općine Postojanje relativno dobre cestovne mreže Postojanje željezničkog prometa

SLABOSTI
Slaba naseljenost Odlazak obrazovanog stanovništva, posebice mladih Veliki udio nezaposlenih i ekonomski neaktivnih osoba u odnosu na ekonomski aktivne osobe Nedostatna valorizacija i zaštita kulturne baštine Nedostatna zaštita prirodne baštine Neiskorištenost prirodnih resursa u svrhu razvoja turizma Zaostajanje digitalne infrastrukture Nedostatno razvijena infrastruktura za ultrabrzi širokopojasni pristup Slabo korištenje obnovljivih izvora energije Nedovoljno privlačenje tehnološko- inovacijski orijentiranih poduzeća Nedostatna infrastruktura za pješački promet Nedostatna infrastruktura za biciklistički promet

PRILIKE
Povećanje obrazovanosti stanovništva Sve manji broj neobrazovanog stanovništva Povećanje pismenosti i digitalne pismenosti stanovništva Potencijal korištenja EU fondova za poticanje urbane regeneracije i revitalizacije ruralnih naselja Strateško planiranje razvoja kako bi se povećala efikasnost upravljanja i održivi razvoj Potencijal razvoja poljoprivrede, posebno one s dodanom vrijednosti poput ekološke poljoprivrede Uspostava sustava navodnjavanja Izgradnja infrastruktura za korištenje novih tehnologija Rastuća potražnja za turističkim proizvodima koji se temelje na prirodnim vrijednostima Uključivanje stanovništva u procese planiranja što povećava šanse za postizanje održivosti razvoja JLS

PRIJETNJE
Demografski trendovi – starenje stanovništva, iseljavanje Društveno-gospodarska situacija koja ograničava održivi razvoj te ujedno doprinosi negativnim demografskim trendovima Nedovoljno ulaganje u jedinice lokalne samouprave od strane Republike Hrvatske Ugroženost kulturnih i tradicijskih vrijednosti Otežana provedba projekata zbog nesređenih imovinsko-pravnih odnosa ili privatnog vlasništva te prijetnja od urušavanja

4. Vizija i misija

Vizija predstavlja opis željenog stanja koju neko administrativno područje želi postići. Vizija je važna komponenta strateškog planiranja koja doprinosi daljnjem određivanju smjera planiranja i realiziranja planova, odnosno definiranja ciljeva, mjera, aktivnosti i projekata⁹³.

Vizija Općine Cerna postavljena je kroz Plan razvoja Općine Cerna 2021. – 2030. koji je napisan za razdoblje 2021. – 2030. godine. Vizija Općine Cerna glasi:

„Općina Cerna generator je suvremenih razvojnih trendova koji će uz očuvanje vlastite autohtonosti i tradicije bit ekonomski razvijena i prostorno uređena cjelina s visokom stopom zaposlenosti, europskim ekološkim standardima koji će i efikasnom lokalnom administracijom, razvijenom poduzetničkom kulturom i poljoprivrednom djelatnosti biti primjer dinamične razvojne lokalne zajednice u svim važnijim aspektima življenja, što će njenim stanovnicima osigurati kvalitetan i perspektivan život.“

Osim vizije, Planom razvoja postavljena je i misija Općine Cerna. Misija organizacije odnosi se na temeljni cilj ili svrhu organizacije. To je izjava koja opisuje zašto organizacija postoji, kakvu ulogu ima u društvu te koji su joj osnovni zadaci i ciljevi. Misija pomaže usmjeriti djelovanje organizacije prema obavljanju javnih usluga, ostvarivanju društvenih ciljeva i zadovoljavanju potreba građana⁹⁴. Misija Općine Cerna glasi:

„Osigurati kvalitetan život svim stanovnicima Općine Cerna, kroz gospodarski i kulturni razvoj poštujući sve ekološke standarde, stvarajući nove vrijednosti biti sredina ugodna i poželjna za investiranje, život i rad u zajednici.“

5. Strateški okvir

Strateški okvir uspostavljen je na realnim potrebama i razvojnim potencijalima koja su prepoznata kroz analizu stanja i SWOT analizu. Kroz poglavlje se definiraju strateška područja, mjere i projekti koji se planiraju realizirati u razdoblju od sljedećih deset godina.

5.1. Strateška područja

Kako bi se realizirala navedena vizija te ciljevi, definirano je šest strateških područja: Upravljanje Općinom i uslugama, Kvaliteta života, Ekonomija, Okoliš, Temeljne usluge, Održiv promet i mobilnost.

U nastavku je svako strateško područje razloženo zasebno te su definirane prioritetne mjere za realizaciju. Nakon toga postavljen je detaljni opis mjere sa specifičnim aktivnostima, mogućim izvorima financiranja, ključnim dionicima i dinamikom provedbe.

⁹³ Baškarad, M., & Grd, S. (2014). Vizija i misija u javnom sektoru. Računovodstvo i financije, 62(5-6), 47-55.

⁹⁴ Bahtijarević – Šiber, F., Sikavica, P. i Pološki Vokić, N. (2008). Suvremeni menadžment- vještine, sustavi, izazovi. Zagreb: Školska knjiga, 2008.

Slika 27. Prikaz strateškog okvira. Izvor: Izrada autora.

5.1.1. Strateško područje 1: Upravljanje Općinom i uslugama

Strateško područje 1: Upravljanje Općinom i uslugama usmjereno je na unaprjeđenje kapaciteta javne uprave, a koja predstavlja temelj za daljnji razvoj Općine te stvaranje boljeg životnog standarda. Uzimajući u obzir kako je većina prigovora na rad javne uprave usmjerena na predugo trajanje, nepotrebnu složenost procesa, nejasne nadležnosti institucija, teško dostupne kontakte te radno vrijeme institucija, ovim strateškim područjem nastoji se riješiti neki od navedenih problema⁹⁵.

Pametna općina koncept je koji je između ostalog usmjeren na **pametnu općinsku upravu** te pametnu upravu svih poduzeća povezanih s općinom. Uzimajući u obzir kako je upravo pametna uprava preduvjet za razvijanje pametnog upravljanja, odnosno preduvjet za efikasnije upravljanje općinom i infrastrukturom, ovim strateškim ciljem teži se transformaciji rada općinske uprave te načina pružanja usluga koristeći napredne digitalne tehnologije.

Pametna uprava usmjerena je na pružanje relevantnih informacija stanovništvu, a koje posljedično proizvodi maksimalnu uključenosti stanovnika u donošenje relevantnih odluka važnih za razvoj navedenog područja. Sve skupa posljedično doprinosi povećanoj učinkovitosti i transparentnosti javne uprave.

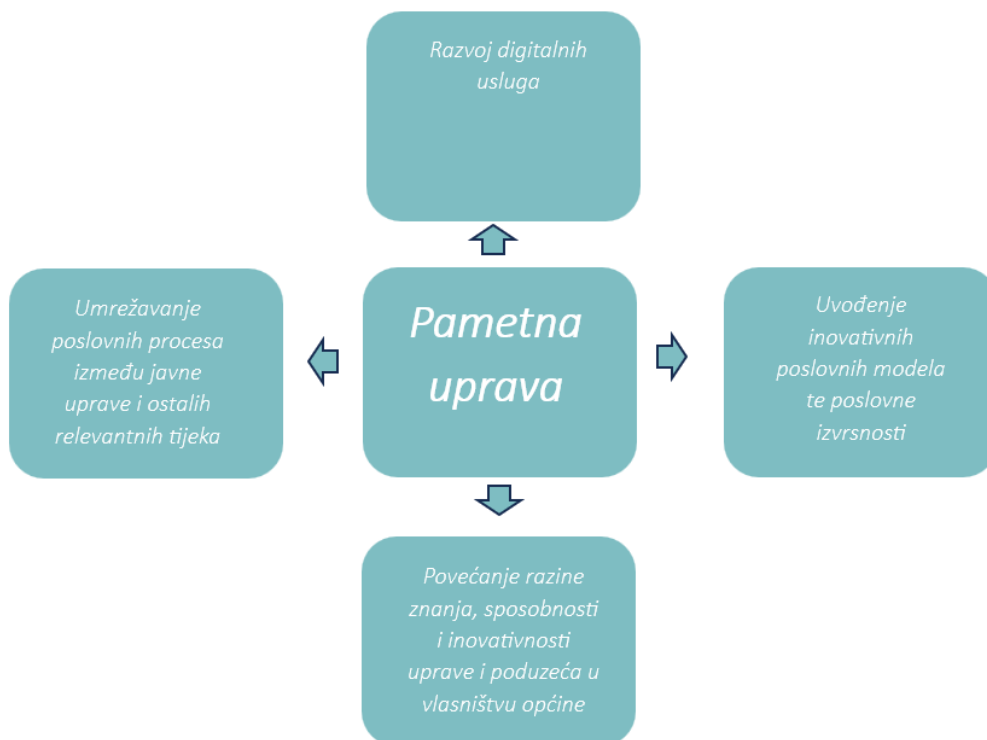
Tijekom procesa realizacije pametnog razvoja treba voditi brigu o novoj administrativnoj strukturi i načinima komunikacije između različitih tijela te komunikaciji između tijela i građana. Pametna javna uprava podrazumijeva digitalnu komunikaciju što ubrzava i pojednostavljuje procese, odnosno štedi resurse vremena i novaca.

Preduvjeti koje je potrebno ispuniti za realizaciju navedenog cilja uglavnom se tiču financiranja investicija usmjerenih na razvoj i primjenu programa i aplikacija, aktivna uključenost i zainteresiranost stanovništva za korištenje usluga pametne uprave, digitalna pismenost kao osnovni preduvjet za korištenje digitalnih tehnologija pametne uprave, te pristup internetu za korištenje digitalnih tehnologija. Prilikom razvoja koncepta pametne uprave važno je uzeti u obzir navedene izazove te usmjeriti se na njihovo otklanjanje.

Uzimajući u obzir kako razvoj pametne uprave predstavlja proces potrebno je uzeti u obzir više dimenzija. Kako bi se iskoristila što veća korist od implementacije pametne uprave, potrebno je kontinuirano raditi na razvoju i kvaliteti digitaliziranih javnih usluga za stanovnike. U tome smislu potrebno je raditi na umrežavanju poslovnih procesa između javne uprave i ostalih relevantnih tijela, kontinuirano raditi na povećanju razine znanja, sposobnosti i inovativnosti uprave i poduzeća u vlasništvu općine koja se očituje u poboljšanju korisničkog iskustva, educiranju zaposlenih osoba u upravi, ustanovi i poduzećima, uvođenju inovativnih poslovnih modela te poslovne izvrsnosti, te kontinuirano raditi na razvoju digitalnih usluga.

⁹⁵ Ministarstvo pravosuđa i uprave (2015). Strategija razvoja javne uprave za razdoblje 2015. do 2020. godine

Slika 28. Određenje pametne uprave. Izvor: Level Project d.o.o.

Nositelj implementacije strateškog cilja jest Općinska uprava Općine Cerna, jedinstveni upravni odjel Općine. Ostali subjekti koji sudjeluju u realizaciji strateškog cilja su sva poduzeća i ustanove osnovana od strane Općine Cerna.

Ciljna skupina projekta su javna tijela – općinska uprava koja će na ovaj način povećati kapacitete za pripremu i provedbu javnih politika i projekata, a čime će se stvoriti temelj za veću razinu transparentnosti i rada, efikasnosti i efektivnosti, odnosno povećati kvaliteta poslovanja Općine. Krajnji korisnici su stanovnici Općine te drugi posjetitelji koji će realizacijom projekta ostvariti veću razinu dostupnosti usluga i informacija potrebnih za ostvarenje vlastitih potreba i prava što će dovesti do većeg povjerenja javne uprave prema stanovnicima.

Mjere kojima će se ostvariti realizacija strateškog cilja 1: Upravljanje Općinom i uslugama su slijedeće:

1.1. Postavljanje temelja za pametan razvoj

1.2. Unaprjeđenje sustava za prostorno i strateško planiranje

1.1. Postavljanje temelja za pametan razvoj	
Opis	Digitalizacija javne uprave označava proces uvođenja informacijskih i komunikacijskih tehnologija (IKT) radi poboljšanja rada i pružanja usluga javne uprave. Cilj digitalizacije javne uprave je optimizacija procesa, povećanje transparentnosti, učinkovitosti, smanjenje birokracije i poboljšanje pristupa javnim uslugama građana. Digitalizacija javne uprave donosi niz prednosti, uključujući smanjenje troškova, povećanje pristupačnosti, bržu isporuku usluga, smanjenje birokracije i poboljšanje kvalitete usluga. Digitalizacija mora ići ruku pod ruku s promjenama u organizaciji i procesima kako bi potpuno iskoristila svoj potencijal. Općinska uprava je trenutačno nedostavno digitalizirana zbog čega ni same usluge općinske uprave nisu dostatno digitalizirane, a što dovodi do toga da se na realizaciju poslovnih procesa gubi previše resursa poput vremena i novaca. Kako bi se navedeno unaprijedilo, Mjerom 1.1. Postavljanje temelja za pametan razvoj postaviti će se osnovni preduvjeti za digitalizaciju Općine. Mjera obuhvaća realizaciju digitaliziranog sustava koji će ubrzati i pojednostaviti poslovne procese unutar Općine. Navedeni sustav dovesti će do umreženosti koja olakšava i potiče razmjenu informacija i podataka između ključnih dionika. Tijekom uvođenja sustava digitalnih usluga potrebno je uspostaviti nove administrativne strukture te načine komunikacije. Digitalne usluge uključuju digitalizaciju administrativnih podataka i digitalizaciju procesa javnih usluga koje općina obavlja. Na ovaj se način administrativni postupci obavljaju digitalno bez fizičke razmjene podataka, a stanovnicima i poduzetnicima podaci postaju pristupačniji i dostupniji u digitalnom formatu. Navedena platforma služi kao podloga za kvalitetnu komunikaciju između dionika, kao i podloga za predlaganje i razvoj novih ideja za unaprjeđenje različitih dimenzija društvenog života na navedenom području.
Nositelj mjere	Općina Cerna
Pokazatelj učinka	Digitalna platforma javne uprave
Razdoblje provedbe	2024. – 2034.

1.2. Unaprjeđenje sustava za prostorno i strateško planiranje	
<i>Opis</i>	Upravljanje razvojem omogućava definiranje trenutnog stanja prostora, planiranje razvoja, odnosno identifikaciju ciljeva i prioriteta razvoja, procjenu raspoloživih resursa i određivanje najboljeg načina za njihovu upotrebu. Upravljanje razvojem tako omogućava promišljeno i održivo upravljanje rastom koje uzima u obzir kako okolišne i društvene, tako i ekonomske aspekte razvoja. Upravljanje razvojem nekog područja je ključno jer omogućava promišljanje o učinkovitom korištenju resursa, održivom upravljanju razvojem, izgradnji infrastrukture, unaprjeđenju kvalitete života i smanjenju rizika od katastrofa. To pomaže u postizanju dugoročnog održivog razvoja koji zadovoljava potrebe sadašnjih i budućih generacija. Kako bi se navedeno unaprijedilo, postavljena je Mjera 1.2. Unaprjeđenje sustava za prostorno i strateško planiranje. Unaprjeđenje sustava za prostorno i strateško planiranje odnosi se na poboljšanje procesa i pristupa u planiranju prostora i strategija kako bi se postigla bolja integracija, održivost i učinkovitost u korištenju resursa. Mjera omogućava razvoj upravljanja navedenim prostorom, posebno uzimajući u obzir digitalne mogućnosti koje je u današnje vrijeme moguće implementirati u razvoj, a koje omogućavaju poboljšanje kvalitete, dostupnosti i inovativnosti navedenih aktivnosti.
<i>Nositelj mjere</i>	Općina Cerna
<i>Pokazatelj učinka</i>	Strateški i prostorno planski dokumenti
<i>Razdoblje provedbe</i>	2024. – 2034.

5.1.2. Strateško područje 2: Kvaliteta života

Ruralna područja susreću se s problemima poput nedostatnih ljudskih i materijalnih resursa, iseljavanja, slabijeg obrazovanog stanovništva, starenja stanovništva te drugih specifičnih socijalnih problema. Uzimajući u obzir kako društvo čini središnju točku koncepta pametne općine koja je ujedno i njegov najosjetljiviji dio, pametna općina nastoji koristiti digitalne tehnologije poput digitalnih platformi kako bi unaprijedila kvalitetu i životni standard koristeći takve oskudne resurse i mogućnosti.

S obzirom na to, strateškim područjem 2: Kvaliteta života nastoji se maksimalno uključiti stanovništvo s područja Općine kako bi se iskoristile sve dostupne mogućnosti na području općine kroz korištenje digitalnih rješenja. Utjecaj na kvalitetu života kroz digitalne tehnologije podrazumijeva jačanje socijalnog kapitala te poboljšanje lokalnih društvenih sadržaja, a koje uz sebe vežu i mnoštvo izazova poput: dobi, dostupnosti usluga, koheziju zajednice, postojeće vještine, kvalifikaciju stanovništva te druge, a na koje je potrebno posebno obratiti pažnju kako bi se na navedene izazove što adekvatnije odgovorilo.

Ključni čimbenik pametne općine predstavlja informacijsko – komunikacijska tehnologija, društvene mreže, digitalne platforme i povezani uređaji, a preduvjet za razvoj pametnog društva predstavlja osnaženo društvo koje posjeduje visoku razinu obrazovanja i društvene osviještenosti. Kroz ovu mjeru ulagati će se u taj preduvjet.

S obzirom na veliki potencijal koje digitalne tehnologije imaju u kulturi, sportu i obrazovanju, a koje se ostvaruju kroz uspješnu povezanost različitih dionika, moguće je smanjiti ili čak neutralizirati neke od navedenih problema.

Nositelj implementacije strateškog cilja jest Općinska uprava Općine Cerna te Jedinostveni upravni odjel Općine. Ostali subjekti koji sudjeluju u realizaciji strateškog cilja su sva poduzeća i ustanove osnovana od strane Općine Cerna, odnosno druge pravne i fizičke osobe na području općine.

Ciljna skupina su zaposlenici Općine, ali i stanovništvo Općine koje će na ovaj način povećati svoje resurse u pogledu znanja i vještina čime će se osnažiti kapaciteti za realizaciju strateškog područja. Krajnji korisnici su drugi posjetitelji Općine koji će realizacijom područja ostvariti veću razinu dostupnosti usluga i informacija potrebnih za realiziranje vlastitog boravka na području općine.

Mjere kojima će se ostvariti realizacija strateškog cilja 2: Kvaliteta života su slijedeće:

2.1. Edukacija i informiranje

2.2. Povećanje društvene participacije

2.1. Edukacija i informiranje	
Opis	Edukacija i informiranje za cilj imaju prijenos znanja, vještina ili informacija pojedincima i skupinama. I dok edukacija podrazumijeva sustavni proces učenja i stjecanja znanja, informiranje se odnosi na pružanje informacija pojedincima kako bi ih se obavijestilo o relevantnim pitanjima ili bi se poboljšalo njihovo razumijevanje o određenom području. Većina stanovništva Općine ima završenu srednju i osnovnu školu, dok veliki udio stanovništva nije digitalno pismen. Nedostatno obrazovanje i digitalna pismenost uvelike ograničavaju mogućnosti korištenja digitalnih tehnologija u svrhu razvoja koncepta pametnog razvoja, a i čine ograničavajući faktor za daljnji razvoj područja općine. Kako bi se smanjio navedeni problem definirana je mjera 2.1. Edukacija i informiranje koja je usmjerena na zaposlenike u općinskoj upravi, te na stanovništvo Općine. Edukacija predstavlja preduvjet za uspješno realiziranje navedenog strateškog područja, odnosno realiziranje koncepta pametnog razvoja općine. Mjera ima za cilj razvijanje digitalne pismenosti stanovništva na području općine, a kako bi se unaprijedila razina korištenja informacijsko – komunikacijskih usluga dostupnih kroz sustav digitalne uprave. U tome smislu potrebno je unaprijediti informatičku pismenost i digitalne vještine osoba kako bi se iskoristile sve mogućnosti dostupnih tehnologija te razvile nove digitalne usluge kojima bi se odgovorilo na potrebe lokalnog stanovništva. S druge strane, informatička pismenost preduvjet je za korištenje digitalnog sustava uprave, odnosno preduvjet za brže, efikasnije i kvalitetnije ostvarivanje osobnih prava.
Nositelj mjere	Općina Cerna
Pokazatelj učinka	Aktivnosti koje unaprjeđuju korištenje digitalnih tehnologija
Razdoblje provedbe	2024. – 2034.

2.2. Povećanje društvene participacije	
<i>Opis</i>	Povećanje društvene participacije odnosi se na poticanje i omogućavanje aktivnog sudjelovanja građana u društvenim, političkim i kulturnim procesima. To uključuje aktivno uključivanje pojedinaca u donošenje odluka, izražavanje stavova, sudjelovanje u javnim raspravama te doprinos zajednici i društvu. Povećana društvena participacija ključna je za izgradnju demokratskog i inkluzivnog društva. Uključenost stanovništva u razvoj nekog područja još uvijek je na nedovoljnoj razini na prostoru cijele Republike Hrvatske. Uzimajući u obzir kako proaktivnim djelovanjem stanovništva mogu biti nadomještene neke nedostupne usluge na području općine, odnosno mogu biti riješeni specifični problemi općine, potrebno je djelovati na aktiviranje stanovnika kroz jačanje socijalnog kapitala, a kako bi se riješili specifični problemi vezani za navedenu sredinu. Potrebno je ulagati u kapacitete koji doprinose samoorganizaciji stanovništva, a koji imaju potencijala realizirati socijalne inovacije kojima bi se učinkovito djelovalo na prevenciju i otklanjanje socijalnih rizika. U tome smislu najvažniji aspekti u koje je potrebno ulagati su jačanje socijalnog kapitala, otvorenosti sustava za inovacije, kao i volonterstvo. Socijalne inovacije potpomažu integraciji, doprinose unaprjeđenju socijalne kohezije te tako utječu na socijalne rizike, a ključna uloga u svemu tome je partnerstvo između različitih dionika, odnosno civilnog sektora, tržišta i javne uprave.
<i>Nositelj mjere</i>	Općina Cerna
<i>Pokazatelj učinka</i>	Podrška usmjerena društvenoj participaciji
<i>Razdoblje provedbe</i>	2024. – 2034.

5.1.3. Strateško područje 3: Ekonomija

Problem ruralnih ekonomija predstavljaju slabi demografski trendovi, često praćeni s visokom stopom iseljavanja, nižim obrazovnim dostignućima, nedostatkom mogućnosti razvoja poslovanja u odnosu na urbane sredine, problemom nedovoljne razvijenosti poljoprivrede, te nepostojanjem jačih gospodarskih dionika na tržištu. Kako bi se značajno unaprijedilo trenutačno stanje Općine, potrebno je o ekonomiji ruralnog prostora promišljati kroz prizmu pametne ekonomije.

Pametna ekonomija podrazumijeva gospodarstvo temeljeno na prikupljanju, obradi i analizi informacija o ekonomiji, usmjeravanje fokusa prema zdravoj ekonomiji te pravovremena i strateška raspodjela dostupnih sredstava kako bi se razvile nove i unaprijedile stare djelatnosti, kao i ulaganje u postojeće i buduće kapacitete stanovništva. Svrha navedenog pametnog gospodarstva jest razvijanje standarda i kvalitete života kako bi se potaknuo ostanak stanovništva na prostorima Općine, odnosno omogućila demografska obnova navedene sredine.

Uzimajući u obzir kako je ekonomija ključna poluga za razvoj određenog područja, potrebno je o njoj razmišljati kroz kontekst uporabe digitalnih tehnologija. Ekonomija utječe na mogućnosti zapošljavanja na području općine te omogućava povećanje proračuna čime se potiče daljnji razvoj nekog područja. Upravo zbog toga potrebno je ulagati u osnovnu infrastrukturu za gospodarsku djelatnost, ulaganje u istraživanje i razvoj te društveni okvir navedenog područja. Uz razvoj osnovnih djelatnosti, dobru nadopunu ekonomiji predstavlja mogući razvoj pametnog turizma.

Glavna svrha strateškog područja poticanje je razvoja gospodarstva kroz razvoj postojećih te osnivanje novih poduzeća. Razmjena znanja između relevantnih dionika važan je preduvjet u tome.

Nositelj implementacije strateškog cilja jest Općinska uprava Općine Cerna te Jedinostveni upravni odjel Općine. Ostali subjekti koji sudjeluju u realizaciji strateškog cilja su sva poduzeća i ustanove osnovane od strane Općine Cerna.

Ciljna skupina su javna tijela – općinska uprava koja će na ovaj način povećati kapacitete za pripremu i provedbu javnih politika i projekata, a čime će se stvoriti temelj za veću razinu transparentnosti i rada, efikasnosti i efektivnosti, odnosno povećati kvaliteta poslovanja Općine. Ciljna skupina su i poslovni subjekti koji će na ovaj način moći dobiti informaciju i uslugu brže i kvalitetnije, a čime će se postići veća efikasnosti, efektivnost te funkcionalnost. Krajnji korisnici su stanovnici Općine te drugi posjetitelji koji će realizacijom projekta ostvariti veću razinu dostupnosti usluga i informacija potrebnih za ostvarenje vlastitih potreba i prava što će dovesti do većeg povjerenja javne uprave prema stanovnicima.

S obzirom na to, strateškim područjem 3: Ekonomija definirane su slijedeće mjere:

3.1. Razvoj malog i srednjeg poduzetništva

3.2. Razvoj infrastrukture usmjerene na gospodarstvo

3.1. Razvoj malog i srednjeg poduzetništva	
Opis	Razvoj malog i srednjeg poduzetništva odnosi se na poticanje, podržavanje i unaprjeđenje aktivnosti malih i srednjih poduzeća kako bi se potaknuo gospodarski rast, stvorila radna mjesta te potaknula inovacija i konkurentnost. Mali i srednji poduzetnici često predstavljaju srce gospodarstva i igraju ključnu ulogu u raznovrsnim sektorima. Razvoj malog i srednjeg poduzetništva važan je za održavanje dinamičnosti gospodarstva, poticanje inovacija i stvaranje održivih radnih mjesta. Inicijative usmjerene na razvoj malog i srednjeg poduzetništva često imaju šire društvene i ekonomske pozitivne učinke, doprinoseći lokalnom razvoju i jačanju zajednica. Malo i srednje poduzetništvo na razini područja općine nedostatan je razvijeno te je potrebno u njega ulagati kako bi se stvorila radna mjesta te utjecalo na gospodarski razvoj Općine, a čime se posljedično utječe na povećanje proračuna te povećanje mogućnosti ulaganja i u druge važne sektore razvoja. Upravo zbog toga kreirana je i mjera 3.1. Razvoj malog i srednjeg poduzetništva čime se kroz implementaciju digitalnih tehnologija planira utjecati na razvoj malog i srednjeg poduzetništva. Implementacijom digitalnih tehnologija tako se omogućava bolja komunikacija između javne uprave i poduzetnika, povećanje fleksibilnosti i mobilnosti, bolje upravljanje podacima te povećanje efikasnosti poslovnih procesa.
Nositelj mjere	Općina Cerna
Pokazatelj učinka	Aktivnosti usmjerene razvoju malog i srednjeg poduzetništva
Razdoblje provedbe	2024. – 2034.

3.2. Razvoj digitalnih inovativnih rješenja za unaprjeđenje gospodarstva	
<i>Opis</i>	Razvoj digitalnih inovativnih rješenja za unaprjeđenje gospodarstva odnosi se na primjenu digitalnih tehnologija i inovacija kako bi se poboljšala produktivnost, ekonomičnost ili kvaliteta usluge. Za razvoj digitalnih rješenja potrebno je stvaranje okoline koja potiče inovacije, povećava konkurentnost, poboljšava radne procese i otvara nova tržišta, što dugoročno dovodi do jačeg gospodarskog rasta. Na području Općine trenutačno su nedostatan korištena i implementirana digitalna inovativna rješenja zbog čega nisu iskorištene sve mogućnosti i svi potencijali koje digitalna rješenja mogu ostvariti, a koja se tiču povećane produktivnosti, realiziranja inovacija i konkurentske prednosti, boljeg donošenja odluka, poboljšane kvalitete proizvoda i usluga, efikasnijeg upravljanja resursima te povećanja održivosti i smanjenja utjecaja na okoliš. Iz tog razloga kreirana je mjera 3.2. Razvoj digitalnih inovativnih rješenja za unaprjeđenje gospodarstva kojoj je cilj implementiranje inovacija na tržištu, a kako bi se postigao razvoj novih, kvalitetnijih usluga i robe na tržištu, a što bi sve doprinijelo održivom gospodarskom razvoju.
<i>Nositelj mjere</i>	Općina Cerna
<i>Pokazatelj učinka</i>	Projekt razvoja digitalnih inovativnih rješenja za unaprjeđenje gospodarstva
<i>Razdoblje provedbe</i>	2024. – 2034.

5.1.4. Strateško područje 4: Okoliš

Očuvanost i zaštićenost prirode u ruralnoj sredini specifičnost je koja se veže uz ruralni prostor. Kako bi priroda opstala te se takvo stanje zadržalo, potrebno se dodatno usmjeriti na mjere kojima se promiče zaštita i očuvanje prirode, prirodne baštine te okoliša općenito, posebno uzimajući u obzir posljedice klimatskih promjena koje dovode do stavljanja naglaska na upravljanje prirodnim resursima i otpadom, odnosno učinkovitijem korištenju izvora energije.

Kako bi se navedenim resursima upravljalo kvalitetno, ovim strateškim područjem definirano je pametno upravljanje prirodnim resursima i okolišem te ulaganje u pametne energetske sustave koji omogućuju bolju energetske iskoristivost kroz korištenje obnovljivih izvora energije, a što dovodi do smanjenja troškova te negativnih posljedica na okoliš. Osim toga, navedenim ulaganjima doprinosi se većoj otpornosti infrastrukture na utjecaj klimatskih promjena. U takve se sustave ugrađuju posebni digitalni sustavi i pametna oprema uz postavljanje informacijsko-komunikacijske platforme za prikupljanje, obradu i razmjenu podataka, odnosno proračun i prikaz indikatora u sustavima infrastrukturnih mreža za opskrbu energijom poput električne, rasvjetne, plinske, vodovodne i dr. kako bi se pronašlo optimalno rješenje za izvođenje funkcija.

Nositelj implementacije strateškog cilja jest Općinska uprava Općine Cerna te Jedinostveni upravni odjel Općine, kao i poduzeća u vlasništvu Općine. Ostali subjekti koji sudjeluju u realizaciji strateškog cilja su ustanove i tijela na području Općine.

Ciljna skupina projekta su javna tijela koja će na ovaj način osnažiti fizičke kapacitete za pripremu i provedbu javnih politika i programa, a čime će se stvoriti temelj za veću razinu efikasnosti i efektivnosti, odnosno povećati kvaliteta poslovanja Općine.

Krajnji korisnici su stanovnici Općine te drugi posjetitelji koji će realizacijom projekta ostvariti veću razinu dostupnosti usluga i informacija potrebnih za ostvarenje vlastitih potreba i prava što će dovesti do većeg povjerenja javne uprave prema stanovnicima.

Mjere kojima će se realizirati strateško područje 4: Okoliš su slijedeće:

4.1. Razvoj infrastrukture za korištenje energije

4.2. Razvoj kružnog gospodarstva

4.1. Razvoj infrastrukture za korištenje energije	
Opis	Razvoj infrastrukture za energente odnosi se na planiranje, izgradnju, održavanje i poboljšanje fizičke strukture ili sustava koji omogućuje proizvodnju, prijenos, distribuciju i potrošnju različitih vrsta energenata. Infrastruktura za energente igra ključnu ulogu u podršci energetske sektoru i osiguravanju stabilnosti opskrbe energijom. Ova vrsta infrastrukture obuhvaća različite vrste energenata: fosilna goriva, obnovljive izvore energije, električnu energiju i sl. Razvoj infrastrukture za energente ima ključnu ulogu u ostvarivanju energetske tranzicije prema održivijim i ekološki prihvatljivijim oblicima proizvodnje i potrošnje energije. Osim toga, to može potaknuti gospodarski rast, stvaranje radnih mjesta i poboljšati ukupnu otpornost energetske sustava. Na razini područja Općine postoji nedostatan ulaganje u energetske učinkovitu infrastrukturu, a problem predstavlja i zastarjelost i nedostatan pokrivenost samom infrastrukturom. Uzimajući u obzir sve veću potrebu za povećanjem otpornosti infrastrukture uslijed sve drastičnijih posljedica uzrokovanih klimatskim promjenama i drugim vanjskim faktorima na koje je teško ili nemoguće utjecati, ovom će se mjerom 4.1. Razvoj infrastrukture za korištenje energije usmjeriti na povećanje učinkovitosti infrastrukture za energiju na području Općine.
Nositelj mjere	Općina Cerna
Pokazatelj učinka	Aktivnost unaprjeđenja infrastrukture za korištenje energije
Razdoblje provedbe	2024. – 2034.

4.2. Razvoj zelene infrastrukture i kružnog gospodarstva	
<i>Opis</i>	Kružno gospodarstvo predstavlja koncept koji se suprotstavlja linearnom gospodarskom modelu (uzimanje, proizvodnja, korištenje i odlaganje) i zagovara održiviji pristup iskorištavanju resursa. Kružno gospodarstvo teži smanjiti otpad, iskoristiti resurse efikasnije te promovirati obnovljive izvore i ponovnu upotrebu materijala. Ovaj pristup ima za cilj minimizirati negativne ekološke utjecaje i doprinijeti dugoročnoj održivosti. S druge strane zelena infrastruktura odnosi se na planiranje, dizajniranje, izgradnju i održavanje fizičke infrastrukture koja podržava održivost, prirodnu ravnotežu i ekološku cjelovitost. Cilj je stvoriti sustave koji promiču harmoniju između ljudi i okoliša, smanjujući negativne ekološke utjecaje doprinoseći očuvanju prirodnih resursa. Implementacija modela kružnog gospodarstva i zelene infrastrukture u Republici Hrvatskoj još je uvijek na svome začetku te je potrebno dodatne resurse usmjeriti kako bi se model kružnog gospodarenja te model zelene infrastrukture implementirao u javne politike. Upravo zbog toga ovom se mjerom 4.2. Razvoj zelene infrastrukture i kružnog gospodarstva planiraju implementirati konkretni projekti usmjereni na te model, a kako bi se doprinijelo minimiziranju ekoloških utjecaja te održivom razvoju prostora koji doprinosi većoj kvaliteti života stanovnika Općine.
<i>Nositelj mjere</i>	Općina Cerna
<i>Pokazatelj učinka</i>	Projekt usmjeren na razvoj zelene infrastrukture i kružnog gospodarenja
<i>Razdoblje provedbe</i>	2024. – 2034.

5.1.5. Strateško područje 5: Temeljne usluge

Javna infrastruktura predstavlja jedan od značajnih čimbenika razvoja te bez nje nije moguće ostvariti rast i razvoj nekog područja. Ruralni prostori okarakterizirani su problemom nedostupnosti temeljnih usluga u odnosu na urbane sredine. Problem leži u nepostojanju fizičke infrastrukture namijenjene za osiguravanje temeljnih usluga, ali i u nedovoljnoj financijskoj održivosti navedene infrastrukture.

Navedenim izazovima svakako doprinose problematični demografski trendovi. Ti trendovi uključuju starenje stanovništva, iseljavanje, ali i probleme vezane za nezaposlenost i malu stopu aktivnosti stanovništva koji dovode do većih potreba za dodatnim specifičnim uslugama s jedne strane, ali i do teškoća u financiranju infrastrukture i usluga.

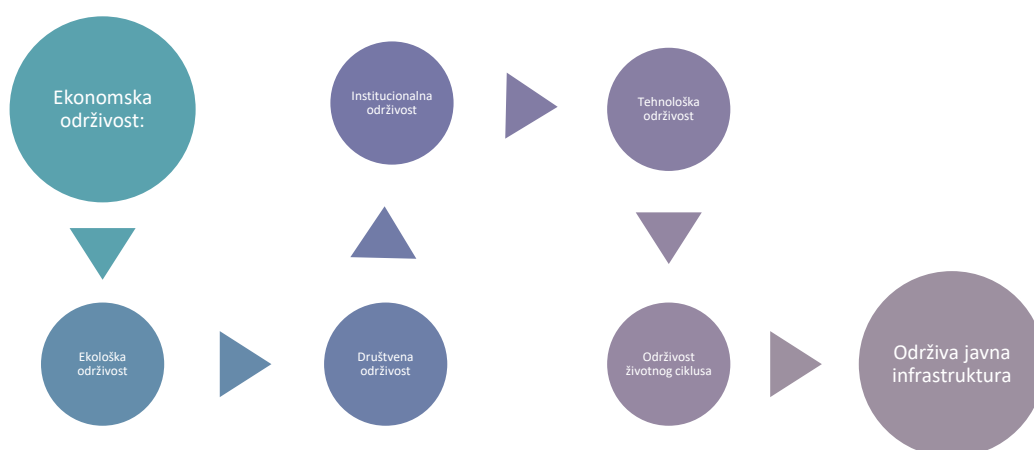
Kako bi se što adekvatnije odgovorilo na navedenu problematiku, potrebno je da javna infrastruktura bude što održivija, i to u pogledu ekonomske i financijske, ekološke, društvene i institucionalne održivosti⁹⁶. Ekonomska dimenzija tako podrazumijeva da je navedena građevina:

⁹⁶ United Nations. Guiding Principles on PeopleFirst Public-Private Partnership. Dostupno na mrežnoj stranici: <https://www.uneceppp-icoe.org/people-first-ppps/what-are-people-first-ppps/>
 Juričić, D (2020). Pametna javna infrastruktura – šest kvaliteta održive javne infrastrukture. Centar kompetencija za pametne gradove. Dostupno na mrežnoj stranici: <https://smart-ri.hr/pametna-javna-infrastruktura-sest-kvaliteta-odrzive-javne-infrastrukture/>

- ekonomski profitabilna, ima financijsku održivost, instrument je za postizanje javnih politika
- ekološki je prihvatljiva, dakle pruža zaštitu od prirodnih i klimatskih nepogoda, čuva okoliš i pruža zaštitu od onečišćenja, efikasno koristi resurse
- omogućava društvenu održivost kroz to što smanjuje siromaštvo i isključivost, doprinosi promicanju ljudskih prava te očuvanju kulturne baštine
- ispunjava institucionalnu dimenziju koja podrazumijeva usklađenost sa strategijama, efikasno upravljanje i odgovornost, jačanje administrativnog kapaciteta i održivost pri promjenama.

U odnosu na UN- ove kriterije za održivu infrastrukturu, World Economic forum uključuje i dodatne kriterije poput: tehnološke održivosti koja se odnosi na održivost tehničko – tehnoloških rješenja te održivosti životnog ciklusa, odnosno održivosti objekta u njegovom životnom vijeku.

Slika 29. Infografika svojstva održive javne infrastrukture. Izvor: Level Project d.o.o.

Nositelj implementacije strateškog cilja jest Općinska uprava Općine Cerna te Jedinostveni upravni odjel.

Ciljna skupina projekta su javna tijela – općinska uprava koja će na ovaj način povećati fizičke kapacitete za realizaciju javnih politika i projekata, a čime će se stvoriti temelj za rast i razvoj područja te stanovništvo i poslovni subjekti na području Općine koje će na ovaj način dobiti infrastrukturu kojom će moći podmiriti svoje potrebe i realizirati svoja prava.

Krajnji korisnici su drugi posjetitelji koji će realizacijom strateškog područja ostvariti veću razinu dostupnosti usluga potrebnih za ostvarenje vlastitih potreba i prava što će dovesti do veće prepoznatljivosti i atraktivnosti općine.

Mjere kojima će se realizirati Strateško područje 5: Temeljne usluge su slijedeće:

5.1. Razvoj infrastrukture za temeljne usluge

5.2. Razvoj infrastrukture za korištenje digitalnih tehnologija

5.1. Razvoj infrastrukture za temeljne usluge	
<i>Opis</i>	Infrastruktura za temeljne usluge odnosi se na planiranje, izgradnju i održavanje fizičke strukture koja omogućava pružanje ključnih usluga koje su esencijalne za funkcioniranje društva. Razvoj infrastrukture za temeljne usluge ključan je za stvaranje stabilnog i održivog društva. Kvalitetna infrastruktura poboljšava životne uvjete građana, potiče gospodarski rast, osigurava pristup obrazovanju i zdravstvenoj skrbi te podržava opću funkcionalnost zajednice. Problemi ruralnog područja povezani su s prisutnim ograničavajućim faktorima razvoja područja koja se očituju u nejednakoj distribuciji društvenih sadržaja i programa, kao i nejednakoj distribuciji društvene infrastrukture. Kako bi se stanovnicima Općine osigurala viši standard života te poboljšala kvaliteta života unaprijediti će se postojeća, te će izgraditi nova infrastruktura namijenjena za društvenu djelatnost, a koja će se zasnivati na primjeni pametnih rješenja i tehnologija kako bi navedena infrastruktura postala dostupnija za stanovništvo Općine. U tome smislu ulagati će se u integriranu i višenamjensku infrastrukturu koja će biti ekološki i društveno prihvatljiva, primjenu efikasnih tehnologija, modularnost i decentraliziranost, kvalitetne i efikasne materijale, minimiziranje otpada, ugradnju prirodnih materijala, pristupačnost za sve skupine korisnika, inovativno financiranje te upravljanje rizicima.
<i>Nositelj mjere</i>	Općina Cerna
<i>Pokazatelj učinka</i>	Izgrađen/rekonstruiran/opremljen objekt u skladu s modelom zelene infrastrukture i kružnog gospodarenja
<i>Razdoblje provedbe</i>	2024. – 2034.

5.2. Razvoj infrastrukture za korištenje digitalnih tehnologija	
<i>Opis</i>	Infrastruktura za korištenje digitalnih tehnologija odnosi se na stvaranje fizičkih i logičkih okvira koji podržavaju implementaciju i širenje digitalnih tehnologija u različitim sektorima gospodarstva i društva. Ova infrastruktura obuhvaća različite komponente koje omogućuju povezivanje, prijenos podataka, sigurnost, pristup mreži i druge funkcionalnosti koje su ključne za uspješno korištenje digitalnih alata. Razvoj ove infrastrukture ključan je za podršku digitalnoj transformaciji, unaprjeđenju inovacija, poboljšanju učinkovitosti i osiguravanju održivog razvoja u različitim sektorima gospodarstva i društva. Na razini područja Općine postoji nedovoljno razvijena infrastruktura za uporabu komunikacijsko – informacijskih tehnologija zbog koje postoje poteškoće u korištenju digitalnih alata. Kako bi se navedeno izmijenilo definirana je mjera 5.2. Razvoj infrastrukture za korištenje digitalnih tehnologija putem koje će se realizirati jedan od preduvjeta za korištenje digitalnih alata, odnosno razvoj pametnog razvoja Općine. Za navedenu mjeru potrebno je značajno unaprijediti postojeću mrežu kako bi se ostvarila brža i stabilnija povezanost s internetom. Sastavni dio razvoja te infrastrukture čini unaprjeđivanje mrežne infrastrukture, uspostava širokopojasne mreže te razvoj bežičnog pristupa internetu. Izgradnja infrastrukture za korištenje digitalnih tehnologija omogućiti će povećanje dostupnosti brzog interneta za cijelo područje Općine te će omogućiti i brži i bolji pristup internetu koji će zauzvrat omogućiti razvoj specifičnih tipova djelatnosti na razini Općine, ali i omogućiti viši standard i kvalitetu života stanovništva na području Općine.
<i>Nositelj mjere</i>	Općina Cerna
<i>Pokazatelj učinka</i>	Projekt usmjeren na razvoj infrastrukture za korištenje digitalnih tehnologija
<i>Razdoblje provedbe</i>	2024. – 2034.

5.1.6. Strateško područje: Održiv promet i mobilnost

Klimatske promjene i njezine posljedice stvaraju najaktualniji problem današnjice, dok je **promet** jedan od značajnijih čimbenika koji njima doprinosi. Primjena digitalnih tehnologija uvelike može pomoći kod navedenog problema kroz stavljanje naglaska na korištenje električnih prometnih sredstava, ali i digitalizacije i optimizacije sustava koje će doprinijeti smanjenju emisije ugljičnih plinova, odnosno smanjiti utjecaj na klimatske promjene. Osim toga, česti problem općina predstavlja nedostatna povezanost s drugim općinama i naseljima. Strateško područje 6: Održiv promet i mobilnost usmjereno je na razvijanje održivijih načina mobilnosti kojima će se omogućiti brži, kvalitetniji i jeftiniji prijevoz stanovnika i robe na području Općine na način koji u najmanjoj mogućoj mjeri ugrožava okoliš. U tom kontekstu koncept pametnog prometa i mobilnosti podrazumijeva fizičku, komunikacijsku i informacijsku infrastrukturu, platformu za povezivanje podataka i informacija te aplikacijsku razinu koji tek zajedno mogu ispuniti puni potencijal.

Nositelj implementacije strateškog cilja jest Općinska uprava Općine Cerna te Jedinstveni upravni odjel Općine.

Ciljna skupina projekta su javna tijela – općinska uprava koja će na ovaj način povećati fizičke kapacitete za realizaciju javnih politika i projekata, a čime će se stvoriti temelj za rast i razvoj područja te stanovništvo i poslovni subjekti na području Općine koje će na ovaj način dobiti infrastrukturu kojom će moći podmiriti svoje potrebe i realizirati svoja prava.

Krajnji korisnici su drugi posjetitelji koji će realizacijom strateškog područja ostvariti veću razinu dostupnosti usluga potrebnih za ostvarenje što će dovesti do veće prepoznatljivosti i atraktivnosti Općine.

Mjere kojima će se realizirati Strateško područje 6: Održiv promet i mobilnost su slijedeće:

6.1. Razvoj prometne infrastrukture

6.2. Razvoj pametnih rješenja u prometu

6.1. Razvoj prometne infrastrukture	
<i>Opis</i>	Prometna infrastruktura obuhvaća fizičke objekte, sustave i mreže koji omogućuju kretanje ljudi i roba unutar društva. To uključuje različite oblike prijevoza, poput cesta, željeznica, zračnih luka, luka, pješačkih staza i biciklističkih staza, te pripadajuće objekte poput mostova, tunela, semafora i drugih elemenata. Prometna infrastruktura igra ključnu ulogu u povezivanju mjesta, olakšavanju ekonomske aktivnosti, pružanju pristupa uslugama i poticanju gospodarskog razvoja. Prometna infrastruktura ključna je za funkcioniranje društva i gospodarstva, pružajući osnovne uvjete za mobilnost, dostupnost resursa i trgovinu. Njezin razvoj i održavanje od velike su važnosti za siguran, učinkovit i održiv prijevoz ljudi i roba. Iako postoji relativno dobra prometna cestovna povezanost između naselja na razini Općine i Županije, problem na razini Općine predstavlja nedostatak prometne infrastrukture za pješake i bicikliste, ali i nedostatna razvijenost javnog prijevoza, kao i drugih oblika prijevoza. Kako bi se navedeno unaprijedilo mjerom 6.1. Razvoj prometne infrastrukture planira se razvoj povezanosti, dostupnosti te sigurnosti u pogledu prometne infrastrukture.
<i>Nositelj mjere</i>	Općina Cerna
<i>Pokazatelj učinka</i>	Projekt usmjeren na razvoj prometne infrastrukture
<i>Razdoblje provedbe</i>	2024. – 2034.

6.2. Razvoj pametnih rješenja u prometu	
<i>Opis</i>	Razvoj pametnih rješenja u prometu odnosi se na primjenu digitalnih tehnologija i inovacija u prometnom sektoru kako bi se unaprijedila učinkovitost, sigurnost i održivost prometa. Ova rješenja koriste napredne informacijske tehnologije, senzore, podatkovnu analizu i komunikacijske platforme kako bi optimizirala prometne sustave, pružila bolje iskustvo korisnicima i smanjila negativne utjecaje na okoliš. Na razini područja Općine nedostavno je razvijena pametna prometna infrastruktura zbog čega su nedovoljno iskorišteni potencijali koje digitalna rješenja posjeduju, a kao što su smanjenje ekološkog otiska, povećanje efikasnosti i funkcionalnosti navedene infrastrukture. Upravo zbog toga definirana je Mjera 6.2. Razvoj pametnih rješenja u prometu. Mjera je usmjerena na razvoj pametne prometne infrastrukture kojoj je cilj realizirati infrastrukturu koja je učinkovitija, štedljivija, ekonomičnija, sigurnija te ekološki održivija u odnosu na trenutačnu.
<i>Nositelj mjere</i>	Općina Cerna
<i>Pokazatelj učinka</i>	Projekt usmjeren na razvoj pametnog rješenja u prometu
<i>Razdoblje provedbe</i>	2024. – 2034.

5.2. Definirani projekti

U ovom poglavlju definiraju se prioritetni projekti koje će Općina Cerna provesti u narednih 10 godina, a koji će doprinijeti pametnom razvoju Općine Cerna. Navedeni projekti su:

- Kreiranje portala JLS-a kao digitalne platforme za pametnu upravu
- Uvođenje sustava za registraciju i autentifikaciju za pristup digitalnim uslugama uprave
- Izrada strateških dokumenata
- Rješavanje imovinsko – pravnih odnosa vezanih za vlasništvo JLS
- Organizacija edukacija za povećanje informatičke pismenosti osoba zaposlenih u javnoj upravi
- Organizacija edukacija za povećanje informatičke pismenosti stanovništva
- Izgradnja doma za starije i nemoćne osobe u Šiškovcima
- Sufinanciranje programa vezanog za obrazovanje
- Sufinanciranje razvoja gospodarstva
- Poticanje razvoja pametnih rješenja za malo i srednje poduzetništvo
- Izrada digitalne platforme koja povezuje javnu upravu i poduzetnike
- Poticanje pametnih rješenja u turizmu
- Sanacija javne rasvjete
- Modernizacija javne rasvjete
- Izgradnja javne rasvjete u zoni Zagrađe
- Unaprjeđenje energetske infrastrukture
- Provođenje izobrazno – informativnih aktivnosti o održivom gospodarenju otpadom
- Radovi sanacije otpada divljeg odlagališta u Cerni
- Izgradnja reciklažnog dvorišta
- Realizacija inovativnih rješenja za promicanje kružnog gospodarstva i zaštitu okoliša
- Dodatna ulaganja u društvene objekte
- Uređenje javnih površina
- Uređenje dječje igrališta
- Izgradnja/rekonstrukcija/opremanje zgrada za obrazovanje
- Opremanje dječjeg vrtića s pratećim sadržajima u Cerni
- Izgradnja/rekonstrukcija/opremanje zgrada za kulturu
- Opremanje Doma kulture u Šiškovcima vanjskom pozornicom
- Izgradnja Doma kulture u Cerni
- Izgradnja/rekonstrukcija/opremanje zgrada za komunalnu infrastrukturu i sigurnost
- Izgradnja sustava navodnjavanja – NK „Tomislav“ Cerna
- Izgradnja prometnice, parkirališta i nogostupa u ulici J. Kozarca
- Modernizacija nerazvrstanih cesta
- Sanacija pješačkih staza u Šiškovcima;
- Izgradnja pješačke infrastrukture;
- Izgradnja biciklističke infrastrukture;

- Rekonstrukcija/obnova/opremanje sakralne infrastrukture;
- Izgradnja/rekonstrukcija/ opremanje infrastrukture za sport i rekreaciju;
- Izgradnja sportsko-rekreacijskog centra;
- Razvoj mreže brzog bežičnog besplatnog pristupa internetu;
- Razvoj mrežne infrastrukture s ciljem pune pokrivenosti optičkom mrežom;
- Razvoj pametnih inovativnih rješenja usmjerenih na temeljne usluge;
- Postavljanje e-punionica za električna motorna vozila;
- Razvoj pametne inovativne prometne infrastrukture s ciljem unaprjeđenja prometne infrastrukture

Tablica 11. Prioritetni projekti koji će biti provedeni na području Općine Cerna s indikatorima ostvarenja rezultata i razdobljem provedbe projekata. Izvor: Level Project d.o.o.

Br.	Naziv projekta	Nositelj projekta	Strateško područje	Mjera	Iznos financiranja	Indikator ostvarenja rezultata	Razdoblje provedbe projekta
1	Kreiranje portala JLS-a kao digitalne platforme za pametnu upravu	Općina Cerna	Strateško područje 1: Upravljanje općinom i uslugama	1.1. Postavljanje temelja za pametan razvoj	33.180,70 Eur	Realiziran portal Općine kroz koji su dostupne relevantne informacije za stanovnike	2024. -2034.
2	Uvođenje sustava za registraciju i autentifikaciju za pristup digitalnim uslugama uprave	Općina Cerna	Strateško područje 1: Upravljanje općinom i uslugama	1.1. Postavljanje temelja za pametan razvoj	13.272,28 Eur	Uveden sustav za registraciju i autentifikaciju korisnika za pristup digitalnim uslugama uprave	2024. -2034.
3	Izrada strateških dokumenata	Općina Cerna	Strateško područje 1: Upravljanje općinom i uslugama	1.2. Unaprjeđenje sustava za prostorno i strateško planiranje	5.000,00 Eur	Donesen minimalno jedan strateški dokument	2024. -2034.
4	Rješavanje imovinsko – pravnih odnosa vezanih za vlasništvo JLS	Općina Cerna	Strateško područje 1: Upravljanje općinom i uslugama	1.2. Unaprjeđenje sustava za prostorno i strateško planiranje	2.000,00 Eur	Usklađena minimalno jedna zemljišna knjiga s katastrom	2024. -2034.
5	Organizacija edukacija za povećanje informatičke pismenosti osoba zaposlenih u javnoj upravi	Općina Cerna	Strateško područje 2: Kvaliteta života	2.1. Edukacija i informiranje stanovništva	1.000,00 Eur	Organizirana minimalno jedna edukacija za povećanje informatičke pismenosti osoba zaposlenih u javnoj upravi	2024. -2034.
6	Organizacija edukacija za povećanje informatičke pismenosti stanovništva	Općina Cerna	Strateško područje 2: Kvaliteta života	2.1. Edukacija i informiranje stanovništva	1.000,00 Eur	Organizirana minimalno jedna edukacija za povećanje informatičke pismenosti stanovništva	2024. -2034.
8	Sufinanciranje programa vezanog za obrazovanje	Općina Cerna	Strateško područje 2: Kvaliteta života	2.2. Povećanje društvene participacije	558.763,00 Eur	Sufinancirano minimalno 24 programa vezana za obrazovanje	2024. -2034.
9	Sufinanciranje razvoja gospodarstva	Općina Cerna	Strateško područje 3: Ekonomija	3.1. Razvoj malog i srednjeg poduzetništva	836.153,00 Eur	Realizirano minimalno 40 potpora za poljoprivrednike i poduzetnike	2024. -2034.
10	Poticanje razvoja pametnih rješenja za malo i srednje poduzetništvo	Općina Cerna	Strateško područje 3: Ekonomija	3.1. Razvoj malog i srednjeg poduzetništva	265.446,00 Eur	Realiziran minimalno 1 projekt usmjeren na pametna rješenja za malo i srednje poduzetništvo	2024. -2034.

11	Izrada digitalne platforme koja povezuje javnu upravu i poduzetnike	Općina Cerna	Strateško područje 3: Ekonomija	3.2. Razvoj infrastrukture usmjerene na gospodarstvo	33.180,70 Eur	Izrađena digitalna platforma koja povezuje javnu upravu i poduzetnike	2024. -2034.
12	Poticanje pametnih rješenja u turizmu	Općina Cerna	Strateško područje 3: Ekonomija	3.2. Razvoj infrastrukture usmjerene na gospodarstvo	50.000,00 Eur	Realiziran minimalno 1 projekt usmjeren na pametna rješenja u turizmu	2024. -2034.
13	Sanacija javne rasvjete	Općina Cerna	Strateško područje 4: Okoliš	4.1. Razvoj infrastrukture za korištenje energije	13.000,00 Eur	Sanirana minimalno 1 javna rasvjeta	2024 –2034.
14	Modernizacija javne rasvjete	Općina Cerna	Strateško područje 4: Okoliš	4.1. Razvoj infrastrukture za korištenje energije	172.540,00 Eur	Modernizirana javna rasvjeta u duljini od minimalno 500 metara	2024. -2034.
15	Izgradnja javne rasvjete u zpnj Zagređe	Općina Cerna	Strateško područje 4: Okoliš	4.1. Razvoj infrastrukture za korištenje energije	27.000,00 Eur	Izgrađena javna rasvjeta u zoni Zagređe	2024. -2034.
16	Unaprjeđenje energetske infrastrukture	Općina Cerna	Strateško područje 4: Okoliš	4.1. Razvoj infrastrukture za korištenje energije	447.940,00 Eur	Unaprjeđena energetska infrastruktura u duljini od minimalno 500 metara	2024. -2034.
17	Provođenje izobrazno – informativnih aktivnosti o održivom gospodarenju otpadom	Općina Cerna	Strateško područje 4: Okoliš	4.2. Razvoj kružnog gospodarstva	3.318,00 Eur	Provedeno minimalno 5 edukacija vezanih za održivo gospodarenje otpadom	2024. -2034.
18	Radovi sanacije otpada divljeg odlagališta u Cerni	Općina Cerna	Strateško područje 4: Okoliš	4.2. Razvoj kružnog gospodarstva	65.500,00 Eur	Sanirano odlagalište divljeg otpada u naselju Cerna	2024. -2034.
19	Izgradnja reciklažnog dvorišta	Općina Cerna	Strateško područje 4: Okoliš	4.2. Razvoj kružnog gospodarstva	416.000,00 Eur	Izrađeno reciklažno dvorište	2024. -2034.
20	Realizacija inovativnih rješenja za promicanje kružnog gospodarstva i zaštitu okoliša	Općina Cerna	Strateško područje 4: Okoliš	4.2. Razvoj kružnog gospodarstva	49.771,00 Eur	Realizacija minimalno jednog inovativnog rješenja za promicanje kružnog gospodarstva i zaštitu okoliša	2024. -2034.
21	Uređenje javnih površina	Općina Cerna	Strateško područje 4: Okoliš	4.2. Razvoj kružnog gospodarstva	597.252,00 Eur	Uređena minimalno jedna javna površina na području Općine	2024. -2034.
22	Izgradnja doma za starije i nemoćne osobe u Šiškovcima	Općina Cerna	Strateško područje 5: Temeljne usluge	5.1. Razvoj infrastrukture za temeljne usluge	40.000,00 Eur	Izgrađen Dom za starije i nemoćne u naselju Šiškovci	2024. -2034.
22	Dodatna ulaganja u društvene objekte	Općina Cerna	Strateško područje 5: Temeljne usluge	5.1. Razvoj infrastrukture za temeljne usluge	4.800,00 Eur	Ostvareno dodatno ulaganje u minimalno jedan društveni objekt	2024. -2034.

23	Uređenja dječjeg igrališta	Općina Cerna	Strateško područje 5: Temeljne usluge	5.1. Razvoj infrastrukture za temeljne usluge	10.560,00 Eur	Uređeno dječje igralište	2024. -2034.
24	Izgradnja/rekonstrukcija/opremanje zgrada za obrazovanje	Općina Cerna	Strateško područje 5: Temeljne usluge	5.1. Razvoj infrastrukture za temeljne usluge	500.000,00 Eur	Izgrađen/rekonstruiran/opremljen minimalno jedan objekt namijenjen za obrazovanje	2024. -2034.
25	Opremanje dječjeg vrtića s pratećim sadržajima u Cerni	Općina Cerna	Strateško područje 5: Temeljne usluge	5.1. Razvoj infrastrukture za temeljne usluge	140.000,00 Eur	Opremljen dječji vrtić u Cerni s pratećim sadržajima	2024. -2034.
26	Izgradnja/rekonstrukcija/opremanje zgrada za kulturu	Općina Cerna	Strateško područje 5: Temeljne usluge	5.1. Razvoj infrastrukture za temeljne usluge	500.000,00 Eur	Izgrađen/rekonstruiran/opremljen minimalno jedan objekt namijenjen za kulturu	2024. -2034.
27	Opremanje Doma kulture u Šiškovcima vanjskom pozornicom	Općina Cerna	Strateško područje 5: Temeljne usluge	5.1. Razvoj infrastrukture za temeljne usluge	34.400,00 Eur	Dom kulture u Šiškovcima opremljen vanjskom pozornicom	2024. -2034.
28	Izgradnja Doma kulture u Cerni	Općina Cerna	Strateško područje 5: Temeljne usluge	5.1. Razvoj infrastrukture za temeljne usluge	32.000,00 Eur	Izgrađen Dom kulture u Cerni	2024. -2034.
29	Izgradnja/rekonstrukcija/opremanje zgrada za komunalnu infrastrukturu i sigurnost	Općina Cerna	Strateško područje 5: Temeljne usluge	5.1. Razvoj infrastrukture za temeljne usluge	500.000,00 Eur	Izgrađen/rekonstruiran/opremljen minimalno jedan objekt namijenjen za komunalnu djelatnost i sigurnost stanovništva	2024. -2034.
30	Izgradnja sustava navodnjavanja – NK „Tomislav“ Cerna	Općina Cerna	Strateško područje 5: Temeljne usluge	5.1. Razvoj infrastrukture za temeljne usluge	12.000,00 Eur	Izgrađen sustav navodnjavanja NK „Tomislav“ Cerna	2024. -2034.
31	Rekonstrukcija/obnova/opremanje sakralne infrastrukture	Općina Cerna	Strateško područje 5: Temeljne usluge	5.1. Razvoj infrastrukture za temeljne usluge	500.000,00 Eur	Rekonstruiran/opremljen minimalno jedan objekt namijenjen za sakralnu djelatnost	2024. -2034.
32	Izgradnja/rekonstrukcija/ opremanje infrastrukture za sport i rekreaciju	Općina Cerna	Strateško područje 5: Temeljne usluge	5.1. Razvoj infrastrukture za temeljne usluge	500.000,00 Eur	Izgrađen/rekonstruiran/opremljen minimalno jedan objekt namijenjen za sport i rekreaciju	2024. -2034.
33	Izgradnja sportsko-rekreacijskog centra	Općina Cerna	Strateško područje 5: Temeljne usluge	5.1. Razvoj infrastrukture za temeljne usluge	90.617,60 Eur	Izgrađen sportsko-rekreacijski centar	2024. -2034.
34	Razvoj mreže brzog bežičnog besplatnog pristupa internetu	Općina Cerna	Strateško područje 5: Temeljne usluge	5.2. Razvoj infrastrukture za korištenje digitalnih tehnologija	33.181,00 Eur	Realizirano minimalno jedno mjesto s javnim WI- Fi-jem	2024. -2034.

35	Razvoj mrežne infrastrukture s ciljem pune pokrivenosti optičkom mrežom	Općina Cerna	Strateško područje 5: Temeljne usluge	5.2. Razvoj infrastrukture za korištenje digitalnih tehnologija	663.614,00 Eur	Razvijena mrežna infrastruktura s ciljem osiguranja pune pokrivenosti optičkom mrežom	2024. -2034.
36	Razvoj pametnih inovativnih rješenja usmjerenih na temeljne usluge	Općina Cerna	Strateško područje 5: Temeljne usluge	5.2. Razvoj infrastrukture za korištenje digitalnih tehnologija	30.000,00 Eur	Razvijeno minimalno 1 pametno inovativno rješenje usmjereno na temeljne usluge	2024. -2034.
37	Izgradnja prometnice, parkirališta i nogostupa u ulici J. Kozarca	Općina Cerna	Strateško područje 6: Održiv promet i mobilnost	6.1. Razvoj prometne infrastrukture	80.000,00 Eur	Izgrađena prometnica, parkiralište i nogostup u ulici J. Kozarca	2024. -2034.
38	Modernizacija nerazvrstanih cesta	Općina Cerna	Strateško područje 6: Održiv promet i mobilnost	6.1. Razvoj prometne infrastrukture	290.331,00 Eur	Modernizirano minimalno 500 metara nerazvrstanih cesta	2024. -2034.
39	Sanacija pješačkih staza u Šiškovcima	Općina Cerna	Strateško područje 6: Održiv promet i mobilnost	6.1. Razvoj prometne infrastrukture	42.471,00 Eur	Sanirane pješačke staze u naselju Šiškovci	2024. -2034.
40	Izgradnja pješačke infrastrukture	Općina Cerna	Strateško područje 6: Održiv promet i mobilnost	6.1. Razvoj prometne infrastrukture	124.428,00 Eur	Izgrađena infrastrukture za pješake u duljini od minimalno 500 metara	2024. -2034.
41	Izgradnja biciklističke infrastrukture	Općina Cerna	Strateško područje 6: Održiv promet i mobilnost	6.1. Razvoj prometne infrastrukture	124.428,00 Eur	Izgrađena infrastruktura za bicikliste u duljini od minimalno 500 metara	2024. -2034.
42	Postavljanje e-punionica za električna motorna vozila	Općina Cerna	Strateško područje 6: Održiv promet i mobilnost	6.2. Razvoj pametnih rješenja u prometu	82.952,00 Eur	Postavljena minimalno 1 e-punionica za električna vozila	2024. -2034.
43	Razvoj pametne inovativne prometne infrastrukture s ciljem unaprjeđenja prometne infrastrukture	Općina Cerna	Strateško područje 6: Održiv promet i mobilnost	6.2. Razvoj pametnih rješenja u prometu	5.000,00 Eur	Razvijeno minimalno jedno pametno rješenje s ciljem unaprjeđenja prometne infrastrukture	2024. -2034.

Tablica 12. Terminski plan provedbe projekata. Izvor: Level Project d.o.o.

Naziv projekta	Vremensko razdoblje provedbe											Indikativni ukupni trošak (s PDV-om)	Mogući načini financiranja projekta
	2024.	2024.	2025.	2026.	2027.	2028.	2029.	2030.	2031.	2033.	2034.		
Kreiranje portala JLS-a kao digitalne platforme za pametnu upravu												33.180,70 Eur	Mehanizam za oporavak i otpornost, nacionalna sredstva, sredstva županije, sredstva Općine
Uvođenje sustava za registraciju i autentifikaciju za pristup digitalnim uslugama uprave												13.272,28 Eur	
Izrada strateških dokumenata												5.000,00 Eur	
Rješavanje imovinsko – pravnih odnosa vezanih za vlasništvo JLS												2.000,00 Eur	
Organizacija edukacija za povećanje informatičke pismenosti osoba zaposlenih u javnoj upravi												1.000,00 Eur	
Organizacija edukacija za povećanje informatičke pismenosti stanovništva												1.000,00 Eur	
Sufinanciranje programa vezanog za obrazovanje												558.763,00 Eur	
Sufinanciranje razvoja gospodarstva												836.153,00 Eur	
Poticanje razvoja pametnih rješenja za malo i srednje poduzetništvo												265.446,00 Eur	
Izrada digitalne platforme koja povezuje javnu upravu i poduzetnike												33.180,70 Eur	
Poticanje pametnih rješenja u turizmu												50.000,00 Eur	
Sanacija javne rasvjete												13.000,00 Eur	
Modernizacija javne rasvjete												172.540,00 Eur	
Izgradnja javne rasvjete u zpnj Zagrađe												27.000,00 Eur	
Unaprjeđenje energetske infrastrukture												447.940,00 Eur	
Provođenje izobrazno – informativnih aktivnosti o održivom gospodarenju otpadom												3.318,00 Eur	
Radovi sanacije otpada divljeg odlagališta u Cerni												65.500,00 Eur	
Izgradnja reciklažnog dvorišta												416.000,00 Eur	
Realizacija inovativnih rješenja za promicanje kružnog gospodarstva i zaštitu okoliša												49.771,00 Eur	

Uređenje javnih površina												597.252,00 Eur	
Izgradnja doma za starije i nemoćne osobe u Šiškovcima												40.000,00 Eur	
Dodatna ulaganja u društvene objekte												4.800,00 Eur	
Uređenja dječjeg igrališta												10.560,00 Eur	
Izgradnja/rekonstrukcija/opremanje zgrada za obrazovanje												500.000,00 Eur	
Opremanje dječjeg vrtića s pratećim sadržajima u Cerni												140.000,00 Eur	
Izgradnja/rekonstrukcija/opremanje zgrada za kulturu												500.000,00 Eur	
Opremanje Doma kulture u Šiškovcima vanjskom pozornicom												34.400,00 Eur	
Izgradnja Doma kulture u Cerni												32.000,00 Eur	
Izgradnja/rekonstrukcija/opremanje zgrada za komunalnu infrastrukturu i sigurnost												500.000,00 Eur	
Izgradnja sustava navodnjavanja – NK „Tomislav“ Cerna												12.000,00 Eur	
Rekonstrukcija/obnova/opremanje sakralne infrastrukture												500.000,00 Eur	
Izgradnja/rekonstrukcija/ opremanje infrastrukture za sport i rekreaciju												500.000,00 Eur	
Izgradnja sportsko-rekreacijskog centra												90.617,60 Eur	
Razvoj mreže brzog bežičnog besplatnog pristupa internetu												33.181,00 Eur	
Razvoj mrežne infrastrukture s ciljem pune pokrivenosti optičkom mrežom												663.614,00 Eur	
Razvoj pametnih inovativnih rješenja usmjerenih na temeljne usluge												30.000,00 Eur	
Izgradnja prometnice, parkirališta i nogostupa u ulici J. Kozarca												80.000,00 Eur	
Modernizacija nerazvrstanih cesta												290.331,00 Eur	
Sanacija pješačkih staza u Šiškovcima												42.471,00 Eur	

Izgradnja pješačke infrastrukture												124.428,00 Eur	
Izgradnja biciklističke infrastrukture												124.428,00 Eur	
Postavljanje e-punionica za električna motorna vozila												82.952,00 Eur	
Razvoj pametne inovativne prometne infrastrukture s ciljem unaprjeđenja prometne infrastrukture												5.000,00 Eur	

5.3. Pokazatelji, indikativni financijski plan i terminski plan provedbe

Poglavlje Pokazatelji, indikativni financijski plan i terminski plan provedbe obuhvaća prikaz sljedećih podataka:

- ✚ podaci o ključnim pokazateljima rezultata s ciljanim vrijednostima
- ✚ okvir za praćenje i vrednovanje uspješnosti provedbe definiranih aktivnosti temeljem ostvarenja pokazatelja,
- ✚ indikativan financijski plan s prikazom financijskih pretpostavki za provedbu aktivnosti/projekata,
- ✚ terminski plan provedbe odabranih aktivnosti/projekata koji doprinose ostvarenju utvrđenih pokazatelja rezultata s označenim ključnim točkama ostvarenja.

Ukupan iznos svih projekata koji se planiraju realizirati u sljedećem razdoblju je **7.932.099,28 Eur.** Najveći iznos otpada na Strateško područje 5: Temeljne usluge u sklopu kojeg se planira realizacija čak **šesnaest projekata** u iznosu od 3.591.172,60 Eur. Sljedeće strateško područje po ukupnom iznosu projekata jest Strateško područje 4: Okoliš u sklopu kojeg se planira realizacija **devet projekata** u iznosu od 1.792.321,00 Eur.

Tablica 13. Ključni pokazatelji rezultata s ciljnim vrijednostima, okvir za praćenje i vrednovanje uspješnosti te terminski plan provedbe odabranih aktivnosti. Izvor: Level Project d.o.o.

Ključni pokazatelji rezultata s ciljanim vrijednostima					Vrijeme provedbe
Pokazatelj rezultata	Mjerna jedinica	Početna vrijednost	Ciljna vrijednost	Ključna točka ostvarenja	
Strateško područje 1: Upravljanje Općinom i uslugama					
1.1. Postavljanje temelja za pametan razvoj					
1.2. Unaprjeđenje sustava za prostorno i strateško planiranje					
Realiziranje temelja za digitalizaciju javne uprave kroz razvijenu digitalnu platformu javne uprave i postavljeno strateško -prostorno usmjerenje na pametan razvoj	Digitalna platforma javne uprave Strateški i prostorno planski dokumenti	0 0	2 2	Kreiranje portala JLS-a kao digitalne platforme za pametnu upravu Uvođenje sustava za registraciju i autentifikaciju za pristup digitalnim uslugama uprave Izrada strateških dokumenata Rješavanje imovinsko – pravnih odnosa vezanih za vlasništvo JLS	2024. -2034
Strateško područje 2: Kvaliteta života					
2.1. Edukacija i informiranje stanovništva					
2.2. Povećanje društvene participacije					
Povećanje kvalitete života kroz povećanje educiranosti i participacije u pametnom razvoju	Aktivnosti koje unaprjeđuju korištenje digitalnih tehnologija Podrške usmjerene društvenoj participaciji	0 0	2 24	Organizacija edukacija za povećanje informatičke pismenosti osoba zaposlenih u javnoj upravi Organizacija edukacija za povećanje informatičke pismenosti stanovništva Sufinanciranje programa vezanog za obrazovanje	2024. -2034
Strateško područje 3: Ekonomija					
3.1. Razvoj malog i srednjeg poduzetništva					
3.2. Razvoj digitalnih inovativnih rješenja za unaprjeđenje gospodarstva					
Poboljšanje gospodarske situacije kroz poticanje razvoja malog i srednjeg poduzetništva i razvoj digitalnih inovativnih rješenja za unaprjeđenje gospodarstva	Aktivnosti usmjerene razvoju malog i srednjeg poduzetništva Projekt razvoja digitalnih inovativnih rješenja za unaprjeđenje gospodarstva	0 0	41 2	Sufinanciranje razvoja gospodarstva Poticanje razvoja pametnih rješenja za malo i srednje poduzetništvo Izrada digitalne platforme koja povezuje javnu upravu i poduzetnike Poticanje pametnih rješenja u turizmu	2024. -2034

<i>Strateško područje 4: Okoliš</i>					
<i>4.1. Razvoj infrastrukture za korištenje energije</i>					
<i>4.2. Razvoj zelene infrastrukture i kružnog gospodarstva</i>					
Unaprjeđenje okoliša kroz razvoj infrastrukture za korištenje energije te razvoj zelene infrastrukture i kružnog gospodarstva	Aktivnost unaprjeđenja infrastrukture za korištenje energije Projekt usmjeren na razvoj zelene infrastrukture i kružnog gospodarstva	0 0	4 9	Sanacija javne rasvjete Modernizacija javne rasvjete Izgradnja javne rasvjete u zoni Zagređe Unaprjeđenje energetske infrastrukture Provođenje izobrazno – informativnih aktivnosti o održivom gospodarenju otpadom Radovi sanacije otpada divljeg odlagališta u Cerni Izgradnja reciklažnog dvorišta Uređenje javnih površina Realizacija inovativnih rješenja za promicanje kružnog gospodarstva i zaštitu okoliša	2024. -2034
<i>Strateško područje 5: Temeljne usluge</i>					
<i>5.1. Razvoj infrastrukture za temeljne usluge</i>					
<i>5.2. Razvoj infrastrukture za korištenje digitalnih tehnologija</i>					
Razvoj temeljnih usluga kroz razvoj infrastrukture za temeljne usluge te infrastrukture za korištenje digitalnih tehnologija	Izgrađen/rekonstruiran/opremljen objekt u skladu s modelom zelene infrastrukture i kružnog gospodarstva Projekt usmjeren na razvoj infrastrukture za korištenje digitalnih tehnologija	0 0	13 3	Izgradnja doma za starije i nemoćne Dodatna ulaganja u društvene objekte Uređenje dječjeg igrališta Izgradnja/rekonstrukcija/opremanje zgrada za obrazovanje Opremanje dječjeg vrtića s pratećim sadržajima u Cerni Izgradnja/rekonstrukcija/opremanje zgrada za kulturu Opremanje Doma kulture u Šiškovcima vanjskom pozornicom Izgradnja Doma kulture u Cerni Izgradnja/rekonstrukcija/opremanje zgrada za komunalnu infrastrukturu i sigurnost Izgradnja sustava navodnjavanja – NK „Tomislav“ Cerna Rekonstrukcija/obnova/opremanje sakralne infrastrukture Izgradnja/rekonstrukcija/ opremanje infrastrukture za sport i rekreaciju Izgradnja sportsko-rekreacijskog centra Razvoj mreže brzog bežičnog besplatnog pristupa internetu Razvoj mrežne infrastrukture s ciljem pune pokrivenosti optičkom mrežom	2024. -2034

				Razvoj pametnih inovativnih rješenja usmjerenih na temeljne usluge	
Strateško područje 6: Održiv promet i mobilnost					
6.1. Razvoj prometne infrastrukture					
6.2. Razvoj pametnih rješenja u prometu					
Unaprjeđenje održivosti prometa i mobilnosti kroz razvoj prometne infrastrukture i razvoj pametnih rješenja u prometu	Projekt usmjeren na razvoj prometne infrastrukture Projekt usmjeren na razvoj pametnog rješenja u prometu	0 0	5 2	Izgradnja prometnice, parkirališta i nogostupa u ulici J. Kozarca Modernizacija nerazvrstanih cesta Sanacija pješačkih staza u Šiškovcima Izgradnja pješačke infrastrukture Izgradnja biciklističke infrastrukture Postavljanje e-punionica za električna motorna vozila Razvoj pametne inovativne prometne infrastrukture s ciljem unaprjeđenja prometne infrastrukture	2024. -2034

Tablica 14. Indikativni financijski plan s prikazom financijskih pretpostavki za provedbu strateških područja. Izvor: Level Project d.o.o.

												Ukupna alokacija
Pokazatelj rezultata	2024.	2025.	2026.	2027.	2028.	2029.	2030.	2031.	2032.	2033.	2034.	
Strateško područje 1: Upravljanje općinom i uslugama												
1.1. Postavljanje temelja za pametan razvoj												
1.2. Unaprjeđenje sustava za prostorno i strateško planiranje												
Realiziranje temelja za digitalizacije javne uprave kroz razvijenu digitalnu platformu javne uprave i postavljeno strateško -prostorno usmjerenje na pametan razvoj												53.452,98 Eur
Strateško područje 2: Kvaliteta života												
2.1. Edukacija i informiranje stanovništva												
2.2. Povećanje društvene participacije												
Povećanje kvalitete života kroz povećanje educiranosti i participacije u pametnom razvoju												560.763,00 Eur
Strateško područje 3: Ekonomija												
3.1. Razvoj malog i srednjeg poduzetništva												
3.2. Razvoj digitalnih inovativnih rješenja za unaprjeđenje gospodarstva												
Poboljšanje gospodarske situacije kroz poticanje razvoja malog i srednjeg poduzetništva i razvoj digitalnih inovativnih rješenja za unaprjeđenje gospodarstva												1.184.779,70 Eur
Strateško područje 4: Okoliš												
4.1. Razvoj infrastrukture za korištenje energije												
4.2. Razvoj zelene infrastrukture i kružnog gospodarstva												
Unaprjeđenje okoliša kroz razvoj infrastrukture za korištenje energije te razvoj zelene infrastrukture i kružnog gospodarstva												1.792.321,00 Eur
Strateško područje 5: Temeljne usluge												
5.1. Razvoj infrastrukture za temeljne usluge												
5.2. Razvoj infrastrukture za korištenje digitalnih tehnologija												
Razvoj temeljnih usluga kroz razvoj infrastrukture za temeljne usluge te infrastrukture za korištenje digitalnih tehnologija												3.591.172,60. Eur
Strateško područje 6: Održiv promet i mobilnost												
6.1. Razvoj prometne infrastrukture												
6.2. Razvoj pametnih rješenja u prometu												
Unaprjeđenje održivosti prometa i mobilnosti kroz razvoj prometne infrastrukture i razvoj pametnih rješenja u prometu												749.610,00 Eur
Planirani izvori financiranja	Fondovi EU, državni proračun, županijski proračun, općinski proračun											

6. Literatura

Popis literature:

1. Agencija za plaćanja u poljoprivredi, ribarstvu i ruralnom razvoju. Agronet. Tražene kulture na Jedinstvenom zahtjevu iz 2023. godine. Dostupno na mrežnoj stranici: <https://www.apprrr.hr/agronet/>
2. Agencija za plaćanja u poljoprivredi, ribarstvu i ruralnom razvoju. Agronet. Sumarni podaci iz Upisnika poljoprivrednika. Dostupno na mrežnoj stranici: <https://agronet.apprrr.hr/v1/Forms/PublicForms/PublicData.aspx>
3. Antolović, Jadran; Horvat, Đuro; Antolović Stella (2021). Plan razvoja Općine Cerna 2021. – 2030. Dostupno na mrežnoj stranici: <https://cerna.hr/download/plan-razvoja-opcine-cerna-2021-2030-godine/?wpdmdl=2284&refresh=668686baab0811720092346>
4. Bahtijarević – Šiber, F., Sikavica, P. i Pološki Vokić, N. (2008). Suvremeni menadžment- vještine, sustavi, izazovi. Zagreb: Školska knjiga, 2008.
5. Baškarad, M., & Grd, S. (2014). Vizija i misija u javnom sektoru. Računovodstvo i financije, 62(5-6), 47-55.
6. Digitalna agenda za Europu. Informativni članci o Europskoj uniji. Europski parlament. Dostupno na mrežnoj stranici: <https://www.europarl.europa.eu/factsheets/hr/sheet/64/digitalna-agenda-za-europu>
7. Digitalno desetljeće Europe: digitalni ciljevi za 2030. Europska komisija. Dostupno na mrežnoj stranici: https://commission.europa.eu/strategy-and-policy/priorities-2019-2024/europe-fit-digital-age/europes-digital-decade-digital-targets-2030_hr
8. Državni zavod za statistiku (2011). Popis stanovništva 2011. Kontingenti stanovništva po gradovima/općinama. Dostupno na mrežnoj stranici: <https://web.dzs.hr/Hrv/censuses/census2011/results/censustabsxls.htm>
9. Državni zavod za statistiku (2011). Popis stanovništva 2021. godine. Stanovništvo staro 15 i više godina prema trenutačnoj aktivnosti, starosti i spolu. Dostupno na mrežnoj stranici: <https://dzs.gov.hr/vijesti/objavljeni-konacni-rezultati-popisa-2021/1270>
10. Državni zavod za statistiku (2011). Stanovništvo prema starosti i spolu u naseljima, Popis 2011. Popis stanovništva, kućanstava i stanova 2011. Dostupno na mrežnoj stranici: <https://web.dzs.hr/Hrv/censuses/census2011/results/censustabsxls.htm>
11. Državni zavod za statistiku (2011). Stanovništvo staro 10 i više godina prema spolu, a nepismeni i prema starosti. Dostupno na mrežnoj stranici: <https://web.dzs.hr/Hrv/censuses/census2011/results/censustabsxls.htm>
12. Državni zavod za statistiku (2011). Stanovništvo staro 10 i više godina prema informatičkoj pismenosti, starosti i spolu. Dostupno na mrežnoj stranici: <https://web.dzs.hr/Hrv/censuses/census2011/results/censustabsxls.htm>
13. Državni zavod za statistiku (2021). Popis stanovništva 2021. Stanovništvo po gradovima i općinama. Kontingenti stanovništva po gradovima/općinama. Dostupno na mrežnoj stranici: <https://dzs.gov.hr/vijesti/objavljeni-konacni-rezultati-popisa-2021/1270>
14. Državni zavod za statistiku (2021). Popis stanovništva 2021. Stanovništvo staro 15 i više godina prema najvišoj završenoj školi, starosti i spolu po gradovima/općinama. Dostupno na mrežnoj stranici: <https://dzs.gov.hr/vijesti/objavljeni-konacni-rezultati-popisa-2021/1270>
15. Državni zavod za statistiku (2021). Stanovništvo po županijama. Dostupno na mrežnoj stranici: <https://dzs.gov.hr/vijesti/objavljeni-konacni-rezultati-popisa-2021/1270>
16. Državni zavod za statistiku (2021). Stanovništvo prema starosti i spolu po naseljima, popis 2021. Popis stanovništva, kućanstva i stanova 2021. – stanovništvo po naseljima. Dostupno na mrežnoj stranici: <https://dzs.gov.hr/vijesti/objavljeni-konacni-rezultati-popisa-2021/1270>
17. Državni zavod za statistiku (2023). Hrvatska u brojkama 2023. Dostupno na mrežnoj stranici: https://podaci.dzs.hr/media/rh0njfqt/croinfo_2023.pdf
18. Državni zavod za statistiku. Popis stanovništva 2021. Zaposleni prema područjima djelatnosti, starosti i spolu po gradovima/općinama. Dostupno na mrežnoj stranici: <https://dzs.gov.hr/vijesti/objavljeni-konacni-rezultati-popisa-2021/1270>
19. Europska komisija (2019.). Komunikacija Komisije Europskom parlamentu, Europskom vijeću, Vijeću, Europskom gospodarskom i socijalnom odboru i Odboru regija: Europski zeleni plan (COM(2019) 640 final) od 11.12.2019. godine. Dostupno na mrežnim stranicama: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/HR/TXT/?uri=CELEX:52019DC0640>
20. Fina info.BIZ. Baza poslovnih informacija. Poduzetnici na području Općine Cerna. Dostupno na mrežnoj stranici: <https://infobiz.fina.hr/serviceinfo>
21. Hrvatske ceste. Geoportal javnih cesta RH. Dostupno na mrežnoj stranici: https://geoportal.hrvatske-cestes.hr/gis?c=669992%2C5002636&l=lyr_cestes%2Chc_opcine_mg&so=&z=8.1
22. Hrvatske šume d.o.o. (2024). Javni podaci o šumama. WEB Preglednik HŠ d.o.o. Dostupno na mrežnoj stranici: <https://webgis.hrsume.hr/arcgis/apps/webappviewer/index.html?id=8bb3e1d6b80d49ad9e0193f8b62380e2>
23. Hrvatske šume d.o.o. (2024). Javni podaci o šumama. WEB Preglednik HŠ d.o.o. Uredajni zapisnik: Sažetak. Dostupno na mrežnoj stranici: <https://webgis.hrsume.hr/arcgis/apps/webappviewer/index.html?id=8bb3e1d6b80d49ad9e0193f8b62380e2>
24. Juričić, D (2020). Pametna javna infrastruktura – šest kvaliteta održive javne infrastrukture. Centar kompetencija za pametne gradove. Dostupno na mrežnoj stranici: <https://smart-ri.hr/pametna-javna-infrastruktura-sest-kvaliteta-odrive-javne-infrastrukture/>
25. Ključni ciljevi politike ZPP-a za razdoblje 2023. – 2027. Europska komisija. Agriculture and rural development. Dostupno na mrežnim stranicama: https://agriculture.ec.europa.eu/common-agricultural-policy/cap-overview/cap-2023-27/key-policy-objectives-cap-2023-27_hr
26. Lokalna akcijska grupa Bosutski niz (2023). Lokalna razvojna strategija LAG-a Bosutski niz za razdoblje 2023. – 2027. Dostupno na mrežnoj stranici: <https://lag-bosutskiniz.hr/wp-content/uploads/2024/03/LRS-LAG-Bosutski-niz-2023.-2027.-NO.1..pdf>
27. Ministarstvo gospodarstva i održivog razvoja (2021). Strategija niskougljičnog razvoja Republike Hrvatske do 2030. s pogledom na 2050. godinu. Narodne novine, broj 63/2021.
28. Ministarstvo gospodarstva i održivog razvoja (2021). Zakon o unapređenju poduzetničke infrastrukture. Narodne novine, br. 93/13, 114/13, 41/14, 57/18, 138/21.

29. Ministarstvo gospodarstva. Registar eksploatacijskih polja mineralnih sirovina. Izvještaj eksploatacijskog polja Cerna. Dostupno na mrežnoj stranici: <https://jisms.gospodarstvo.gov.hr/#/maps>
30. Ministarstvo kulture i medija. Geoportal kulturnih dobara RH. Dostupno na mrežnoj stranici: <https://geoportal.kulturnadobra.hr/geoportal.html#/>
31. Ministarstvo mora, prometa i infrastrukture (2021). Nacionalni plan razvoja širokopojasnog pristupa u Republici Hrvatskoj u razdoblju od 2021. do 2027. godine. Narodne novine, broj 26/2021.
32. Ministarstvo pravosuđa i uprave (2015). Strategija razvoja javne uprave za razdoblje 2015. do 2020. godine
33. Ministarstvo pravosuđa i uprave. Središnji državni portal – Registar udruga Republike Hrvatske. Dostupno na mrežnoj stranici: <https://registri-npo-mpu.gov.hr/#!udruge/OwcBAAABAAEAAAAAAAAAogkBAAAAAQIAAABrEoAAAAAAAAAAAAAQEBb2niCgA>
34. Ministarstvo zaštite okoliša i energetike (2009). Integrirani nacionalni energetske i klimatski plan za Republiku Hrvatsku za razdoblje od 2021. do 2030.
35. Nacionalni portal energetske učinkovitosti. Dostupno na mrežnim stranicama: <https://www.enu.hr/ee-u-hrvatskoj/20-20-i-dalje/ciljevi-eu-2030/>
36. Općina Cerna (2021). Provedbeni program Općine Cerna za razdoblje 2021. – 2025. godine. Dostupno na mrežnoj stranici: <https://cerna.hr/provedbeni-program-opcine-cerna-za-razdoblje-2021-2025/>
37. Općina Cerna (2023). Analiza učinkovitosti upravljanja komunalnom infrastrukturom. Dostupno na mrežnoj stranici: <https://cerna.hr/komunalno-gospodarstvo/>
38. Općina Cerna (2023). Godišnje izvješće o provedbi provedbenog programa JLP(R)S za razdoblje od 1. siječnja do 31. prosinca 2022. godine.
39. Općina Cerna (2024). Registar imovine. Evidencija komunalne infrastrukture Cerna. Dostupno na mrežnoj stranici: <https://cerna.hr/registar-imovine/>
40. Općinsko vijeće Općine Cerna (2023). Odlika o Prostornom planu uređenja Općine Cerna (Pročišćeni tekst Odredbi za provedbu). Dostupno na mrežnoj stranici: <https://cerna.hr/prostorni-plan/>
41. Particip GmbH (2023). Plan upravljanja područjima ekološke mreže i zaštićenim područjima Spačvanskog bazena (PU 019). Dostupno na mrežnoj stranici: <https://mingo.gov.hr/UserDocImages/UPRAVA%20ZA%20ZA%20C5%A0TITU%20PRIRODE/NATURA%202000/PU%20019%20Spacvanski%20bazen.pdf>
42. Projekt razvoja širokopojasnog pristupa na području Gradova Županije i Otoka te Općina Babina Greda, Cerna, Drenovci, Gradište, Gunja, Nijemci, Štitar i Vrbanja. Dostupno na mrežnoj stranici: <https://zupanja.hr/uncategorized/javna-rasprava/>
43. Razvojna agencija Vukovarsko – srijemske županije (2022). Plan razvoja Vukovarsko – srijemske županije za razdoblje 2021. – 2027. godine. Dostupno na mrežnoj stranici: <https://vuszh.hr/download/plan-razvoja-vukovarsko-srijemske-zupanije-za-razdoblje-2021-2027-godine/?wpdmml=15280&refresh=668671df930221720087007>
44. Službena stranica Dječjeg vrtića Kosjenka. Dostupno na mrežnoj stranici: <http://dv-kosjenka.hr/>
45. Službena stranica Enerkon. Postrojenje na bioplin u Cerni. Dostupno na mrežnoj stranici: <https://www.enerkon.hr/postrojenje-na-bioplin-u-cerni/>
46. Službena stranica HAKOM-a. Prikaz korištenja brzina širokopojasnog pristupa. Dostupno na mrežnoj stranici: https://ekarta.hakom.hr/portal/apps/experiencebuilder/experience/?data_id=dataSource_1-18c69d78cb3-layer-5%3A280&id=4955eb9f79d34e7583e4c6fdb6817c70
47. Službena stranica Lokalne akcijske grupe (LAG) Bosutski niz. Dostupno na mrežnoj stranici: <https://lag-bosutskiniz.hr/danas-predstavljamo-cernu-te-siskovce-njihove-ljude-rijeke-te-mostove-i-jos-ponesto/>
48. Službena stranica Općine Cerna. DVD Cerna. Dostupno na mrežnoj stranici: <https://cerna.hr/dvd-cerna/>
49. Službena stranica Općine Cerna. Javni web GIS preglednik za građane. Dostupno na mrežnoj stranici: https://gis.cerna.hr/gis?c=2077553%2C5649215&l=cerna_ppuo_2020_cerna_1_point%2Ccerna_ppuo_2020_cerna_1_line%2Ccerna_plan_granicecerna_ppuo_2020_cerna_0_polygon%2Ccerna_ppuo_2020_cerna_1_polygon%2Ccerna_opcine%2Ccerna_toponimi&so=&z=15.8
50. Službena stranica Općine Cerna. Komunalno gospodarstvo. Dostupno na mrežnoj stranici: <https://cerna.hr/komunalno-gospodarstvo/#>
51. Službena stranica Općine Cerna. Općinska uprava. Općinsko vijeće. Dostupno na mrežnoj stranici: <https://cerna.hr/opcinsko-vijece/>
52. Službena stranica Općine Cerna. Proračun. Dostupno na mrežnoj stranici: <https://cerna.hr/proracun/>
53. Službena stranica Općine Cerna. Prostorni plan. Javni web GIS preglednik za građane. Dostupno na mrežnoj stranici: https://gis.cerna.hr/gis?OverlayLayer%3Acerna_ppuo_2020_cerna_2B_line=48&c=2076051%2C5650341&l=cerna_ppuo_2020_cerna_2B_point%2Ccerna_ppuo_2020_cerna_2B_line%2Ccerna_plan_granicecerna_ppuo_2020_cerna_0_polygon%2Ccerna_opcine%2Ccerna_toponimi&so=&z=13.7
54. Službena stranica Općine Cerna. Turizam. Dostupno na mrežnoj stranici: <https://cerna.hr/cerna/>
55. Službena stranica Općine Cerna. Vlastiti pogon Općine Cerna. Dostupno na mrežnoj stranici: <https://cerna.hr/vlastiti-pogon/>
56. Službena stranica Osnovne škole Matija Antun Reljković Cerna. O školi. Dostupno na mrežnoj stranici: <http://os-mareljkoVIC-cerna.skole.hr/skola>
57. Službena stranica poduzeća Vinkovački vodovod i kanalizacija d.o.o. Vodoopskrba. Dostupno na mrežnoj stranici: <https://vvk.hr/usluge/vodoopskrba/>
58. Službena stranica trgovačkog društva ČISTOĆA ŽUPANJA d.o.o. Gospodarenje otpadom. Dostupno na mrežnoj stranici: <https://cistoca-zu.hr/gospodarenje-otpadom/>
59. Središnja lovna evidencija. Aktivna lovišta. Dostupno na mrežnoj stranici: <https://sle.mps.hr/huntingGroundPublic/index>
60. Strategija digitalne Hrvatske za razdoblje do 2032. godine. Narodne novine, broj 2/23.
61. Strategija održivog razvitka Republike Hrvatske. Narodne novine, broj 30/2009.
62. United Nations. Guiding Principles on PeopleFirst Public-Private Partnership. Dostupno na mrežnoj stranici: <https://www.uneceppp-icoe.org/people-first-ppps/what-are-people-first-ppps/>
63. Vinkovački vodovod i kanalizacija d.o.o. (2023). Plan poslovanja Vinkovačkog vodovoda i kanalizacije d.o.o. za 2024. godinu. Dostupno na mrežnoj stranici: <https://vvk.hr/wp-content/uploads/2023/12/PLAN-POSLOVANJA-2024PDF.pdf>
64. Vlada Republike Hrvatske (2023). Uredba o ekološkoj mreži u nadležnostima javnih ustanova za upravljanje područjima ekološke mreže. Narodne novine, broj NN 80/19, 119/23.

65. Vlada Republike Hrvatske (2024). Odluka o razvrstavanju jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave prema stupnju razvijenosti. Narodne novine, br. 3/2024. Dostupno na mrežnoj stranici: https://narodne-novine.nn.hr/clanci/sluzbeni/2024_01_3_60.html
66. Vlada republike Hrvatske. 2030 Nacionalna razvojna strategija. Dostupno na mrežnim stranicama: <https://hrvatska2030.hr/rs4/>
67. Web portal Informacijskog sustava zaštite prirode. Bioportal. Dostupno na mrežnoj stranici: <https://bioportal.hr/>
68. Zakon o lokalnoj i područnoj (regionalnoj) samoupravi. Narodne novine broj 33/2001, 60/2001, 129/2005, 109/2007, 125/2008, 36/2009, 150/2011, 144/2012, 19/2013, 137/2015, 123/2017, 98/2019, 144/2020.
69. Zakon o sustavu strateškog planiranja i upravljanja razvojem Republike Hrvatske. Narodne novine, broj 123/2017, 151/2022.
70. Zakon o zaštiti prirode. Narodne novine broj 80/13, 15/18, 14/19, 127/19.
71. Zavod za prostorno planiranje d.d. (2023). Prostorni plan uređenja Općine Cerna. Pročišćene odredbe nakon usvajanja III ID PPUO Cerna. Dostupno na mrežnoj stranici: <https://cerna.hr/prostorni-plan/>
72. Zavod za prostorno planiranje d.d. (2023). Urbanistički plan uređenja Gospodarske zone „Zagrađe“ u Cerni. Dostupno na mrežnoj stranici: <https://cerna.hr/gospodarska-zona-zagrade/>

Popis Slika:

Slika 1. Konceptualne odrednice pametnog razvoja. Izvor: Level Project d.o.o.	4
Slika 2. Dimenzije na koje utječe implementacija Strategija pametnog razvoja. Izvor: Level Project d.o.o.	6
Slika 3. Dimenzije utjecaja Strategije pametnog razvoja. Izvor: Level Project d.o.o.	8
Slika 4. Razvojni smjerovi i strateški ciljevi Nacionalne razvojne strategije Republike Hrvatske. Izvor: Nacionalna razvojna strategija Republike Hrvatske.	14
Slika 6. Prikaz naselja Općine Cerna. Izvor: Level Project d.o.o.	22
Slika 7. Organizacijska struktura Općine Cerna. Izvor: Provedbeni program Općine Cerna za razdoblje 2021. – 2025.	24
Slika 9. Grafički prikaz položaja u prostoru Gospodarske zone „Zagrađe“ u Cerni. Izvor: Zavod za prostorno planiranje d.d. (2023). Urbanistički plan uređenja Gospodarske zone „Zagrađe“ u Cerni.	31
Slika 10. Prikaz šest osnovnih namjena prostora [A] te prikaz površina gospodarske namjene te površina za postavljanje solarnih panela [B]. Izvor: Javni web GIS preglednik za građane. UPU Gospodarske zone "Zagrađe" u Cerni.	32
Slika 11. Prikaz smještaja gospodarskih zona na području Općine Cerna. Izvor: Grafički prikaz 3B. Područja primjene posebnih mjera uređenja i zaštite. III. Izmjena i Dopuna PPUO Cerna. Javni web GIS preglednik za građane.	33
Slika 12. Podjela subjekata na području Općine Cerna prema veličini te podjela prihoda po veličini subjekata. Izvor: InfoBIZ Fina.	34
Slika 13. Geološka građa područja Općine Cerna. Izvor: Level Project d.o.o.	35
Slika 14. Pedologija područja Općine Cerna. Izvor: Level Project d.o.o.	36
Slika 16. Prikaz vodoopskrbne mreže i dijelova sustava na području Općine Cerna. Izvor: Kartografski prikaz 2C. Vodnogospodarstvo. Javni web GIS preglednik za građane.	37
Slika 17. Vodnozaštitno područje na području Općine Cerna. Izvor: Kartografski prikaz 2C. Vodnogospodarstvo. Javni web GIS preglednik za građane.	37
Slika 15. Lovišta na području Općine Cerna. Izvor: Level Project d.o.o.	39
Slika 19. Prikaz zaštićenog prostora Ekološkom mrežom Natura 2000 koje na istoku graniči s Općinom Cerna. Izvor: Plan upravljanja područjima ekološke mreže i zaštićenim područjima Spačvanskog bazena (PU 019).	42
Slika 20. Prikaz smještaja Crkve sv. Mihaela te Arheološkog nalazišta "Gradac" na području naselja Cerna. Izvor: Level Project d.o.o.	45
Slika 21. Prikaz evidentiranih kulturnih dobra na području Općine Cerna. Izvor: Kartografski prikaz 3A. Uvjeti korištenja. Prostorni plan uređenja Općine Cerna. Dostupno na mrežnoj stranici: https://gis.cerna.hr/gis?c=2079311%2C5649132&l=cerna_ppuo_2020_cerna_3A	46
Slika 22. Prikaz infrastrukture vezane za elektroenergetiku na području Općine Cerna. Izvor: Javni web GIS preglednik za građane. Službena stranica Općine Cerna.	48
Slika 23. Prikaz infrastrukture vezane za transport plina i plinoopskrbe na području Općine Cerna. Izvor: Javni web GIS preglednik za građane. Službena stranica Općine Cerna.	49
Slika 24. Prikaz postotka korištenja brzina širokopojasnog pristupa Općine Cerna. Izvor: HAKOM.	50
Slika 25. Prikaz dostupnosti pokretnog širokopojasnog pristupa brzina od 2 Mbit/s do 30 Mbit/s na području Općine Cerna s prikazom broja operatora koji posjeduju vlastitu mrežnu infrastrukturu. Izvor: Level Project d.o.o. Podaci dobiveni od HAKOM-a.	50
Slika 26. Prikaz dostupnosti pokretnog širokopojasnog pristupa brzina od 30 Mbit/s do 100 Mbit/s na području Općine Cerna s prikazom broja operatora koji posjeduju vlastitu mrežnu infrastrukturu. Izvor: Level Project d.o.o. Dobiveni podaci od HAKOM.	51
Slika 27. Prikaz dostupnosti nepokretnog širokopojasnog pristupa raznih brzina na području Općine Cerna. Izvor: Level Project d.o.o. Podaci dobiveni od HAKOM-a.	52
Slika 28. prikaz prometnog sustava na području Općine Cerna. Izvor: Level Project d.o.o.	53
Slika 29. Prikaz prometnog sustava Općine Cerna unutar Grafičkog prikaza 1A. Promet, pošta i elektroničke komunikacije III. Izmjena i dopuna Prostornog plana uređenja Općine Cerna. Izvor: Službena stranica Općine Cerna. Javni portal za građane. Dostupno na mrežnoj stranici: https://gis.cerna.hr/gis?c=2080467%2C5649419&l=cerna_ppuo_2020_cerna_1A_line%2Ccerna_naselja%2Ccerna_opcine%2Ccerna_toponi&i&so=&z=12.2	55
Slika 30. Prikaz strateškog okvira. Izvor: Izrada autora.	60
Slika 31. Određenje pametne uprave. Izvor: Level Project d.o.o.	62
Slika 32. Infografika svojstva održive javne infrastrukture. Izvor: Level Project d.o.o.	72

Popis Grafova:

Graf 1. Broj stanovnika Općine Cerna prema trenutačnoj ekonomskoj aktivnosti. Izvor: Državni zavod za statistiku, Popis stanovništva 2021. godine. 29

Popis Tablica:

Tablica 1. Proračun Općine Cerna za razdoblje od 2021.-2023. godine. Izvor: Godišnji izvještaji o izvršenju proračuna za 2022.godinu te Godišnji izvještaj o izvršenju proračuna Općine Cerna za 2023. godinu.	25
Tablica 2. Broj stanovnika po naseljima Općine Cerna u 2021. i 2011. godini. Izvor: Državni zavod za statistiku, Podaci za 2021. i 2011. godinu.	26
Tablica 3. Pokazatelji starenja Općine Cerna. Izvor: Državni zavod za statistiku. Podaci za 2011. i 2021. godinu.	27
Tablica 4. Stanovništvo staro 15 i više godina prema najvišoj završenoj školi na području Općine Cerna. Izvor: Državni zavod za statistiku, podaci za 2021. i 2011. godinu.	27
Tablica 5. Organizacije civilnog društva na području Općine Cerna. Izvor: Ministarstvo pravosuđa i uprave. Registar udruga Republike Hrvatske.	28
Tablica 6. Zaposlene osobe po području djelatnosti na području Općine Cerna. Izvor: Državni zavod za statistiku. Popis stanovništva 2021. godine. Zaposleni prema područjima djelatnosti, starosti i spolu po gradovima/općinama.....	30
Tablica 9. Pregled županijskih i lokalnih cesta na području Općine Cerna. Izvor: Hrvatske ceste. Geoportal javnih cesta RH.	54
Tablica 10. Popis nerazvrstanih cesta na području naselja Cerna. Izvor: Registar imovine. Evidencija komunalne infrastrukture Cerna. Dostupno na mrežnoj stranici: https://cerna.hr/registar-imovine/	54
Tablica 11. Popis nerazvrstanih cesta na području naselja Šiškovci. Izvor: Registar imovine. Evidencija komunalne infrastrukture Cerna. Dostupno na mrežnoj stranici: https://cerna.hr/registar-imovine/	55
Tablica 12. SWOT analiza. Izvor: Level Project d.o.o.	57
Tablica 13. Prioritetni projekti koji će biti provedeni na području Općine Cerna s indikatorima ostvarenja rezultata i razdobljem provedbe projekata. Izvor: Level Project d.o.o.	79
Tablica 14. Termini plan provedbe projekata. Izvor: Level Project d.o.o.	83
Tablica 15. Ključni pokazatelji rezultata s ciljnim vrijednostima, okvir za praćenje i vrednovanje uspješnosti te terminski plan provedbe odabranih aktivnosti. Izvor: Level Project d.o.o.	87
Tablica 16. Indikativni financijski plan s prikazom financijskih pretpostavki za provedbu strateških područja. Izvor: Level Project d.o.o.....	90

